

മുഖ്യാദി

വാചക്കും വിനയകും

വിലങ്കും വീണയും

(Malayalam)

Vilangum Veenayum

Play

By G. SANKARA PILLAI, M. A.

Lecturer, Rural Institute

Gandhigram, Madurai

First Published November 1959

Printed at

INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 1.50

Copyright by

G. Sankara Pillai

Publishers:

Sahitya Pravarthaka Co-operative
Society Ltd., Kottayam, Kerala State

Sales Department:

NATIONAL BOOKSTALL
Kottayam Kerala State India

വിലങ്ങും വീണയും

ഇ. ശകരപ്പീള

പ്രസാധകകാർ
സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം

നാഷനൽ ബുക്ക്‌സ്റ്റാറ്റ്
കോട്ടയം

വില ക. 1.50

ജീ. ശങ്കരപുരിമൂർഖൻ കൃതികൾ

സ്നേഹദാതൻ
വിവാഹം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നടക്കുന്ന
കളിത്തക്ക്
വിലങ്ങും വീണയും
തോററംപാട്ട്

(നാടകര്)

രിവവുറ

ഞാൻ ഇതാ ഏരൻറ മുന്നാമരണ നാടകം തിരനീകൾ നീഞ്ഞെള്ളുവും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. ഏരക്കരെ നീ ജ്ഞാൻഷിരച്ചുഴുതിയതാണ് ഇതെന്നമാത്രമേ മുഖവുരുയായി പറയാൻമുള്ളു. അതു വിജയിച്ചു ഏകിൽ നാടകത്തിക്കുന്നു ഭാവഗ്രാഫടനകളുപുറി ഞാൻ നടത്തിക്കൊണ്ടിരീക്കുന്ന പടനം പുരോഗമിക്കുന്ന ഏന്നാണുതിനത്മം. ഒരു വിദ്യാത്മിയെ സംബന്ധിച്ചുംതേതാളും അതു ഒരു സംഭാവനയും സംഗതിയാണാല്ലോ.

ഇന്നത്തെ നമ്മുടെ സമൂഹസംവിധാനങ്ങളുടെ മാനദണ്ഡാദിവത്തിൽ ഇന്ത്യരക്കാരുടെ സഹിക്കേണ്ടിവരുന്ന അനാഭവങ്ങൾ പാരമ വിചിത്രമാണോ; അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവരുന്ന പ്രയ്ക്ഷങ്ങൾ അത്യന്തം സക്രീണിങ്ങങ്ങളാണോ. മോഹങ്ങളും മോഹഭംഗങ്ങളും ഇതുവധികം ഒപ്പുചേരാക്കുന്ന രംഗങ്ങൾ, സമൂഹത്തിന്റെ മുകൾത്തട്ടുകളോ അടിത്തട്ടുകളോ നാം കണ്ടു കുണ്ടില്ലോ എന്നവരും. പണക്കാരുടെ തന്റെ സപ്ലൈങ്ങൾക്കും അതുകൊണ്ടും ഭാവനയ്ക്കും ഏററിയത്തുറും ആവാ, കൊടുക്കാൻ കാണുകഴിയുന്നാണെന്നോ. അധികാരിക്കുന്ന സംബന്ധിച്ചുംതേതാളും തന്റെ മോഹങ്ങളുംകൈ മുഖപ്പുത്രനതിനുമുകുപ്പും കൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നവയാണെന്നോ അധികാരിക്കുന്ന നല്ലപൊലെ അറിയാം. കണ്ണപ്പുരമല്ലാം ഇടയ്ക്കുള്ളവക്കാണോ. സപ്ലൈത്തിൽ അത്യന്തര ത്രിരോട്ടം, അനാഭവത്തിൽ അവസാനരഥ ത്രിരോട്ടമാണുവക്കുപ്പും. ഈ പൊതുത്ത കേടു സ്വഭാവികുന്ന ചലനങ്ങളും ഭൂക്കന്പങ്ങളും ഒട്ടാനമല്ല, അവൻ്റെ ജീവിതാന്തരക്കിഴ്ചക്കുന്ന യുമാവുത്തമാക്കുന്നതു! ഈജയാൽ പ്രതികാസത്തെ നാടകങ്ങളുടെ

ആവിഷ്ടരിക്കുവാൻ എനിക്കാറുഹമണ്ടായി. അതിൻ്റെ മലമാശ് ഈ നാടകം. പാശ്വാത്യവും പാരസ്യവുമായ നാടകസങ്കേതങ്ങളെ, അവയുടെ പലേ അംഗങ്ങളേയും, പഠിക്കുകയും ഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യാനള്ളൽ അമിതാഗ്രഹ വും ഇതിൻ്റെ സ്വാഖ്യിക്കു പിന്നിലുണ്ടായിരുന്നു. എന്നീ വിജയത്തേയോ പരാജയത്തേയോ പറാഡി ഞാൻ വിധി യെഴുതുന്നതിൽ അതുകൂടിലും. വിധി എഴുന്നേണ്ട കൈകൾ കു മുന്നിൽ ആരക്കയോച്ചു എന്നാൽ അപവർപ്പില്ലാതെയും ഈ നാടകത്തെ നീക്കിവയ്ക്കേണ്ട ചുമതലമാത്രമാശ് എനിക്കുള്ളതു്. അതു നിറ്റ്യപരമായി ഉപകാരിയാക്കിണ്ടു. അതു നിലയ്ക്കു ഈ മുഖവും നിറുത്തേണ്ടതല്ലോ?

പക്ഷേ, എൻ്റെ ഈ സാഹസപ്രഭാണ്ടതിൽ എന്ന നീക്കവലംബം നൽകിയ പല ഹസ്തങ്ങളുണ്ടോ. അവയുടെ സ്നേഹദശീതലമാകു സ്ഥാനം എന്നിലെ വികാരജീവിയെ തൊട്ടണ്ടാത്തുന്നു. ഒരപക്ഷേ, നീപ്പൂരമാണെങ്കിൽത്തന്നെ കൂതജ്ഞതയുടെ, സ്നേഹത്തിൻ്റെ, എതാനാം ബാധ്യബിന്ദു കുൾ ആ കൈകളിൽ ഞാനർപ്പിച്ചുപോകുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ മുഖവും അല്ലാംകൂടി നീഞ്ഞേണ്ടിക്കിരിക്കുന്നു.

ആദ്യമായി ഞാൻ ഓഫിച്ചുപോകുന്നതു് എൻ്റെ മറുപട്ടണത്തെ നാടകങ്ങളേയും രണ്ടാംപതിപ്പിലെത്തിക്കവാൻ സഹായിച്ചു സഹദയലോകത്തെന്നയാശ്. വളരാ കം വികസിക്കാനും ആഗ്രഹിച്ചു എൻ്റെ രചനാശക്തി കു മലബക്കത്തുന്ന ഏദായകവാടങ്ങളുമായി സ്പാർത്തം ആ ശംസിച്ചു എല്ലാപേക്കം, നീർദ്ദേശങ്ങളും നീത്രുപണങ്ങളുംകൊണ്ടു് എന്നിലെ നാടകക്കാരനു തുട്ടതൽ തുട്ടതൽ കു തുട്ടവനാക്കാൻമുമിച്ചു—മുമിച്ചുകാണിരിക്കുന്ന— സൂല്പത്രക്കുൾക്കു കൂതജ്ഞതയുടെബാധ്യമണികൾ ഞാൻ കാഴ്ചവച്ചുകൊള്ളുടു.

ശ്രീ. കൈനീകര കമാരപിള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ തീർപ്പിലവും ചിന്നാദ്യോതകവുമായ അവതാരികമുലം ഈ നാടകത്തിനു കരാവലംബം നൽകിയിരിക്കുന്നു. നേരുവും കോട്ടവും ഉറപ്പും ശൈമില്യവും ഏഴുത്തുകാട്ടുന്ന സമർത്ഥകായ ഒരു പഠനമായി തന്റെ അവതാരികചയ അദ്ദേഹം മാററിയപ്പോൾ, ദേപധാ എന്ന് അനന്ത്രഹീതനാവുകയാണണഭായതു്. അദ്ദേഹം ചുണ്ടിക്കാണിച്ച അത്യുന്നം പ്രകടമായ ചില അസാംഗത്യങ്ങൾ അവതാരിക വായിച്ച തിന്റെപ്പോൾ എന്ന് തിരുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നഭായി ഏക സ്ത്രീ കൂട്ടത്തിൽ പറയുട്ടു. ഗ്രാമ്യമാനീയനായ അദ്ദേഹഭ്രാന്തരുള്ള എൻ്റെ അകൈക്കരവമായ കൃതജ്ഞത ഈവിടെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുക്കേണ്ടു.

ഈകൂട്ടത്തിൽ ഒരു കാര്യാട്ടിടി. അവിലേൻധ്യാ രേഖിയോ തിരുവന്നതപുരം നിലയം ‘വിലങ്ങും വീണയും’ പ്രക്ഷേപണംചെയ്യുകയുണ്ടായി. കൂടാതെ ബോംബെ കേരളസമാജം അട്ടത്തകാലത്തു സംഘടിപ്പിച്ച നാടകരചനാമത്സരത്തിലും ഈ നാടകം നോംസിഡാനം നേടി.

ഈ നാടകഗ്രന്ഥത്ത് ‘വിധികത്താക്കളായ വായനക്കാതുടെ മുന്നിൽ സമർപ്പിക്കുന്നോൾ എൻ്റെ കാലുകൾ ഇടവുന്നില്ല. ചെയ്യുതാതു ചെയ്യു എന്ന തോന്തന്നില്ല. മുഹപ്പത്തുമുന്നുവെപ്പ അടത്തിയെടുത്തു് ജീവിതത്തിന്റെ പാകമാകാത്ത കഷണങ്ങൾ നിന്നുംക്കുവേണ്ടി സമർപ്പിക്കുകയാണുന്നം—ക്ഷമിക്കണം—തോന്തന്നില്ല; ഇതിന്റെ സ്പീകരണാത്തക്കരിച്ചുള്ള ആരക്കയും, ചാതുവല്യവും എൻ്റെയുള്ളിലുണ്ടെങ്കിലും.

അവതാരിക

‘വിലങ്ങും വീണയും’ എന്ന ഈ നാടകത്തിൻറെ കർത്താവായ ജി. ശക്രദ്ധീഷ്മിള്ള കേരളീയക്ക് അപരിചിതനല്ല. അദ്ദേഹം രചിച്ച ‘വിവാഹം സപ്രത്യീക്ഷിക്കുന്ന നടക്കണ്ണം’, ‘സ്നേഹദുരൻ’ എന്തിയായ നാടകങ്ങൾ ഈന്ന സുവിഭിത്തങ്ങളായിശാനിന്നിട്ടിട്ടുണ്ട്. നാടകരചനയ്ക്ക് പല സമാനങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു പുതിയ നാടകവുംകൊണ്ട് സഹാദയലോകത്തിൻറെ മധ്യത്തിലേയ്ക്ക് ഇരുദിച്ചുപ്പാൻ അദ്ദേഹത്തിനു മററരാളുടെ അവലംബമോ പരിചയപ്പെടുത്തലോ ആവശ്യമില്ല. ആനീലയ്ക്ക് ഒരു അനാവശ്യമാണ് എന്നറു ഈ പുറപ്പാടുന്ന ശക്യയില്ലാതില്ല. സ്നേഹം—വാത്സല്യം എന്നതനെ പരിഹാരം—എന്നിൽ ജനിപ്പിക്കുന്ന ദാർശ്യല്യമാണ് എന്ന അതിനു പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു്. വായനക്കാർ ക്ഷമിക്കണം.

•

•

•

ഗാനംചെപ്പതന്യും നിരഞ്ഞാരുള്ളനൃന ഒരു വീണയാണ ശ്രോപി. ഒരു ബാക്കിൽ കണ്ണക്കഴുത്തും പാനമെല്ലാം ലും ആണു് നീയതി അധ്യാർക്കൈ വിധിച്ച ജോലി. അതുകൊണ്ട് ആ വീണ പ്രായേണ മുകമ്മാണു്. ആത്മാവിജ്ഞ രണ്ടത്തിനു് അതു വെന്നുനാണ്ടു്. പക്ഷേ, അതിനുള്ള അവസരം സൗഖ്യലഭമാണു്, സപാന്താന്ത്യം നാന്ത്യിയാണു്. ആ വെബ്ബവത്തെ വിമോചിപ്പിച്ച വികസപരത്താക്കേണ്ട കൈകളിൽ സ്നേഹബന്ധങ്ങളുടെയും കടപ്പാടുകളുടെയും കനത്തെ വിലങ്ങുകളാണു്. യാന്ത്രികമായ ജീവിതക്ര

ക്കുതിരൻറെ ബാഹ്യമായ ശാന്തക്ഷൂടിയിൽ എത്ര നീമി പണ്ടിലും പൊച്ചിയേക്കാവുന്ന ഒരു അശ്വിപ്രവർത്തണങ്ങൾ നോ് ദിവസാനുഭവത്തിൽ ആരുതും അറിയുകയില്ല. അപ്രതീക്ഷിക്കുന്നതും അതു പൊച്ചന്ന സന്ദർഭമാണ് “ഈ നാടകം ആവിഷ്ടരിക്കണമെന്നതു്”.

പഴയ സഹപാഠിയും സുപ്രത്യുത്തമായ വിജയൻ അഞ്ചുകളിലും പൊച്ചിയേക്കാവുന്ന ശാന്തവിത്തിലേ കൂടുതലും അക്കണ്ണുകമായി കടന്നവാതനം. തുടർന്നു ഒരു മോഹിനിയുമുണ്ട്—മേദിനി.

വിജയനു ജനസിലുകൾക്ക് കാവാണ്ണക്കിലും ‘പൂർവ്വികൾ കുട്ടിം മോച്ചിച്ചും കമിച്ചുകൂട്ടിയ മുതലിന്റെ പിന്നബെ ലംകാണ്ട്’ അയാൾ ഇന്നു് അന്നപത്മനാഥാണോ്, വിജയനും ഇന്നു് അന്നപത്മനാഥാണോ്. ആ ജീവിതരിക്ഷണം പരാത്മമായി നീളുന്ന മുദ്രാവികാരണങ്ങളുടെ നാസ്പുകളെല്ലാം അരിഞ്ഞെത്തുതുള്ളി, കടത്തുമിന്ന സഹപ്രത്യുത്തിയ കാതലായ സ്പാത്മത മാത്രമേ അയാളും അവശ്യമില്ലിച്ചിട്ടുള്ളൂ.

സിനിമാതാരമായ മേദിനി അയാളുടെ കാര്യക്രിയാ യ സഹചാരിനിയാണോ്; അച്ചിരേന്ന സഹധമ്മിണിയും ആക്കമെന്നോ് അവർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതുപോലെയും തോന്നുന്നു. ആ പ്രതീക്ഷ മലിക്കുമോ ഇല്ലയോ ഏനു ഒരു മുക്കേ നിയു ശമില്ല. അതു് അതു പ്രസക്തമായ പ്രയ്ക്കുമ ലില്ല. പാക്ഷ, ഒന്ന് പറയാം. അതു് തെവേളു മലിക്കാതെ പോയാൽ അവൻ ഒരുക്കാണ്ട് തകന്നുപോകയില്ല. അവൻ ജീവിതം കണ്ണബദ്ധാണോ്. വെള്ളുക്കരണാണെന്നും കടിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ട് ജനിച്ചുവള്ളു. ചഞ്ചലകൾ വാഴനായ പോലെ പൊച്ചിച്ചുറിഞ്ഞവള്ളാണോ്. നാല്ലുവലകളും സംശയിച്ചു പത്രിനില്ലാതെ മുന്നിൽ തെളിഞ്ഞ വഴിയേ

കാല്യറപ്പീച്ചു ചവിട്ടി മുൻപോട്ടതനെ പോയവളാണ് വർ. അങ്ങനെന്നാണവർ പ്രസിദ്ധയായ ഒരു സിനിമാ റംഗിയായതു്. അവളുടെ എഴുപ്പം ദുർബ്ലുവല്ലപ്പു. പക്ഷേ, കുറിനവുമല്ല, ഒരു ദുഷ്ടവുമല്ല. ഗ്രാഫിയിലേക്ക് അവൾ തന്നത്താനുറിയാതെ ഒഴുക്കനു അനുകരിച്ചും ആംഗരും അതിനു തെളിവാണ്. പഴയ സൗഹ്യദാത്തിന്റെ പൊട്ടാ തു പട്ടചരട്ടകൊണ്ടു നിൽക്കും വരിഞ്ഞുനിൽക്കി പാട്ടപാടിച്ചു് ഗ്രാഫിയുടെ കലാവൈഭവംകൊണ്ടു മുതലെടുക്കാൻ മടിക്കാതെ വിജയമനേക്കാർ അവർ എത്തുകൊണ്ടും അനേകം മടങ്ങു മഹത്പരമുള്ള വളാണ്, മാനനീയയാണ്.

ഉത്തരവായ പ്രലോഭനത്തിന്റെ പ്രതീകങ്ങളായി ട്രാണ് അവർ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു്. അവർ ഗ്രാഫിയുടെ രേഖകളിലെ ചണ്ണലു അടിച്ചുതകക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയാണ്. അയാളിൽ വീർപ്പുമുട്ടി നില്ക്കുന്ന അപ്രതിമമായ ശാന്തചത്രന്ധരതു അവക്കു സപ്തഗ്രഹമാക്കണം. അതിന്റെ ആനന്ദപ്രളിയത്തിൽ സഹ്യദാക്കാതെതു ആത്മഘാമാക്കണം. ഗ്രാഫിയെ ഒരു പുതിയ ശായകതാരമായി ഉയർത്തണം. വിജയനെ സംബന്ധിച്ചിട്ടേതാളും ഇതിനെല്ലാം ഒരൊറര ലക്ഷ്യമേയുള്ളു—അതിൽനിന്നു് അധാർക്ക മുതലെടുക്കണം. മേഡിനിക്ക് എഴുപ്പസന്പന്നയായ കലാസപാടകിയുടെ കൂത്തുകം മാത്രമേ ഉള്ള എന്ന വിചാരിക്കേണ്ടി കാരിക്കേണ്ടു്.

ഗ്രാഫിയുടെ ഉള്ളിൽ മണിമരവിച്ചുകിടന്ന ആശകൾ പിഡണ്ടെന്തെഴുനേല്ക്കുന്നു. പ്രശ്നപ്പു—പണം—വിമോചനം—സപ്താദ്ധനമായ ആത്മാവിജ്ഞരണത്തിനുള്ള സുവർണ്ണവസരം!—

ആ മോഹനസപ്താദ്ധനം അടുത്തനിമിഷത്തിൽ ആകെ ഉലഞ്ഞു നിലംപതിക്കുന്നു. അതിനെ തകരത്തു് അടുത്ത

മുറിക്കിൽനാനോ’ അതിൽ വന്നല്ലെങ്കിൽ കൂടുതലും തുടർന്നുള്ള ദീനരാദനവുമാണ്. ഒരു രോഗിംബിയിലോ തിൽ—ഗോചിജുടെ ചേച്ചു—അല്ല ‘അമ്മ’—നെല്ലു കൂടുതിയും തവിട്ടവിറ്റും അധ്യാരാളു പഠിപ്പിച്ചു’ ആ നിലയിലാക്കിയ സ്നേഹസ്പത്രപിണി—‘ആ പാടിഞ്ഞറ ദുരിതമാണോ’ അവർ അവരിടുക്കിടിനോ’ ഇണ്ട്വിഞ്ചായി അന്ന ഭവിച്ചു തീക്കന്നതു്.’ ‘എരിഞ്ഞെടുന്നുണ്ടാ ഒരു മെഴുക്കതിരീയാണോ’വർ—അവരുടെ ഓരോ ചുമയും സ്നേഹങ്ങളും ഗോപിയുടെ നൈവീല്യാണ് വന്നല്ലെന്നതു്. അവരിടെ സ്പർശങ്ങൾ വളരുകയില്ല; നാഡിട്ടുകപോലുമില്ല.

ഗോചിയെ ബന്ധിക്കുന്ന ഏററവും ഭാരമുള്ളു, ദാർശന്യമുള്ളു വിലങ്ങു് അതാണോ’. അതിൻറെ കൂടുതലും ചാഞ്ചലകളെല്ലാം ദൈതരത്തിൽ അതിനോടു ബന്ധപ്പെട്ടവയാണെന്നും പറയാം. അഥാൾക്കു് ഒരു ഭാംഗ്യംണ്ടു്. അക്ക് നീറു അനാശ്വരിച്ചുണ്ട്. വിജയൻറെ ഭാഷയിൽ ‘അത് വെറും കണ്ണടി ഗേർ.’ ആരോഗ്യത്തിൻറെയും അക്കുത്രിമതപത്രിൻറെയും ആകർഷകതപാ അവർക്കു നന്നായണ്ണക്കു ലും പറയുത്തക്കു സുന്ദരിയല്ല. പരിപ്പാരമില്ല. മാന്യതയും മിശ്രകവിദ്യകളൊന്നുമില്ല. ഉള്ളിലുള്ളതു് ഒരുക്കാൻ ശീലിച്ചിട്ടില്ല. അദ്ദേഹംവിദ്യനം കലാരസികനായ ഒര്ത്താവിനാചേര് ഒരു സഹയമ്മിണിയല്ല അവരെല്ലോ’, ഒരു ഭാര്യമാത്രമാണെന്നോ’, അവർക്കുറുതിയാം. എക്കിലും ഒരു ഭാര്യയുടെ മണലികാവകാരങ്ങൾ ആക്കം അടിയറവയ്ക്കാൻ അവർ തയ്യാറാലു—അതിനു സംഭവിക്കാവുന്ന ആപത്തു് മണ്ണത്തറിയുന്നതിനുള്ളു അശൈക്ഷിത പട്ടപ്പം അവർക്കുണ്ടു്. അവളുടെ അധ്യാഗ്രതാബോധം സംഭാവ്യമായ ആപത്തിനെ ബ്രഹ്മക്കരിച്ചു കാണാനും ആവശ്യത്തിനു കവിഞ്ഞ വീറോടെ എതിക്കാനമുള്ളു സംശാ

യാലുതപം അവളിൽ വേണ്ടുവോളും വളര്ത്തിയിട്ടുള്ളു്. എങ്കിലും അവർ നേർഹവും അനസ്താനയുമുള്ള ഒരു ഭാര്യയാണ്.

ഗോപിക്കൈസംബന്ധിച്ചിടതേതാളും അവർ വെറും ഭാര്യമാതൃമാണ്. വീടുനോക്കാനും ചേച്ചും ദിവ്യാശിക്കാനും വിളിച്ചുകൊണ്ടുനന്ന മുറപ്പുണ്ണു്. ഒപ്പക്കേൾ, അധ്യാളക്കുടെ സുവസന്നകര്യങ്ങളിൽ സദാ ജാഗരുകയായ ആ ചേച്ചും രഹാഗിണാിഷായി കിടപ്പിലായപ്പോൾ അധ്യാളക്കുടെ രക്ഷയ്ക്കു് അവളെ ഭാര്യയാക്കാൻ അവർ നിർബന്ധിച്ചാക്കാനും മതി. ഏതാംാലും അധ്യാളക്കുടെ ഭാവനാമണിയ ലത്തിലോ വൈകാരികജീവിതത്തിലോ അവർ അനേകം വരെ പ്രവേശിച്ചിട്ടുള്ളതായി കോന്നുന്നില്ല. അവളും ഒരു വിലങ്ങുതനെ. വളരെ ബലമില്ലാത്ത കൗം. എങ്കിലും പ്രധാന വിലങ്ങും അതും പാറപ്പുരം ഉപോത്സവലക്കങ്ങളാണ്. അങ്ങനെ അതിനു് ഒരു രക്തതിവിരേഖയുണ്ടോ.

ഈ നീഡിയുമണ്ണഭാര്യ വിലങ്ങുകളുടെ ഗോപിക്കു് — അതൊരു മുന്നാളുവല്ലമാണു് — അതുകൊണ്ടുതന്നെ എല്ലാ മുള്ളു ഒരവനു് പൊട്ടിച്ചുറിയാൻ ആവാത്തതുമാണു്. ചേച്ചും എക്കാറ്റതാനും — മധ്യ, സകലതെടുയും വാതിലും ഭാജനമായ ഒരു ബാലൻ — മാമൻറെ പാട്ടുകളില്ലാതെ ഉറഞ്ഞാൻ സാധ്യമാത്ത ഒരു ശാനകത്രക്കി. മാമൻറെ സിലുഡി അവനും കിട്ടിയിട്ടില്ലോ്. അവൻ അവൻറെ വിദ്യാലയാത്തിലെ സമ്മാനാർഹനാമ ശായകനാണു്.

ഈ വിലങ്ങുകളുടെചൈല്ലാം സുക്ഷില്ല സപ്പയം എറഞ്ഞതു രഹിത്തിനില്ലോ് ഈ നാടകത്തിൽ — ഗോപിയുടെ ബാക്കിലെ റിപാഷി, രാഘവൻ. അവനു് ഗോപിയുടെ ചേച്ചും ‘അമ്മ ചും’യാണു്, ജീവനേക്കാർ പ്രീയതരയാണു്; ഗോപി ‘ചേട്ടുനും’. അവനു് നന്നരക്കൈയേ

ഉള്ള. വലംകൈകണാണ് പക്കതി പൊയ്യോയതു്. ഒരു അറ ജൂമിലിലെ യന്ത്രം ചവച്ചുത്തുപീഡിക്കേണ്ടതാണെന്നു്. കല അംഗീരഹിച്ച കൈപ്പടക്കായിരുന്നു അതു്. മനോഹരമായി ചിത്രം വരുപ്പുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, ചിത്ര ന്തിനു വിലയു സേഭ? അതിനു വന്നുംതിരിക്കാൻ പോകേണ്ടിവനു, വയറുപിഴപ്പിനു്. അതിൽപ്പെട്ട ചതുര്യണ്ടിയും വനു. അവനിലെ അംഗീരഹിതനായ കലാകാർൻ അങ്ങനെ തേജാവധി ചെയ്യുപ്പെട്ടു. അനന്മുതലാണു് അവൻ ഗോപി യുടെ വീട്ടിലെ ഒരാഗമായതു്. ആ തേജാവധിയത്തെ അവൻ അതിജീവിച്ചു. “കുനാവെല്ലാം കരിച്ചു ചാന്പലാക്കി, ആ ചാരം കരഞ്ഞുകരഞ്ഞു കടലിലെഡാഫക്കിയ പ്ലാർ, അവൻറെ മനപ്രധാനം തീർന്നു്.” അവൻറെ ചുടിയ അമ്മച്ചുി, വേദനയിലും ധാതനയിലും ശാന്തിക ണിഞ്ഞതിയ ആ സ്നേഹത്തപസ്പിനി, അവൻറെ പുന്തജ്ജീ വന്നതിനു വളരെ സഹായിച്ചു. തകർമ്മപോയ അവൻറെ എദയം നവമായശ്ശട്ടി ആജ്ഞിച്ചു. അതിനിനു് അസാമാന്യമായ ഉഞ്ചം ഉറപ്പുണ്ടോ.

ഒഴിച്ചുകൂടാൻ വയ്യാത്ത ഇം കടപ്പാടുകളെണ്ണാംകൂടി ഗോപിയുടെ കൈകളിൽ മുറുക്കിത്തള്ളു മററായ വില ഞങ്ങാണ് ബാക്കിലെ സ്ഥാക്കപ്പണി. അതിനെന്ന് അധികാരി യുംനാടകത്തിൽ ദന്ത കയറിയിരുന്നുണ്ടോ—ബാക്കമാനേജർ—ആ പ്രണാലയോന്നു കിലുക്കി ഗോപിയെ ഒപ്പുത്താൻ.

മാനേജർ ഗോപിയുടെ കൈകളിൽനിന്നു് ആ വിലഞ്ഞുനിക്കിയാൽ, അതു വീരചണ്ണലപോലെ ധരിക്കാൻ തയ്യാറായി തനിക്കു് ഒരു മകനണിനു ഗോപിയെ ധരിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ‘ഹോട്ടൽ വെയിറ്റും’ ഒരു നിമിഷനേര തേക്കു രംഗത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുനണ്ടോ.

ഇന്ത്രയും പാത്രങ്ങളാണ് ഈ നാടകത്തിൽ ഉള്ളതു്. ഇതിൽ രോഗിബിഡായ ചേച്ചി റംഗത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട നാതേമില്ല. അവരുടെ ചുമ്പും തെരന്തുല്പം അവുമ്പും വാസര ഞങ്ങളിലുള്ള ദീനഭാഷണങ്ങളാം മാത്രമേ റംഗത്തു പ്രവേശിക്കുന്നതു്. എക്കിലും അതെല്ലാം നാടകത്തിന്റെ ജീവ നു് അത്യന്തം ഹോഷകങ്ങളാണ്. അതുകൊണ്ട് ഒരു കാഞ്ഞം ഇവിടെ എടുത്തുപറഞ്ഞുകൊള്ളുടെ. റംഗത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെടാതെ അണിയറയ്ക്കുള്ളിൽനിന്നുമായും ശമ്പും—അതും, രോഗബാധയാൽ പരിക്ഷീണമായ ശമ്പും—പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ട ഒരു പാത്രം നാടകസംഖിയായക്കന വിഷമിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പ്രധിനാണ്. ‘മൈക്ക്’ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുപോലും, ആമാതിരി പാത്രങ്ങളും, അവരു സംബന്ധിച്ചിട്ടുകൊണ്ടും, അകത്തുനിന്നു നാടകത്തിന്റെ ഗതിക്രിയ സാരകായി ബാധിക്കുന്ന ക്രരെ അധികം കാണ്ടുന്നതും പുറത്തെല്ലു വിഭാഗങ്ങളിൽക്കൂടി വിഭാഗങ്ങൾ നാടകത്തിന്റെ സുപ്രധാനമായ ചില അംശങ്ങൾ പുറത്തുകാണാത്ത ആമുറിക്കിലാണ് നടക്കുന്നതു്. അതു വിജയിപ്പിക്കാൻ വളരെ ശ്രദ്ധയും കൃതലും ആവശ്യമാകം എന്ന ചുണ്ടിക്കാണിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് ഇന്ത്രയും ഇവിടെ പറഞ്ഞതു്.

•

•

•

നാടകത്തിലെ ജീവൻ ഗോപിയുടെ മനസ്സിലെ സംഘടനമാണ്—അപ്രത്യക്ഷവും മുക്കുമാധ്യമിൽനാ ഒന്നി പറ്റുതും പെട്ടെന്ന പൊതുനായും, പൊതുയതിനശേഷം പെട്ടെന്നതനെ അടങ്കുന്നതു്. തീരെ വിചാരിക്കാത്ത ക്രരെ ദശ്തലും പൊള്ളുലും നീറരലും ആളുമുലം ഇണക്കായി. എക്കിലും അത്തന്തെ പൊതുയതു നന്നായി. അല്ലെങ്കിൽ

അതു കാലാന്തരത്തിൽ തീരുമാനം നേരിട്ടായ വ്യാപക അനുഭവമായ വിനകർ വരുത്തുമായിരുന്നു. എല്ലാം വേഗം കഴിയുന്നു. ഏകദേശം പതിനെല്ലു മൺിക്രൂറിനള്ളിൽ, ഏകരംഗങ്ങളായ മുൻ അക്കങ്ങളിൽ, പൊതുലും അടങ്കം ലും കഴിയുന്നു. ദൈവിവസം കാലത്തു് 9 മൺിക്രൂ ഗ്രാഫി ഫൈറ്റ് വീടിൽവച്ചു് അരംഭിക്കുന്ന നാടകം, വൈകിട്ടു വിജയം മേറിനിയും താമസിക്കുന്ന ഹോട്ടലിലേക്കു ദീം നീണ്ടിയാട്ടു്, രാത്രിയിൽ 11 മൺിയോട്ടുതു് വീണ്ടും ഗ്രാഫിഫൈറ്റ് വീടിൽ പ്രത്യാഗമിച്ചു് 12 മൺിക്രൂ മുൻപു പുത്തിയാകുന്നു. അങ്ങനെ, കാലത്തെ സംബന്ധിച്ചിട്ടും തേതാളും അതിഗാധമായ ഏകദൃഢം, അതുകൊണ്ടുള്ളവാക്കു ക്രിയാംശവരവും വൈകാരികവുമായ അസാമാന്യമായ സാന്തുഷ്ടം ഈ നാടകത്തിന്റെ ഒരു വൈശിഖ്യമാണു്. അതിൽ നാടകക്കത്താവു തികച്ചും അഭിനന്ദനാഹം നമാണു്.

നാടകമാകുക ഒരു എസപകാലത്തിനള്ളിൽ കത്തക്കുന്ന ഈ സന്തുഷ്ടാധികാരം പുത്തനല്ല; വാസ്തവത്തിൽ വളരെ പ്രാചീനമാണു്. ആധുനിക കാലത്തു് അതിനെ സമുദ്ദേശിച്ചു പരിപ്പൂരിച്ചു പ്രചരിപ്പിച്ചവരിൽ പ്രമുഖൻ ഇബ്രാഹിം സൈനാണു്. ഈ സന്തുഷ്ടാധികാരം ഒരു ക്ഷേമവശമുണ്ടു്. പുരാവുത്തപരാമർശം തീരുമാതെ ഇതു സാധ്യമല്ല. ആ പരാമർശത്തിൽ ക്രിയാംശം കാണാകയില്ല. സൂരണാത്മകമായ ഒരു സംഭാഷണത്തുപം അതു് അവലംബിക്കേണ്ടിവരും. അപ്പോൾ താരതമേന്ന ശ്രീപാർശ്വരസമാവാതെയും തരകില്ല. ഇബ്രാഹിം പല നാടകങ്ങളിലേയും ഒന്നാമക്കം ഇതിനു് ഉദാഹരണമാണു്. ആ സങ്കേതം അവലംബിച്ചു് അടുത്തകാലത്തു് മലയാളത്തിലെഴുതിയിട്ടുള്ള നാടകങ്ങളിലും അതു കാണാൻ കഴിയും. അതു് ശൈഖ്യ

കൂടാവുന്ന ഒന്നല്ല. പിനെ, നാടകകത്താവു ശ്രമിച്ചാൽ ചെയ്യുവുന്നതു് അതിനെ ചുരുക്കേകയും നാടകത്തിൻറെ പല ഭാഗത്തായി ചിത്രുകയും, വികാരസങ്കലനം കൊണ്ട് കഴിവുള്ളിട്ടേതാളും രസജ്ഞകമാക്കേണ്ടതു്.

ഈ നാടകത്തിലും ആരംഭം അനിവാസ്ത്വമായിരുന്നു ഒപ്പുകമ അവതരിപ്പിക്കുന്നതു് സംഭാഷണമാണു്. അനന്തരിദീർഘമായ നാടകത്തിൽ ആപേക്ഷികമായി അതിനു സാമാന്യം ദൈർഘ്യവുമുണ്ടു്. അതിൽ പലേടത്തും വികാരചുവികൾ കലത്തി സ്വരസ്യം ജനിപ്പിക്കാൻ ശക്കരപ്പിള്ള ശ്രമിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. എങ്കിലും അതിനു സ്വാഭാവികമായ രസഭാരിത്യത്തിൽനിന്ന് അതു നിർമ്മൂകതമാണെന്ന പറഞ്ഞുകൂടാ. പക്ഷേ, വായനക്കാരും പ്രേക്ഷകരും അതു വേഗം മറക്കും. നാടകത്തിനുള്ളിലേക്കു കടന്ന കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ അതു തിരുന്നതുവരെ അവതരം ദൃശ്യം അവിരാമമായി വികാരത്തെളിത്തമാകും.

• • •

നാടകത്തിലെ കമ വിവരിച്ചു വായനക്കാരുടെ ജീജ്ഞാസ മട്ടപ്പുറിക്കുവാൻ താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. ഗോപിയുടെ മനസ്സിനകത്തു് നടക്കന്ന സംഘട്ടനമാണു് നാടകത്തിന്റെ ജീവൻ എന്നു പാത്രമാവരല്ലോ. ആ സംഘട്ടനം ആവിഷ്ടരിക്കുന്നതിൽ ശക്കരപ്പിള്ള സാമാന്യത്തിൽക്കൂടി വിശ്വാസിക്കുന്ന നടക്ക സംഖ്യാചുട്ടിട്ടുമുണ്ടു്, സാമാന്യത്തിൽക്കൂടി വിജയം കൈവരിച്ചിട്ടുമുണ്ടു്. ആ ഭാഗം നിന്ന് ഹീമജന നടക്ക സംഖ്യാചുട്ടിട്ടേതാളും അതു് ഒരു ദൈർഘ്യം അതുകൊണ്ടുതന്നെ അഭിനയരൂപം കാട്ടാനാളും സുവണ്ണാവസ്ഥയും.

വിജയാം മേറിനിയും പിരിയുന്നതുവരെ ഗോപി

യുടെ ഭാവത്തിലോ വാക്കേകളിലോ അപ്രകൃതമായി എന്നം തന്നെയില്ല. അതിമികരെ സ്ഥിരിക്കാൻ കാപ്പിയും കൊ ണ്ടവരുന്ന രാധ അഗ്രഹിക്കാണ്— ആ അഗ്രഹിയുടെ വേദ അതിമികളോട് ഉപബോധമന്നുണ്ടിൽ തൊന്തന വിപ്രതിപത്തിയാണതാനും— ഭയില്ലെങ്കു ക്രമപ്പാം താ ശയിട്ട് പൊട്ടിക്കുന്നോൾ അധാരുടെ അപ്രീതിയും അസ ഹിജ്ജതയും പ്രകടമാണ്. എങ്കിലും അധാർ അവൻകു ന മുന്ന ശാസന സാധമികമാണ്. അനർഹവുമല്ല. എന്നാൽ അവർ പൊറ്റിഞ്ഞതിന്റെപേജം പൊട്ടലുകൾ ഒന്നിന പുറകെ ഒന്നായി സംഭവിക്കുന്നു. ഓരോത്തന്തരോടും ഏ താണ്ട് നിലവിട്ടതനു അധാർ കലഹിക്കുന്നു— രാധയോ ട്, രാധവനോട്, മധുവിനോട്‌പോലും! ഇടവിട്ട് തന്റെ ദം തക്കൻ തെരിക്കുകയാണ്.

ആദ്യത്തെ നോട്ടത്തിൽ ഇതു് അസപാഭാവികമായി നമ്മക്ക തോന്നാം. ഇതും വേണ്ടി എത്തുണ്ടായി അവിടെ? ഓമന്നായ ആ ക്ഷേത്തിനോട് “നാശം! പോടാ മരു!” എന്ന് ആക്രോശിക്കാൻ അവനെന്നും ചെയ്തു? “എവിടെ യൈക്കിലും പോയി മരിക്കുകയേ ശതിയുള്ളു്!” എന്ന സപ യം ശപിച്ചുകൊണ്ട് ഇരുദിപ്പോകത്തക്കവണ്ണും വലിയ അനന്തമാദിത്താനും അവിടെയുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇതു വളരെ അപ്രകൃതമല്ലോ? വെവഡശ്യമില്ലാത്ത ഒരു നടൻ ഇംഗ്ലീഷ് കൈകാര്യം ചെയ്തു അതു് അപ്രകൃതമായിത്തന്നു തോ നാം എന്ന് എന്നിക്കു ഭയമുണ്ട്. അതു് അപ്രകൃതമാണ്, സംശയമില്ല—പക്ഷേ, ആ അപ്രകൃതത്തെത്തിൽക്കൂടിയാ ണ്, പ്രതീക്ഷിക്കാനാവാത്ത ആ ബ്ലോക്കന്നുണ്ടിൽക്കൂടിയാ ണ്, നെട്ടനാളത്തെ നിർമ്മകമായ വീർപ്പുമുട്ടിൽ പ്രത്യക്ഷ പ്പെടുന്നതു്. സബോധമന്നുണ്ടിൻ്റെ അപ്രകൃതന്നുള്ളായ പ്ര തിഭാസണങ്ങളാണ് അബോധമന്നുണ്ടിൻ്റെ ഭാഷ. ഈ മനസി

ശാസ്യത്തപോൾ ശരീക്കേ ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടാണ്, കുറൈമായി പ്രധാനഗ്രാമിച്ചുകൊണ്ടാണ്, തുട്ടതൽ തുട്ടതൽ ഉൾക്കെടുക്കാക്കി ന സ്റ്റോട്ടന്നെളിൽത്തുടടി ഗ്രാഫിയുടെ അന്തഃസംഘടന തുടർന്ന നാടകകത്താവു് അതിനെൻ്റെ ഉച്ചകോടിയിൽ വിജയപൂർണ്ണം എത്തിക്കുന്നതു്. ഒരോ പൊതുപ്ലും ഗ്രാഫിയെന്നതു നെ ചതുട്ടിക്കുന്നണ്ടു്, മുണ്ണപ്പുട്ടതുന്നണ്ടു്. പക്ഷേ, അതു തടയാനോ ഒഴിയാനോ അയാൾക്കു കൈല്ലില്ല. അയാൾക്ക് അനന്തരയൈനമായ എത്തോ ഉറുഗ്രശക്തി അയാളെ കോമരംതു തുളിക്കയാണ്. ആ പെപ്പശാച്ചികമായ ആവേശത്തിനെൻ്റെ മുർച്ചയിലുണ്ടു്, അതു് അവിടെ എത്തിക്കാൻ കണക്കെ റൂസഹരായിക്കുന്ന ഭായ്യുടെ കരണംതു് അയാൾ അടച്ചിക്കുന്നതു്. അതിനു പെട്ടെന്നതുനെ അനിവാര്യമായ തിരിച്ചടിയുമണ്ഡാക്കുന്നു. പാവം ഭായ്യുംതുനിന്നല്ല. നിംബാക്ഷിണ്യമായ കമ്മശക്തിയിൽനിന്നു്. അയാളുടെ ആക്രൂരക്കുത്തു് അനന്തരാം ശക്തിയില്ലാത്ത ചേച്ചുപിയെ കിടക്കയുംനിന്നുന്നഫലനേല്ലിക്കാണ്. അവർ നടക്കുന്നു. താഴവും ഫുന്നു. അക്കേതോടു പാണ്ടുചെല്ലുന്ന ഗ്രാഫിക്സ് രാഖാവു സെൻറ് നാവുകൊണ്ടാളുള്ള ചാട്ടയടിയാണു് ആദ്യം ഏക്സൈസിവയുന്നതു്:

“തൊട്ടുതെന്നെൻ്റെ അമ്മച്ചുപിയെ! പ്രോഫി ആ കൈയും എഡയവും കഫകിയിട്ടു വാ ഗ്രാഫിച്ചുട്ടാ—പിനു തെതാടാം.”

അതിലും മമ്മേഡകമാണു്, വാതാലവ്യനിയിയായ ചേച്ചുപിയിൽനിന്നു് അയാൾക്കുകിട്ടുന്ന എഡയം തകന്നുള്ളൂ, അപ്പോഴും സ്റ്റോറനിറഞ്ഞുള്ളൂ, ദിവനീയമായ ആ ശാസനു.

ആത്മാവുവരെ ഉല്ലംജിപ്പാടികൾ അന്തരെന്നുനിന്നു

പുരകെ ദന്തായി എല്ലാമ്പോൾ ഗോപിയുടെ ഉള്ളിൽ സപദോധം ഉണ്ടാക്കുന്നുണ്ട്.

വിജയനം ഫേറിനിയും ശ്രൂ ഘട്ടത്തിലും ഗോപിയുടെ വിലങ്ങുകൾ പൊട്ടിക്കാൻ ഒരു അന്തിമഗ്രന്ഥം നടത്തുകയാണ്. “എനിക്കിപ്പോൾ ഒന്നം ചിന്തിക്കാൻ വയ്ക്കും” എന്ന് ആകെത്തെള്ളും നിസ്സഹായനായി ഗോപി മറുപടി പറയുന്നു. ഒരടിക്കൂട്ടി എററാലേ അഡാളുടെ തന്റെടം ഉണ്ടാക്കുകയുള്ളൂ. യാതൊരു പ്രലബ്ധവും തുടാതെത്തെന്ന രാഖവൻ അതും സമ്മാനിക്കുന്നു. പുരത്തു നടക്കുന്ന സംഭാഷണം അക്കത്തും ‘അമ്മച്ചു’യുടെ ശ്രദ്ധാലും ഷയിൽ വ്യാപ്തതനായിരിക്കുന്ന അവൻ കേൾക്കുന്നണ്ട്. ഗോപിയുടെ ആ മറുപടി കേൾക്കുമ്പോൾ അവൻ പുരത്തുള്ള വർക്കേഴ്സ്ക്കെത്തക്കവല്ലും ആ സ്ക്രീഞ്ചേടു പറയുന്നു:

“പോകുന്നവർ പോട്ടമ്മച്ചു! ഉംതിയാൽ തെരിച്ചു പോകുന്ന ബന്ധണ്ണള്ളം കടപ്പാടുകളും തെരിച്ചുംഡാക്കുന്ന താ നല്ലതു്. അമ്മച്ചുക്കു എന്നാൻണ്ടു്!”

അതു കേൾക്കുന്നതോടെ ഗോപിയുടെ ബുദ്ധി തെളിയുന്നു. അതിനു ചിന്തിക്കാണും തീരുമാനിക്കാനുള്ള കഴിവുണ്ടാകുന്നു. അധാർ ഉറപ്പുചെയ്യപറയുന്നു:

“എനിക്കു ചില ബന്ധണ്ണങ്ങളും” വിജയാ, മരിച്ചുറിയാനാവാത്ത ബന്ധണ്ണൾ—വേദനയോടെ എന്നും സഹിക്കേണ്ട ബന്ധണ്ണൾ.

വിജയൻ: ഭീത!

ഗോപി: ആയിരിക്കാം.

[അക്കത്തു ചെച്ചുമീയുടെ ദീർഘമായിനില്ലെന്ന ചുമ. ‘അമേശ!... അയ്യോ, രാഖവാ... വൈള്ളും! ’]

ഗോപി: അതാം... ഒരു കടപ്പാടിനെറ്റുകമ്പയാണാൽ. ആ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽനിന്നും ഓട്ടന എന്ന ഭീതവാണ്.

മേരിനി: പ്രസിദ്ധമായ ഒരു കലാജീഡിതം—ഈന്ത
നാ കടത്തിനകത്തെ വിളഞ്ഞപോലെ...ഓക്കാൻ വയ്ക്കു!

ഗോപി: മൃഗമിക്കാത്ത—മൃഗമിക്കാനാവാത്ത—ശാ
നമാണ് സംശ്വരാദരീ എൻ്റെ കല—എൻ്റെതന്നെല്ലു, എ
നെപോലെ കൗൺസിൽകളിൽ, തൊഴിൽശാലകളിൽ ഒക്കെ
തള്ളംകെട്ടി നിന്നപോകുന്ന മറ്റു പലതെടുമ്പും കല.”

കലയുടെ ശോകാന്തമായ ഈ പരാഭവത്തിലല്ല നാ
ടക്കം അവസാനിക്കുന്നതു് എന്നുള്ളതു് ശ്രദ്ധയമാണ്. നാ
ടക്കക്കത്താവിനു ധീരമായ ഒരു സന്ദേശംകൂടി നല്ലാനണ്ട്.

ശാവിടെ പിരുന്ന നടക്കുന്നതു് ശാന്തിയിലേക്ക് സ്വ
ച്ചീറ്റമായി ഒഴുകുന്ന ഒരു അനുരജങ്ങുന്നമാണ്. ഗോപി റാ
ധയോടു് രാഖവനോടു് മാപ്പുചോദിക്കുന്നു. ചോദിക്കുന്ന
തീരു മുൻപുതന്നു അവർ രണ്ടാള്ളം അതു നൽകിക്കഴി
ഞ്ഞതെല്ലാം പരിശാനതമാകുന്നു, രംഗവും. അപ്പോൾ മുരൈ
ഭൂവിടെയോ നിന്നു് ഒരു നാടൻപാടിന്റെ ധപനി ഉയരു
നു. ഗോപിയുടെ ഏറ്റവും അതു കേടു പിടിയ്ക്കുന്നു.

“**ഗോപി:** എന്തു ജന്മലട്ടു രാഖവാ, അടയ്ക്കു്!

രാഖവൻ: എന്തിനു ചേട്ടു? മനോഹരമായ ചാറ്റു
കു, നല്ലുതു പാടും കേൾക്കുന്നു.

ഗോപി: വേണ്ട, വേണ്ട. പാട്ടുനിക്കു കേൾക്കുണ്ട്,
എനിക്കു വീണാടും ഭ്രാന്തിളക്കും.

രാഖവൻ: അതു നിർബ്ബന്ധമാണെങ്കിൽ ... (അട
യ്ക്കുന്ന) പക്ഷേ, ചേട്ടോ! അക്കത്തെ നോവിനു തൊലിച്ചപ്പും
റത്തല്ല മതനു പൊരുച്ചേണ്ടതു്.

ഗോപി: എന്നവച്ചുാൽ?

രാഖവൻ: ചേട്ടെന്നതിനാ പാടു വെറുക്കുന്നതു്?
ഈന്തിനു അപ്പും പാടത്തുമില്ലാറിക്കും.

ഗോപി: എന്നോ? ഇനിലോ? ഘ്രന്തിന്?

രാഖ്യവൻ: ഈ വിരോധം വരാൻ കാരണം? ...
അല്ല, എനിക്കു വിവരമില്ല, അതാ.

ഗോപി: ഇനിയും നീ കാരണം ചോദിക്കുന്നോ?
എൻ്റെ പാട്ടകൊച്ചുള്ള നേടാനോക്കുമെനിക്ക്?

രാഖ്യവൻ: നേടണ്ട. നേടാനോനോ പാട്ടന്നത്?

ഗോപി: പിരീന്?... ആരെങ്കിലും കേൾക്കാൻ ആ
സ്പദിക്കാനമില്ലെങ്കിൽ... അതിനവസരമില്ലെങ്കിൽ...
വേണ്ട രാഖ്യവാ, എനിക്കു വിധിച്ചിട്ടില്ലത്. പണമെ
ല്ലെല്ലം. കണക്കുള്ളേണ്ട എനിക്കു പറത്തിട്ടുള്ള.

രാധ: ആ ജനലടച്ചാൽ ഇതിനകത്തെ കാരും ചു
ലന്നും നീലും. ഞാൻ ഒന്നു തുന്നിട്ടോട്ടേ?

‘ഗോപി: നിന്തിഷ്ടംപോലെ ചെയ്യു്.

[രാധ ജനക്കു വീണ്ടും തുന്നിട്ടുണ്ട്. ആ പാട്ട് അ
പ്രോഫും കേൾക്കാം.]

രാഖ്യവൻ: അതാ ചേട്ടാ!... ആരാനുപദിക്കാൻവേ
ണ്ടിയാണ് ആ പാട്ടന്നത്? അതു പറയു.

ഗോപി: അയാളോ?... അയാൾ...

രാഖ്യവൻ: ആക്കം വേണ്ടിട്ടില്ല. ചുമ്മാത്തങ്ങനെ ദ്രാ
ച്ചാൻ. പാടില്ലെങ്കിൽ അയാൾക്ക് ‘സ്രൂസംമുട്ടും. അതുകൊ
ണ്ട പാടനും. ചെലപ്പും ആ മടിക്കലാതക്കണ്ണതു്’ കൈകയുംകാ
ലുമിട്ടിച്ചു കരേന്നോണ്ടാണും വരും. അതിനെ ഒരക്കാ
നാരികം.

ഗോപി: നീ എന്തിനാ ഇതൊക്കെ ക്കപ്പറയുന്നത്?

രാഖ്യവൻ: ചേട്ടൻ പാട്ടനിറുത്തുകയല്ല വേണ്ടതു്—
ചേട്ടരുപാട്ട് ഇനിംവോനും ചേട്ടാ—നമ്മുടെമയുവില്ല,
മധു?... അവനൊരുണ്ണേണ്ടതു ചേട്ടരുപാട്ടുകേട്ടവേണും.”

അങ്ങളെ, പാട്ടിന്റെ ഉദ്ദേശ്യവും അവഗ്രഹ്യവും സാഹല്യവും ഒരു പുതിയ വൈളിച്ചതിൽ ഗോപി കാണുന്നു.

അവിടത്തെ കോലാഹലമല്ലോ കണ്ണു ദയപ്പെട്ട് അങ്ങയുടെ തന്മലുപററി ഉറക്കം തുണ്ടിയിട്ടും ഉറന്നാതെ കഴിഞ്ഞുള്ളടിയും മധു മാമൻ്റെ പാട്ടുകേള്ക്കുത്തനെ അനും മയഞ്ഞുന്നു. അവൻ ഉറങ്ങി എന്ന ബോദ്ധനവും വൈപൊൾ ഗോപി മേഖലയിൽ ചെന്നിത്തന്നു് രാത്രലിംഗന്റെ തീരി അല്ലോ പൊക്കീ ഒരു ദീർഘസന്ധാസനത്തോടെ ലെഡ്ജർബുക്കുതുറന്നു് എന്തോ കണക്കുട്ടിയുടെന്നുന്നു—യവനികയും വീഴുന്നു.

•

•

•

ഈ അവതാരിക ഇനിയും അധികം നീട്ടണില്ല. ഒന്ന് രണ്ട് കാഞ്ഞങ്ങൾക്കുടി പറങ്ഞുകൊണ്ട് അവസാനിപ്പിച്ചുക്കൊം.

കലയേയും കലാകാരനേയും സംബന്ധിക്കുന്ന പല പ്രക്രിയകളും ഈ നാടകത്തിൽ കലാചാരത്തുന്നതാണ് രേഖപ്പെട്ടിള്ളു വ്യാജിപ്പിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒന്നും പരത്തി വ്യാവധാനിക്കാനോ, ചിത്രീകരിക്കാനോ ഒരുവെച്ചിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം ഇതിൽ കൊണ്ടാടക്കുന്നതു് ചുറുപാടുള്ളൂ സകലതിലും നിരന്തരം അഭ്യർത്ഥിക്കാണും പ്രകാശം വീശുന്നു ഒരു വിളക്കണ്ണി—അവരുമുള്ള വസ്തുവിൽമാത്രം, അവഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരു ഗോത്രം മാത്രം കേന്ദ്രീകരിക്കാം. ഉജ്ജപലത്തായ ഒരു ദീപാംഗാളമാണ്. അതു് സമർപ്പായിത്തന്നെ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നാടകീയഗ്രില്ലവിശ്വരൂപ സംബന്ധിച്ചിട്ടേതാളം പല അംഗത്തിലും ശക്രപ്പീളുള്ളുടെ മുന്നോട്ടുള്ള കാലവസ്തുക്കാണ് ഞാൻ ഈ കൂതിയെ കഞ്ഞുന്നതു്. ഇതിലെ

പാത്രങ്ങൾക്കെല്ലാം ജീവൻണ്ട്. ഓരോനീനും വ്യക്ത വും സവിശേഷവുമായ ഭൂപരിണ്ട്. ഗോപിയെപ്പാലെ ഒരു പാത്രം എന്നും വിശ്വസനീയമാംവല്ലും ചിത്രീകരിക്കുക എളുപ്പമല്ല. എങ്കിലും അതിൽ നാടകകത്താവു വിജയിക്കുകതനൊന്നാണ് ചെയ്യിരിക്കുന്നതു്.

ഒരുല്ലടത്തിൽ മാത്രം അല്ലെങ്കാൽ പാകപ്പും വന്ന പോയിട്ടില്ലയോ എന്നു ഞാൻ സംശയിക്കുന്നു. അതു് റണ്ടാം അക്കദാനിൽ, മനസപാസമ്പും നിപ്പേഷം നശിച്ചു ഗോപി വിജയരംഗ ഹ്രദയശ്രദ്ധയമായ നിർബന്ധനയത്തിനു വഴിപ്പെട്ട പാട്ടുനതിലാണ്. “ഒരു കയിലിന കുത്തി നോവിച്ചു പാടിക്കുന്നതിൽ” തനിക്ക് ആനുഗ്രഹമില്ലെന്നു മേറിനിരയെക്കാണ്ട് നാടകകത്താവു പറയിക്കുന്നണ്ട്. ഇതിൽനീനു കുത്തിനോവിച്ചാൽ കയിൽ പാട്ടുമെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. കുത്തിനോവിക്കുന്ന വിജയമുണ്ട് അതു് നോവു് അനന്തരാവിച്ചു പാടുന്ന ഗോപിയും അതു ഉഷ്ണാഖരീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ നൊമ്പരത്തിന്റെ വിഞ്ചിപ്പോട്ടാട്ടിയുള്ള കരച്ചിലിൽ പാട്ടു കലാശിക്കുന്നതായിട്ടാണ് “ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. കുത്തിനോവിച്ചാൽ കുഞ്ഞിൽ പാട്ടുമോ? പാടുകയില്ല, കരയുകയേയുള്ള എന്നൊന്നിക്കു തോന്നുനു. അപ്പോഴെന്നു അവസ്ഥയിൽ, അല്ലനേരരത്നക്കാണു കുഞ്ഞിപ്പോലും, ഹ്രദയാപഹാരകമായി, കലാസൂന്ദരമായി പാടാൻ ഗോപിക്കു കഴിയുമെന്നു വിശ്വസിക്കുക വിഷമമാണു്. പാടാമെന്നു മനസ്സില്ലാമന്നെല്ലാട്ടും സ്ഥാതിച്ചു് അകത്തുകയറ്റാന ഗോപിയെക്കാണ്ട് പാട്ട് ആരംഭിക്കുന്നതിന്റെ ആട്ടത്തിനിശ്ചയിച്ചാൽ ആ സന്ദർഭകാണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെല്ലാം അസ്പാഡാവിക്കത്തുടാതെ സാധിക്കുകയില്ലേ? നാടകകത്താവി കുഞ്ഞിൽ ആലോചനയ്ക്കു് അതു ഞാൻ വിച്ചുന്നു. മുതൊന്നു്

ചേരിച്ചാൽ ആ പാതയുംജീയിൽ പ്രകടമാക്കുന്ന കൈവി
തത്ര് അടിനടന്നീയമാണ്.

വേണ്ട മിഴിപ്പു കിട്ടാതെ ഒരു പാതമായിട്ടാണ്
ഞാൻ രാഖവെന്ന കാണുന്നതു്. അവൻ ഒരു അസാധാര
ണ പാതമാണ്. അവൻറെ സ്നേഹവായ്യും സേവാവാദ്യു
തയും അത്ഭുതാവഹമാണ്. വേദനയുടെ തീച്ചുള്ളതിന്റെ
ഡീക്രീതമാണ് അവൻറെ സ്വപ്നാവം. അതിന് അകളുക
മായ നന്ദയും തേജസ്സുമണ്ട്. മുരിതത്തിൻറെ ജാടിഞ്ഞട്ടിൽ
നിന്ന ശാശ്വതമുല്യമുള്ള ചില തത്പര്യങ്ങൾ തപ്പി
യെടുത്തവനമാണവൻ. ഏന്നാൽ അവൻറെ വാക്കെളി
ലും പെത്തമാറ്റണ്ടില്ലും ഈ സത്പരമഹത്പാ ഏപ്പോഴും
തളിഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. നല്ല യാമാത്മ്യവോധയും കാര്യ
ജണ്ടയും കഴുപ്പും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട അവൻ ചില അ
വസ്ത്രങ്ങളിൽ വീണ്ടവാക്കു പറയുന്നതുപോലെ തോന്തി
പ്രോക്ഷണം. അവസാനമായുള്ളതിൽ അവൻ ഉച്ചന്നണ്ട്.
അഃവൻറെ സത്പദീപ്പി വ്യക്തമാക്കുന്നണ്ട്.

അവചർ സംഭാഷണത്തെല്ലിയില്ലും ഒരു ധോത്തതെ
കേടു ചിലപ്പോൾ ദുശ്യമാണ്. രാധയുടെ കുരുത്തില്ലും
ഈതു പറയാം. ഈ നാടകത്തിലെ സംഭാഷണം പ്രായേ
ണ സ്പാഭാവികമാണ്, ഓരോ പാതയ്ക്കിൻറെയും സ്വപ്നാ
വത്തിനും സംസ്കാരത്തിനും ഇണങ്ങിയതാണ്. രാധയു
ടെയും രാഖവെള്ളുയും ഭാഷാത്തെല്ലി അതു പരിജ്ഞതമല്ല.
എതാണ്ട് ഗ്രാമ്യമാണ്. പ്രത്യേകിച്ചു രാഖവെൻറെ. അ
ങ്ങനെയായിരിക്കേണ്ട രാനം. ആ തൊലിക്ക് ഭംഗം വ
നാപോധിക്കുള്ള ആപുര്യം ചില സന്ദർഭങ്ങളില്ലോ. അല്ലോ
ആഡിച്ചു നേരുട്ടി പരിശോധിച്ചാൽ ശക്രപ്പിള്ളിയും
തന്നെ നീറ്റിയാസം പരിഹരിക്കാവുന്നതാണെന്നതു്. ഓരോ
ഉദാഹരണം ഇതിനു മുകളിൽ ഉല്പരിച്ച സംഭാഷണഭാഗ

തെറിപ്പുനിന്നതനെ ചുണ്ടിക്കാണിക്കാം. ‘മനോഹരമായ ചല്ലിക്’യേക്കാർ രാഖവൻനീര നാവിനിന്നാണുണ്ട് ‘പാലുപോലത്തെ നിലാവാ’യിരിക്കുമെല്ലോ? അതുപോലൊന്നാണ് ‘അതു ജന്മലടച്ചാൽ ഇതിനകത്തെ കാരും ചലനവും നില്ലും’ എന്ന സാധ പഠയുന്നതിലെ ‘ചലനം.’

പാത്രസൂജിയിൽ അനുസ്ഥിതി നില്ലുന്നതു് രാധ ആം മേദിനിയുമാണ്. മേദിനിയൈക്കാർ രാധയാണ്; അവർ ഭീനപ്രകൃതികളാണ്. വിത്രബ്ലൂപ്രകൃതികൾ എന്ന പോലും പറയാം. ഒന്ന്, തരളവും.സരളവുമാണ്.മററതു്, ദുഡിവും സക്കിപ്പുവുമാണ്. രണ്ടുപേരേയും നാാ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു കുപോക്കം, രംഗത്തരത്തിൽ. ദീർഘകാലത്തേക്ക് അവർ നമ്മുടെ ഓഫീസിൽ തന്നെക്കയും ചെയ്യും.

അതുപോലെതന്നെ, റംഗത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെടാതെ നാടകത്തിന്നീര അന്തംഗത്തു് ഒളിഞ്ഞുവര്ത്തിക്കുന്ന അചെച്ചിയുടെ വ്യക്തവും എദ്ദോവർജ്ജകവുമായ ഒരു ചീരും ഭിത്തിക്കുടാതെ വിരചിച്ചതിൽ നാടകക്കത്താവു് പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന കൗശലം അസാധ്യാരണമെന്നതനെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

• • •

നീറുത്തനു. ആകെക്കൂട്ടി, വായിക്കാനും അഭിനയിച്ചുകാണാനും ഒരപോലെ കൊള്ളാവുന്ന ഒരു നാടകമാണു് ‘വിലങ്ങും വീണയും.’ അതിൽ ആസപദിക്കാനും ആശാചീക്കാനും വളരെയുണ്ട്. ‘വിലങ്ങി’ൻ്റെ അസുവക്രമാധ കിലുക്കെത്തപ്പോലും മധുരീകരിച്ചുകൊണ്ടു് അതു ‘വീണ’യിൽനിന്നയതനു ശാന്തചെത്തുന്നും ദീർഘകാലം സഹാദയപ്പെട്ടുവരുത്തിൽ ആനന്ദം പകരച്ചട്ട!

തിരുവനന്തപുരം

ജൂൺ 27, 1959

കെക്കനിക്കര എം. കമാരപിള്ള

കുമാപാത്രങ്ങൾ

[പ്രവർത്തന മറ്റ്]

ഗ്രാപി: ബാക്സ്ട്രാക്സ്; ട്രക്കേക്കം വിലഞ്ചുകൾക്കാണ് മുകളാക്കാനുള്ള ഒരു വിപണ്ണിക. ഇടത്തരക്കായട ഒരു കററമററ മാത്രക.

വിജയൻ: ഗ്രാപിയുടെ വിദ്യാല യന്മുള്ളത്തു്; അധികാർത്ഥന പറയു സ്വാലെ തന്നെ ‘പുസ്തികൾ കൂട്ടം മോട്ടിച്ചും നേടിയ പണം’കൊ ണ്ട് ഫിലിപ്പി ഡയറക്ടറാഡിക്ഷാഡിയുന്ന.

മേഡിനി: വിജയൻറെ പ്രേക്ഷാജനമായ ഒരു നാടകിമാനടി.

രാധ: ഗ്രാപിയുടെ ഭാര്യ. വെറും ഒരു നാടൻ പെൺ. അക്കൃതിമത്ര തീരുമാനം അനന്ത്രാസന്തീതിനുമുമ്പും ഒരു മാർദ്ദവരാഹിത്യവും അഭി ക്ഷമിപ്പായ്യും അല്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതത്തീലുണ്ട്.

രാധവൻ: ഗ്രാപിയുടെ ബാക്കിലെ പുത്രൻ; അധികാർത്ഥ അടുത്ത ബാ സ്യു. ‘വയറിന്നെന്ന മുന്നിൽ പലേ കൂനാവുകളും ചുരുക്കിച്ചു ചാന്പ ലാക്കേണ്ടി’വന്ന യാർക്ക്.

മധു: ഗ്രാപിയുടെ സഹോദരിയുടെ മകൻ. കൊച്ചു കളിക്കട്ടൻ.

ബാക്കമാനേജർ: എരുതാക്ക ബാക്കമാനേജരേയുംപോലെതന്നെ.

വേലുപ്പിള്ളി: മോട്ടർ വൈ റീററി.

ഗ്രാപിയുടെ സഹോദരി: രോഗിനാ. (രംഗത്തു വരുന്നില്ല.)

കാല്പം: ഒരു ദിവസം.

രംഗം: കുന്നം മുന്നം അക്കന്നുശ്രീ ഗ്രാപിയുടെ ഭവനത്തിൽ; രണ്ടാമക്കം മേഡിനി താമസിക്കുന്ന മോട്ടലിലെ ഒരു മറീയിൽ.

അരക്കാം ഓന്ന്

“തേച്ചുമിനക്കിയാൽ കാന്തിയും മുല്യവും
വാച്ചിട്ടും കല്പുകൾ ഭാരതാംബേ!
താണകിടക്കുന്ന നിൻ കുക്കിയിൽ ചാണ—
കാണാതെയാറേഴു കോടിയിന്നം.”

—അനുശാസൻ

ശ്രീഹരിപ്പറ്റ വിച്ഛി. വീരകൻ പറയാൻ അല്ലമാനാലോചിച്ചുപോകം. പട്ടണത്തിലെ തിരക്കപിടിച്ച കോൺസിനിനുകന്നാണെങ്കിലും താമസസ്ഥകയ്ക്കും മുലോം കരണ്ടതാണെന്നു്. ഇത്തന്നു പരിത്യമിതികളിൽ ലഭിക്കുന്ന വാടകവിച്ചകളുടെ സ്വദേശാഗ്രഹകളിൽ തിക്കണ്ടതാണെന്നു് ചുതകം. കിടക്കുന്നതിനും നാന്ദരശകരെ സ്പികരിക്കുന്നതിനും എഴുത്തും വായനയും നടത്തുന്നതിനും എല്ലാം തുടർന്നു ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു പിരോലമായ മുറിയാണു് രംഗം. 'വലതുഭാഗത്തെ ചുവമിൽ പുറത്തെങ്ങെങ്കാൽ വാതിൽ. ഇടത്തുഭാഗത്തു്' സഭാവാസികൾക്കുള്ളതും അകന്നിട്ടും ഞട്ടു വാതിലുകൾ കാണാം. അകന്നിട്ടും അടുക്കളും യീഡേക്കം, കലവറമുറി എന്നു പറയാമെങ്കിൽ അതുകൊണ്ടു മുറിയിലേക്കും ഉള്ളതാണു്. സഭാവാസികൾക്കുള്ളതും വാതിൽ ശ്രീഹരിപ്പറ്റ സഹ്യാദരിപ്പറ്റ ദിനക്കിടക്കയുംവേണ്ടി ശൈലിച്ചുകൊടുത്തിരിക്കുന്ന മുറിയിലേക്കും. പുറകുവശത്തെ ചുവരിൽ ഒരു ജനാലാ. ചുവതകൾ മുഴവൻ അഴകു പുരണിട്ടാണു്. പഠണങ്ങളാം വെള്ളുശീ യതിനെന്ന് അവ്യക്തമനുസരണകളുമായി നിർക്കുക യാണാവ. അഴകു പാടുകൾ വ്യക്തമായിക്കാണാം. ചുവരിൽ കുമംതരത്താറി കരെ പട്ടങ്ങൾ വച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശ്രീഹരിപ്പറ്റ, അനേകം സമാനങ്ങളാട്ടുകൂട്ടുകയിൽ ഒരു ഫോട്ടോ വ്യക്തമായിക്കാണാം. മരോരായ ഭാഗത്തു് ഒരു കോഴ്ചേജു് മുപ്പു് ഫോട്ടോ. ഇടത്തെ ചുവരിലെ ഞട്ടു കത്തകൾക്കും മലേജു ഒരു പെത്തു്. അതിൽ മുച്ചിണ്ടതും ധമിക്കാവുന്നതുമായ കരെ വസ്തുങ്ങൾ. പുറകുവശത്തെ ജനാലയ്ക്കു മുകളിൽ ഒരു വയസ്സും ഓട്ടാക്കം. മുറിയുടെ നടുക്കൾ ഒരു കൊച്ചു വട്ടമേശ. അതിനെന്ന് മുകളിൽ ഇല്ലാത്ത വസ്തുകൾ കരുയ്ക്കും. ശൈലിന്തെ ചൂഡ്യുകളിൽ തീപ്പുട്ടിക്കൊല്ലുകളും കന്നത്തടിയ പത്രങ്ങളും പുള്ളുക്കങ്ങളും മറ്റും. ജനാലയ്ക്കുള്ളതു് ഒരു കീപ്പുകുന്നത്. ശ്രീഹരിപ്പറ്റ എഴുത്തുമേശയും തുടർന്നു അതാണെന്നു തോന്നും— അടുത്തായെച്ചറിയ പലകയും വച്ചിക്കുന്നു. നേരംഞ്ചു സംരക്ഷിക്കുന്നതും ഇട്ടിട്ടുള്ളതും തുടിയായാൽ സജീവകരണങ്ങളായി.

സമയം രാവിലെ മനീ ക്ഷേപതോട്ടക്കന്ന. ചീംകരിൽ റംഗത്തിന്റെ പ്രവർത്തനസമയം കറിച്ചിരിക്കണം. കർട്ടൻ ഉയരക്കേപാർ മേദിനി, ഗോപി, വിജയൻ എന്നീവർ റംഗത്തുണ്ട്. മേദിനി ഒരു സുറുളി നീറ പുരത്തിരിക്കുന്നു. വിജയൻ കീക്ഷുക്കുസേരയിലാണ്. ഗോപി വീഴുകാരന്റെ ഭാവത്തിൽ സമ്പ്രത്യ യായിക്കഴിയുന്നു.

എതോ ഒരു സംഭാഷണത്തിന്റെ രഹംപിരിച്ച ഘട്ടത്തിൽ അറിയാതെ കർട്ടൻ ഉയൻപോവുന്നു.]

മേദിനി: ഇന്നലെത്തു കലാപരിപാടി വളരെ നന്നായി. വിജയൻ: ഇതുപത്തിയാറു!

ഗോപി: എന്തോന്ത് വിജയാ?

വിജയൻ: അല്ല ഗോപി! ഇതുപത്തിയാറാമത്തെ പ്രാവശ്യം മേദിനി ഇപ്പറയുന്നത്. കേട്ടുകേട്ട് ഇന്ന ലെത്തെന്നു എന്നെന്നു കാരു കഴച്ചു. (വീണും ചീരി.)

മേദിനി: ഒന്നു എന്നെ പരഞ്ഞുകൂടാ. സത്യം ആവത്തി ആലേഗന്താ?

വിജയൻ: (ചീരിയോടെ) എന്നാലുമില്ല അതിനാരതിങ്ക്? അധികമായാൽ അമൃതം വിഷം.

മേദിനി: എനിക്ക് ആ പാട്ട് അതുകൂടു പിടിച്ചു.

വിജയൻ: ഗോപീം ഒരു കൂട്ടിക്കൊള്ളി!

ഗോപി: ഇപ്പോൾ ഉപദേശിക്കേണ്ടതു ഞാനാണ്.

വിജയൻ: കേൾക്കാനിതാ തയാർ!

ഗോപി: സ്തുതി എത്ര വില്പനിക്കും ഒരലക്കാരമാണ്.

വിജയൻ: ഹാ! ഹാ! സാരോപദേശം.

ഗോപി: പക്ഷേ, അതും അതിങ്കടന്നാൽ—പരയുന്നവ നേയും കേൾക്കുന്നവനേയും വില്പനിയാക്കം.

വിജയൻ: ഓ! ഇതു കലാകാരന്റെ വിനാശം!

മേദിനി: അതു ശരിയാ.

വിജയൻ: ഞാൻ സത്യം പരയുകയാണു മേദിനി. ഇയാൾ ഇന്നലെ നല്ല 'ഹോമി'ൽ അല്പായിരുന്നു. ഇതിനെ

ക്കാർ സുന്ദരമാക്കി ഇയാൾ പാടിയിട്ടുള്ള ഘട്ടങ്ങൾ എനിക്കറിയാം. കോളേജിലെ പുഞ്ചയിലല്ലായിരുന്നോ, പുഞ്ചയിൽ!

ഗോപി: എന്താനിവിടെ ഇരിക്കണമെന്ന് വിജയൻ മോ ഹരുണ്ണോ?

വിജയൻ: പിന്നില്ലോ? ഇതു ഇയാടെ വീടു്! ഇവിടനിറ ഞുനൊക്കിൽത്തന്നു അതു തന്നും വേണോ?

ഗോപി: എന്നാൽ ദയവുചെയ്യു്...ഈ നിന്ന്, അല്ലെങ്കിൽ സൂതി, അതൊന്നു നിറുത്തു.

വിജയൻ: എന്ന് മെറിനിക്കോന്ന മനസ്സിലാക്കിക്കൊട്ട കുട്ടി.

ഗോപി: ഈ പൊളി മുഴവൻ!

വിജയൻ: കേൾക്കു മെറിനി! മറുള്ളവൻ എത്ര പാടു് ചുലവു ചെയ്യു്, ആക്കടെയെല്ലാം കാലേക്കയേ പിടി ചുട്ടാൻം കോളേജിലെ ഒരു അറിയപ്പെട്ടുന്ന ജീവിയാക്കന്തനോ! ഈ ഭാഗ്യവാന് അതൊന്നും വേണോ. സം ആർ ബോൺ ഗ്രേയ്‌ററ്! അല്ലോ?

മെറിനി: രണ്ടുപേരും ഒരുമിച്ചായിരുന്നല്ലോ കോളേജിൽ.

വിജയൻ: പിന്നു നേരിച്ചുനുമാത്രമോ? ഒരേ ബി ന്റീൽ...തോളാട്ടേഡി ചേന്തിരുന്ന മുന്നനാലുകൊണ്ടു പഠിച്ചവരെല്ലോ?

ഗോപി: അല്ലെങ്കിൽ പ്രശ്നങ്ങളായ ഈ ഫിലിംയയറ്റുർ സാധ്യവായ ഒരു ബാധക്കുക്കിണ്ണുവും വീടിൽ വരുമോ? ഏന്നു വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ?

വിജയൻ: എൻ്റെ പുത്രികൾ കൂടും മോട്ടിച്ചും നേടീയ പണം എന്നു ഡയറക്ടറാക്കി. എന്നല്ലാതെ?

മെറിനി: (ഗോപിയോട്) അങ്ങു പഠിത്തം നിറുത്തിയ തു്...ക്ഷമിക്കണം...എന്ന് ചോദിക്കുന്നതുകൊണ്ടു്...

വിജയൻ: പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഗ്രാഫീട് കൂൺ മരിച്ചു.

ഗ്രാഫി: ഒരു കുട്ടംബത്തിന്റെ ഭാരംമുഴവൻ എൻ്റെ ത ലയിലായി, എന്ന പറയു. അതാ തുട്ടതൽ ശരി.

വിജയൻ: തുനിനേൽ കുത്തവും. അരല്ല?

ഗ്രാഫി: (സവിഷാദം ദീർഘനിശ്ചാസനത്തോടെ) അതെ.

(സഹാദതിയുടെ മുറിയിൽനിന്നും ദീർഘനേരം നിഞ്ഞനില്ലെന്ന ഒരു ക്രക്കച്ചുമ ഉയരുന്നു. അതിനുംയിൽക്കൂടി ക്ഷീണിച്ച ശബ്ദം... “ഗ്രാഫി, ഗ്രാ...പാ!...ഇഷപ്രാ!”)

ഗ്രാഫി: തൊനിതാ വത്സൻ. (പെട്ടുന്ന് ആ മുറിയിലേ ക്കേ ഫോക്കസ്.)

മേദിനി: എനിക്കെ മനസ്സിലായില്ല.

വിജയൻ: കേട്ടില്ലോ?

മേദിനി: ഓ? ഏതു?

വിജയൻ: ഗ്രാഫീടെ സിസ്യൂൾ.

ഗ്രാഫി: (കടന്നവന്നകൊണ്ട്) എൻ്റെ അമ്മ എന്ന പറയു.

മേദിനി: എനിക്കൊന്നും വ്യക്തമാക്കണില്ല!

ഗ്രാഫി: എൻ്റെ ചേച്ചു! എന്ന തൊനാക്കിയ... (ഗദ്ദ് ഗദ്ദത്തിൽ വാക്കുകൾ തടഞ്ഞു) നെല്ലുകുത്തിയും തവി ടു വിററും എന്ന പഠിപ്പിച്ചു് ഈ നിലയിലാക്കിയ ഏൻ്റെ ചേച്ചു! ആ പാടിന്റെ ദ്രിതമാണ് ഈന്ന് ഇത്തുണ്ടായി അനാഭവിച്ചതിന്കുന്നതു്...ആ നാരോ ചുമയും എൻ്റെ നെഞ്ചിലാം വന്നല്ലെന്നതു്. എൻ്റെ നെഞ്ചിൽ... (ദീർഘനിശ്ചാസനം.)

മേദിനി: അവയുടെ കണ്ണുണ്ണൽ?

ഗ്രാഫി: തൊനായിയിൽന്ന ചേച്ചുടെ കണ്ണു്. പക്ഷേ, ‘അമ്മ’ എന്ന് അധികാരത്തോടെ വിളിക്കാൻ ഒരു മകൻഡു്. മല്ല.

(അക്കമുന്നിന് വിണ്ടും ചുമ)

ഒ്‌ഹു്! അതെനെ എറിപ്പിൽത്തട്ടുന്ന ഒരു മെഴുക്കതിരി പോലെ കിടക്കുകയാണ് എൻ്റെ ചേച്ചു.

വിജയൻ: ഈതൊക്കെയാണ് ഗ്രാഫിയുടെ പഠിത്തം നീ ദുഷ്ടിയതു്.

മേദിനി: കഷ്ടം!

വിജയൻ: പിന്നെ മുഹമ്മദൻം, വിവാഹം...അല്ലോ, മി സ്കീസ്കു് ഗ്രാഫി എവിടെ?

ഗ്രാഫി: കരം കാപ്പി ഇടാൻപോയി. പോകാൻ ധിരു തി ഇല്ലല്ലോ.

വിജയൻ: വലിയ ധിരുതിയാണ്. ഓഫ്സൈറ്റ് Outdoor location കൂടി site ചെയ്യാൻശൈ.

ഗ്രാഫി: എതാക്കാലും ഇരിക്കു; ഇപ്പും പോകാം. കാപ്പി ഇട്ടുകാണം. താനൊന്നു നോക്കേണ്ട്. (അടുക്കിളേക്കുടെ ഭാഗത്തുള്ള കതകിലൂടെ പോകുന്ന.)

മേദിനി: ഇദ്ദേഹത്തിൻ്റെ ഭായ്യു്?

വിജയൻ: ഒരു തന്നീ കൺട്രിഗേൾ. അന്തുണ്ടു് അനന്തര രവർ. കഷ്ടിച്ചു് ഒരു മുന്നോസ്സു് പാരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുകേ കു. എങ്ങു് ഒരു വെറും ഭായ്യു്!

മേദിനി: പാവം!

വിജയൻ: ഉം? അതെന്താ?

മേദിനി: കലാകാരന്മാരുടെ ഒരു ശാപമാണീതു്.

വിജയൻ: ശാപമോ മോക്ഷമോ! എതാക്കാലും മേദിനി സൃഷ്ടിച്ചുകൊള്ളു.

മേദിനി: എത്തിനാ?

വിജയൻ: കലാകാരിയല്ലോ? പ്രസിദ്ധയായ ഈ സിനി മാനടിയെ കല്പാണം കഴിക്കുന്നതു് ഒരു മലനൃസന്ധാ യി വന്നാലോ?

മേറിനി: (കസു തിയും ആകർഷകതയും ഫ്രേഡ്വും നിരഞ്ഞ
ങ്ങ നോട്ടം അഭ്യാളിൽ അപ്പുംചീട്ട്) എനിക്കേതാജാ
ലും ആ അപകടമാഴിശ്ശെല്ലോ...
(ഗോപി കടന്ന വരന്നു.)

ഗോപി: ഒരു രണ്ടുമുന്നിട്ട്. വിജയൻ ഇരിക്കുന്നു.

വിജയൻ: ഞാൻ പോകാൻ ഭാവിക്കുകയായിരുന്നില്ല.
ഈ പടം... (ചുവരിലെ ഗൃഹപ്പോട്ടോ കാണുന്നു. അ
തിനട്ടേതുകു പോയി അതു ചുവരിൽനിന്നുന്നതു
നോക്കുന്നു) ഗോപി! ഈ നമ്മുടെ ആർട്ട്‌സ് സ്റ്റൂഡി
ൻറെ വാലിയകുറിക്കെടുത്ത ഗൃഹപ്പേരും? ഒരു! മേറിനി!
ഈതാ ഇരിക്കുന്ന—എത്തുട്ടെട അന്നാതെത പുകയിൻ!

മേറിനി: (സോത്താഹം എന്നിരു്) എവിടെ? എവി
ടെ? (അടുത്തുചെച്ചാനു് പോട്ടോ നോക്കുന്നു.)

ഗോപി: വിജയൻ ആരുളുക്കളുംയാക്കാൻ ബഹുരസ
മാണു്.

(യാധ പ്രവേശിക്കുന്നു. തികച്ചും തെ നാഭൻ പെണ്ണു്. അതും യെരുപ്പു
നീം ഉണ്ടുന്ന പരഞ്ഞുള്ളൂ. ആരുളുക്കുചക്കായ ശരിപ്പു തുടി.
മാനിരം. നിഷ്പുളുക്കായ അ കല്ലുകളും എല്ലാം മഴുക്കല്ലും തെ മരാറാനും
പുരിയിട്ടില്ലാതെ മുവവും പറഞ്ഞതിരിയിക്കാനാവാതെ തെ പ്രത്യേകത
കൊണ്ടു് നമ്മു ആകർഷിച്ചുകും. തനിക്കാശവായില്ലാതെ ഒരു രംഗ
ദൈനന്ദിക്കുക ഭാവമാണു് അവർക്കുള്ളതു്. കല്ലുകൾ കുലങ്ങായി
രിക്കുന്നു. ഇപ്പുമില്ലാതെ ആക്കണ്ണവേംടി ചെയ്യുന്നപോലെ കാപ്പി
പൂത്രം എന്തിയിരിക്കുകയാണു്. പുരാമ ശാന്ത യാകാൻ ശ്രൂമിക്കു
ണ്ണുകുള്ളും അകത്തു് കൊപ്പത്തിൻറെ അംഗിപ്പത്തം പുക്കണ്ണുകൊ
ണ്ടിരിക്കുകയാണു്.)

രാധ: (മനസ്പരത്തിൽ) കാപ്പി!

ഗോപി: (തിരിത്തുനോക്കിയിട്ട്) ഈതാ വിജയൻ!

(യാധ നീനിരിയ്യുന്നുനിന്നുതുന്ന കാപ്പിക്കല്ലുകൾ വച്ചിട്ടുള്ള ഒരുനോട്ട്
നിട്ടുന്ന—കല്ലുകൾ താഴെവീണ തക്കുന്നു.)

ഗോപി! രാധേ! തെരു! ഇത്തന്നാണോ?

(അവർ മനസ്സും ചെയ്യുതല്ല. പക്ഷേ, അങ്കെ തള്ളനിക്കുന്നു.)
(വീണ്ടും) എല്ലാം തകത്ത്. ഇതു കൈയ്യും ഉറപ്പുാതെ
പോയോ?

(രാധ നില്ലുണ്ടും. പുറത്തനിന്നുള്ള വാതിലിലും രാധവൻ കടന്നവ
കുന്നു. പലത്തുകൈയ്യും, മുഴക്കുകയ്യും കീഴെ മുറിച്ചുകളഞ്ഞിരിക്കു
യാണോ. സംരക്ഷണക്കരവുകൊണ്ടു് ചടവാൺ ശരീരം. മുഖത്തു ആ
സാദമാണോ സ്ഥായിയായിട്ടുള്ളതെങ്കിലും അതിന്റെ പിന്നിൽ അ
സാധമായ വിഷാദങ്ങിരിക്കുന്ന അലയടികൾ അവിരാമം മുഖമുന്നണ്ടു്.
അതുകൂടി ചില പേരുകളിൽ നിശ്ചലിച്ചുകൊണ്ടു് കള്ളിരിക്കു
ള്ളികൾ ഇതിനു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.)

രാധവൻ: (കാഞ്ഞം മനസ്സിലാക്കാതെ) എന്താ? എന്താ
ഗോപിച്ചേട്ടും?

ഗോപി: എന്താകാൻ! തട്ടിക്കല്ലും പൊട്ടിക്കല്ലും തന്നു.
പൊട്ടാതെ എന്തുണ്ടു് ഈ വീട്ടിൽ. കൊച്ചും വല്ലത്തും
എല്ലാം ഒരപോലെ.

വിജയൻ: കെവർ മെമൻഡു് ഗോപി! ഞാനാദ്യമേ പറ
ഞതില്ലേ ഈ ഫോർമാലിററീസ് കുന്നും വേണ്ടണാം.

രാധവൻ: (രാധയെ നോക്കിയിട്ടു് ഗോപിയോടു്) എ
ന്നാ ചെട്ടാ! രാധയ്ക്കു സുവകില്ലേ?

(രാധയുടെ കണ്ണു നിരജന്നു.)

ഗോപി: സുവക്കേടാനാമില്ല. കൈയ്യുറപ്പേണ്ട പ്രാഥമാ
യില്ല. അന്തരെനു. (ആരോടുനില്ലാതെ, എന്നാൻ
രാധ ദേക്കിക്കാൻ) ഇത്തന്നാൻ വാരിക്കില്ലയാമോ ഇനി;
അതും കൈയ്യും കാല്പ്പും മുറിക്കാതെ.

(രാധ നില്ലുണ്ടും അനുസരിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നു.)

രാധവൻ: പേണ്ട; പേണ്ട. ഞാൻ പെറുക്കിക്കില്ലയാം.
(ഇതനും ഇടത്തുകൈകൊണ്ടു് കമ്പ്പിച്ചില്ലുകൾ പെറു

ക്കുന്ന. അതിനിടയിൽ) ഇതിലോകം എന്താണീറു ബംഗളം വയ്ക്കാൻ? കൈയിലെങ്ങാണും വീണോ? ഇതാ... ഇതാ... ക്കപ്പിച്ചില്ലെന്ന്. പെറുക്കുന്നും സുക്ഷിക്കുന്നും. (രാധയുടെ കൈയ്യിൽ ഒരു ക്കപ്പിച്ചില്ലെന്നും മറിവു പറുന്നു. അവർ വേദനയോടെ കൈപൊക്കി ചോര നോക്കുന്നു. ആ വിരൽ വായ്ക്കത്തിട്ടു് ഇന്നുണ്ടു്.) തോൻ പറഞ്ഞിരല്ലോ? വളരെ മറിഞ്ഞോ?

രാധ: (മനസ്പത്തിൽ) ഇല്ല.

രാധവൻ: (ക്കപ്പിച്ചില്ലുകളുമായി എണ്ണീറു്) ഇതാ... മുരു എവിടെകയക്കില്ലോ കളഞ്ഞെതക്കണ്ണം.

(രാധ വാണിക്കുന്നു. അവർ മനപാദ ധാരായി അടുക്കളുടെ ഭാഗത്തെ കു പോകുന്നു.)

(അക്രൂതിനും "സഫോറരിയുടെ ശംപ്പും; "രാധവാ!...രാധവാ!..."

രാധവൻ: ഇതാ വരുന്നതു്. (അക്രൂതെങ്കിൽ പോകുന്നു.) പരിജയൻ: ആരാ ഇതു്?

ഗോപി: എൻ്റെ രഹനിയൻ.

മേദിനി: അനീക്കന്നോ?

വിജയൻ: എന്നിക്കുന്നുനെ രഹാളു അറിയില്ലെല്ലാ.

ഗോപി: എൻ്റെ അമ്മ പ്രസവിച്ചതല്ലോ. പക്ഷേ, അവ നെപ്പോലെ എൻ്റെ ആത്മാവുമായി അടുത്തിട്ടുള്ളവർ അധികമില്ല.

വിജയൻ: വേല വല്ലതുമേണ്ടോ?

ഗോപി: എൻ്റെ ബാക്കിലെ പൃഥിവാണു്.

മേദിനി: ആ വലതു കൈയ്യു്?

ഗോപി: ദായണമായ ഒരു കമ്പയാണു്.

മേദിനിയും വിജയൻ (ഒപ്പും): അതെന്തോ?

വിജയൻ: ഇയാൾക്കതീനുംവേണ്ടി എത്തു പിണ്ടതു്?

ഗോപി: രാഘവൻ ഒന്നാറ്റരമായി പടം വരയ്ക്കുമായിരുന്നു. അതുകെരുമായ ദരിജിനാലിററി!

വിജയൻ: ഈയാളോ?

ഗോപി: അതെ. പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ അതിനു വൻ സ്ഥാനം മേടിക്കാത്ത അവസരം കുറയും.

മേദിനി: പക്ഷേ...ആ വലത്തുകൈയു്?

ഗോപി: അതാണ് എൻ പരഞ്ഞത്തു് ഓരോക്കെന്നു്.

വിജയൻ: എനിക്കു കേൾക്കാൻ വൈകി. പറയു, പറയു.

ഗോപി: പക്ഷേ, തന്റെ ഉദരം നിരുദ്ധാൻ അവനു് ഒരു സാമില്ലിൽ പണിയെടുക്കേണ്ടിവന്നു....അങ്ങനെ ഒരു ദിവസം അവശൻറെ വലംകൈയു് മിഷ്യന്റിപ്പുട്ട് ചീതണ്ണപോയി.

മേദിനി: ഹോ!

വിജയൻ: പദംവരയ്ക്കുന്ന ആ കൈതന്നു! ഒരു കലാകാരനു സംബന്ധിച്ചിടതോളം അതു മരണമാണ്. മരണം!

ഗോപി: മരണത്തോൾ ഭയക്കരമെന്നു പറയു. ഈഭവിഞ്ഞായി വേദനിച്ചുള്ളൂ മരണം.

മേദിനി: അതു സഹിക്കാനുള്ള ക്രത്തുണ്ടായല്ലോ!

ഗോപി: വേററ വഴിയെന്നു്! —സഹിക്കുകയല്ലാതെ. ആ ശുചത്തിനുവച്ചു് ബോധം വീണപ്പോൾ അവൻ വലത്തുകൈയിപ്പേക്കാണു നോക്കിയെന്നു്. തൊന്ത്രത്തുനിന്നിതന്നു. ഒരോറു പ്രാവശ്യമേ നോക്കിയെന്നുള്ളൂ. ഒരു കൊച്ചുക്കണ്ണിനെപ്പോലെ പൊട്ടിക്കരണ്ണുകൊണ്ട് അവൻ ഏന്ന കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. “ചേട്ടാ, എൻ്റെ ബ്രഹ്മ! എൻ്റെ ബ്രഹ്മ! ഈനി തൊന്ത്രത്തുചെയ്യും!” എന്നാക്കു വിലപിച്ചു. ഈനലതേതത്തുപോലെ ഏനിക്കു കാണാം. (കണ്ണു തുടക്കുന്നു.)

മേഡിനി: പാവാ!

ഗ്രോപി: അനന്തരത്തിൽ രാഖവൻ ഈ വീട്ടിലെ ഒരംഗമാണ്. എൻ്റെ ചേച്ചുകാണാവെന്ന വലിയ കാര്യം. ചേച്ചുകാണാവെന്നും തകന്തെ രണ്ടു ജീവിതങ്ങൾ!

വിജയൻ: അവൻ പരസ്യരം ആശ്രപ്യാസം കണ്ടതും.

ഗ്രോപി: ചേച്ചു അവൻ കണ്ണുനീരുടുക്കുന്നു. ജീവിതം അവസാനിച്ചിട്ടുള്ളുന്നു. എൻ്റെ ചേച്ചു അവനെ പറത്തു മനസ്സിലാക്കുന്നു. എൻ്റെ ചേച്ചുക്കുതിര കഴിയും. മറുള്ളുവാക്ക്വേണ്ടി ഒരു ജീവിതം മഴുവൻ നോവരാഭവിച്ചു എൻ്റെ ചേച്ചുക്കു. രോഗത്തിന്റെ പിടിയിൽപ്പെട്ട് ലണ്ണുപിണ്ടായി മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എൻ്റെ ചേച്ചുക്കു.

(രെല്ലിട നിശ്ചംഭുക—ഗ്രോപിയുടെ കണ്ണുകൾ വീണ്ടും നിറഞ്ഞുവിത്തിപിന്നിലുകയാണ്. അധാർ ആ പോകാക്കാനുകച്ചിന്തയിലേക്കിരണ്ടിനിക്കുന്നു. മേഡിനി സഹാന്ത്രതീരയാദേശ നോക്കിയിരിക്കുന്നു. വിജയൻ പ്രത്യേകിരച്ചാൽ മനോഭാവമില്ല. രാഖവൻ കടന്നവരുണ്ട്.)

രാഖവൻ: ഗ്രോപിച്ചേടു! അക്കച്ചുപ്പിലേ ഇങ്ങനെ വച്ചു കൊണ്ടിരുന്നാലോ?

ഗ്രോപി: ഒരു ദോഷത്തിനു നോക്കുകയല്ല?

രാഖവൻ: ഫലമെന്നും കാണുന്നില്ലോ!

വിജയൻ: പത്രക്കയേ സുവം കിട്ടു. ഈ സുവക്കേടിന്റെ ലക്ഷ്യാനുമതാണ്.

രാഖവൻ: (ഈ അടിപ്രായം തച്ചിക്കാതെ) എന്നവച്ചു കാണതിരികളുംയാഥാളിതല്ല എൻ്റെയുച്ചീരെ ജീവൻ.

ഗ്രോപി: (അല്ലോ രസക്ഷയത്തോടെ) നാളുളി എടുക്കാനോ മരേരാ പറുന്നതാണോ രാഖവാ ഈ സുവക്കേടു?

രാഖവൻ: എതായാലും ശരി. ചേടുന്നിനു് അരകാളുക്കാ

ണണം.. ഒക്കെമെക്കിൽ പറയുന്നു. അല്ലെന്നാണെങ്കിൽ അതും സമ്മതിക്കേണ്ടു.

ഗോപി: ഒക്കെയില്ലെന്നവനാൽ?

രാഘവൻ: ഒക്കനിടത്തേക്കു പോകാം.

ഗോപി: എഴുപ്പും പറഞ്ഞുകഴിത്തു!

രാഘവൻ: വേണ്ടിവന്നാൽ ചെയ്യുകഴിയും. ചെട്ടാ! നമൾ രജ്ഞം ഖവിടെ തുണ്ടപോലിരിക്കുന്നോഫാണോ നമ്മുടെ അമ്മയെ...ഖുദുനെ...ഖല്ലു; തെണ്ടിയിട്ടുള്ള എത്താൻ കൊണ്ടപോകാം ചെട്ടാ. ലോകാന്തരിന്റെ എഴു തുകോണിലോ ആകട്ടു, കൊണ്ടപോകാം.

മേദിനി: (ഈതുവരെയും ഏതോ ദർത്തുവെസ്തുവിനെ എന്നുപോലെ രാഘവനെ നോക്കി ഖുരിക്കാക്കയായിരുന്നു—എന്നാളുടെ മുറിക്കേക്കളുടെ ചലനത്തിൽ വിശ്വഷിച്ചും.) പക്ഷേ...നിഞ്ഞളുടെ കൈ?

രാഘവൻ: (തിരിത്തു് അവളെ നോക്കുന്നു. ആപ്പോൾ മാത്രമാണ മേദിനിയെ പുണ്ണ്യമായി കാണുക. ഒരു കുസ്തി നിറവും ഭാട്ടം കണ്ണകോണിലുണ്ട്) ഓ—ഹു്! സാര മില്ല! അതു പോയപ്പോൾ എൻ്റെ കുന്നാംവാക്കെ കെട്ടു പോയി. അതു പോയപ്പോൾ മുട്ടും. (ഖുടിത്തുവെക്കുകൊണ്ടു് നെരുവിൽ തട്ടിയിട്ടു്) ഇതാ...ഖുവിടത്തെ ഉണ്ണു പഴയ പോലെതന്നെ നിന്റെശ്ശുന്നു. അതലേപ്പാ ആവശ്യം.

ഗോപി: (മേദിനിയോടു്) എത്താൻ പറഞ്ഞതില്ലോ?

(രാഘവൻ ആംഗ്രേജി ഇംഗ്ലീഷിലും അതിമീകർണ്ണ ആരംഭിക്കുന്നു. ചുംബിക്കുന്നു.)

നീ അറിയില്ലോ? ഓഹാ! എത്താൻ വിചാരിച്ചു അറിയുമെന്നു്.

രാഘവൻ: ആരാ?

ഗോപി: ഇതാ...നുത്ത് മി. വിജയൻ. ഒരു പ്രസിദ്ധനായ ഡയറക്ടർ.

വിജയൻ: ഗോപിയുടെ സുഹൃത്ത്.

ഗോപി: ഇതു മീസ് മേഖിനി—പ്രസിദ്ധയായ സീനിമാതാരം.

(മേഖിനി പുഞ്ചിരിക്കുന്ന.)

നിനക്കുവരെ അറിയില്ലെ രാഖവാ?

രാഖവൻ: കാട്ടുജാതിക്കണ്ണോ ചേട്ടാ സംക്രാന്തിം മാതപ്പുറപ്പും.

മേഖിനി: (രസിച്ച്) എന്നവച്ചാൽ?

രാഖവൻ: ഏതെന്തു ഒക്ക പോയപ്പോൾ ആ ലോകത്തിൽനിന്ന് എത്താണോ പോമും. വിലക്കപ്പുടിട്ടു കേരാണോ പിന്നെ അപിളിക്കുന്നില്ല. അപിളിക്കുന്നതുനു പിടിക്കാൻ ചാടിയാൽ കടിച്ചുത്തും പോയി പിടിച്ചുത്തും പോയി എന്നവുമെന്തോ് എനിക്കെ മനസ്സിലായി.

വിജയൻ: (എന്നീററ്) അപ്പോൾ ഗോപി! തെങ്ങളിന്നും ഒരു ശ്രദ്ധ. ഇന്നെലപ്പുറത്തെ കായ്യേതുപുറാൻ ആലോചിച്ചോ?

ഗോപി: കരുച്ചുസമയം ...

വിജയൻ: അല്ല; ധിരുതിയില്ല. റണ്ടുവിവസത്തിനകം അറിഞ്ഞതാൽ മതി.

മേഖിനി: (ഗോപിയോട്) അനന്തരാഹിക്കപ്പുട്ടതാണ് അഞ്ചുക്കുടുത്തുന്നതുനു സ്വീകരിക്കുന്നതുനു. അതു കൂടുതിലെ വിളക്കപോലാക്കിക്കൊള്ളുന്നതും അതു കുഴുമാണ്.

വിജയൻ: അഞ്ചു തൊൻ പറത്തുതു്. ഗോപി വരു. ഒരു വലിയ പേരും പെത്തമയും നിങ്ങളെ കാത്തു നില്ക്കുന്ന.

മേഖിനി: ഒരു ഡയറക്ടർരാണ് ഇപ്പുറയുന്നതു്.

വിജയൻ: അല്ലെല്ല. ഗോപിയുടെപഴയതോഴൻ, വിജയൻ. മേദിനി: ഹാ! ഇതില്ലരു ഭാഗ്യമെന്തെന്ത്!

ഗോപി: എന്നു... എന്നു... ആലോച്ചിച്ചിട്ടു്...

വിജയൻ: മതി; ധാരാളം മതി. തന്നെളീവിടം വിച്ചുവ റിയണം.

മേദിനി: എന്താണിതു ആലോച്ചിക്കാൻ?

ഗോപി: ആകാശത്തുയൻ്ത് സ്വപ്തത്തുമായി പറക്കാൻ മോഹമുണ്ട്. അതില്ലാത്തിട്ടല്ല. പരക്ഷ, പല ചാഞ്ച ലക്ഷ്യം താഴെത്തരം ഒക്ട്രിയിട്ടുകയാണ്. വിജയൻ അതു കുറച്ചും അറിയാം.

വിജയൻ: ശാന്തമായി, സമാധാനമായി ഗോപി ചിന്തി തു. ഉത്തരം പിന്നീടരിഞ്ഞാൽ മതി. ശരി. പോക ക്കു. മേദിനി, ഇരഞ്ഞാം. സഹയം വളരെക്കഴിഞ്ഞു.

മേദിനി: തന്നെല്ല ഇരഞ്ഞുകയാണ്.

വിജയൻ: സമയത്തേക്കിൽ വൈകിട്ടു കാണണം. കേ ഭ്രാ ഗോപി? ഫോട്ടു അറിയാമല്ലോ?

ഗോപി: അറിയാം. (വിജയൻ നടക്കണ്ണ.)

മേദിനി: മരക്കുത്തു്.

ഗോപി: ഇല്ല.

മേദിനി: ഇവിടെ വന്നിട്ടു് ഒരു പാടു കേൾക്കാൻ കഴി ത്തില്ല.

ഗോപി: കണ്ണില്ലോ? അതിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തിലേജ്ജുല്ലോ എന്നു ജീവിക്കുന്നതു്.

മേദിനി: ആ അന്തരീക്ഷത്തിലേജ്ജുല്ലോ എന്നു ക്ഷണിച്ച തു. ഇഷ്ടംപോലെ പാടാം; പാടില്ലാടി ആകാശത്തി ലേക്കുയൻ്തയൻ്ത്...

ഗോപി: (കസ്തിനിനിന്ത്ത ചിരിയോടെ) ഒരുവിൽ മുടിയുന്ന ‘ഓ’ എന്ന വീഴാം.

(രണ്ടുപേരും ചീരിക്കുന്നു. മുരു ഒരു ദയ ഫോൺഡിംഗ്.)

രാജുവൻ: (ഇതുജുംനേരം നോം മിഞ്ചനില്ലെ). സഫോറ
രി സുവക്കേടായി കിടക്കുന്ന തുറിക്കുതകിൽനിന്ന് റംഗ
സ്ഥിതിരെ മാറിമാറി നോക്കി വിലയിൽ~~രൂപം~~കയായി
തന്നെ. അതുകൊം ഒരു പൂളുമോ വെറുപ്പോ അഞ്ച് അതി
മാറ്റുവാൻകുണ്ടുള്ളതു്) ഭാ! വിളിക്കുകയാണ്.
മേറിനി: ഓ, ശ്രീ. മീ.വിജയൻ നടന്നുകഴിത്തു. ഞാൻ
പോകുന്നത്. അങ്ങാട്ടു വരുന്നകാർണ്ണം മറക്കുകയില്ല
ല്ലോ.

ഗോപി: (മനസ്പരത്തിൽ) ഇല്ല.

(മേറിനി നടന്നപോകുന്നു. തെല്പിടകഴിഞ്ഞു് കാർ സ്റ്റാർട്ടുചെയ്യുന്ന
ചെച്ച.

തെല്പിട നില്ക്കുന്നത്. ക്ലോക്കിന്റെ ടക് ടൈ ശ്രദ്ധിക്കുന്നും മാത്രം കേൾക്കാം
ഗോപി പെട്ടിക്കുന്നും വെളിപ്പുള്ള ഒരു ഷണ്ടേട്ടുള്ളയരിക്കുന്നു.)

രാജുവൻ: (നിറുത്തി നിറുത്തി) ഗോപിയേച്ചുട്ടാ!

ഗോപി: (തിരിഞ്ഞുനോക്കി) ഉം?

രാജുവൻ: ഇവക്ക് ചേടുവന്നും വേണ്ടതു്?

ഗോപി: നീ കേട്ടില്ല പറഞ്ഞതെല്ലാം?

രാജുവൻ: എന്നിക്കൊന്നും മനസ്സിലായില്ല.

ഗോപി: തുടക്കാച്ചുല്ലാം. പേരും ചെഞ്ചയും (അല്ലെങ്കിലും)
ലോഹിച്ചു്) പിന്നെ കുറച്ചു പണവും അവത്താക്കി
രുത്തും.

രാജുവൻ: തീർച്ചയാണോ? ഉടനെടി ചെയ്യുന്നതാണോ?

ഗോപി: നീ ഏരെന്തൊരു പൊട്ടുനാടാ? ഇതു പാക്കം കൂടി
ഒക്കം വിറ്റു കാശാക്കാംവോലാണോ? കിട്ടിയാൽ കിട്ടി.
ഒരു രാത്രികൊണ്ട് പ്രസിദ്ധീയുടെ ഒരു മുകളിലെ
തതാം. എത്രയോ കൊല്ലും പണിഞ്ഞാലും പററിയില്ല
നാം വരാം.

രാഖവൻ: അപ്പും പിന്നെ ഇവരെന്തോ ചെയ്യാനാ?

ഗോപി: ഒരു അവസരമുണ്ടാക്കിത്തുതനാ. അതുമാത്രം.

രാഖവൻ: അപ്പും മുക്കാലും ഭാഗ്യത്തിന്റെ കൈകളിലാ എന്നെ പറ.

ഗോപി: ഓ! അതു ശരിയാ.

രാഖവൻ: (വീണാട്ടം അല്ലോ ആലോച്ചിച്ചിട്ട്) എന്നീടു ചേട്ടുന്നേം പാണ്ടു?

ഗോപി: (അല്ലോ ശ്രദ്ധി എടുത്ത്) നീ പരീക്ഷിക്കു നിൽക്കു മാനോ—എപ്പറ്റിയും തുരം മേടിക്കാൻ.

രാഖവൻ: (ഇളക്കംതട്ടാതെ) കോളല്ലൂന്നബേജിൽ ഞാനാനും പറഞ്ഞതില്ല.

ഗോപി: (താൻ അക്കാരണമായി കേശാഭിച്ഛു എന്ന ഗ്രഹിച്ച്) നീയാണെന്നും സ്ഥാനത്തെനും വിജ്ഞാൻ. നീ എന്തു പറയും? നിന്റെ ചിത്രകലയെ ഒരുഭിവസംകൊണ്ടു തിരാമെന്ന് ദരാൻ പറയുകയാണോ. (വത്തമാനത്തിനിടയിൽത്തന്നെന്ന യാത്രിക്കൂളുള്ള ഒരുക്കണ്ണം ചെയ്യുന്നു.)

രാഖവൻ: ആദ്യം തായാർ നോരാബോം പറയുന്നതെന്നു നോക്കും.

ഗോപി: നോരാബോക്കിൽ?

രാഖവൻ: ചെലപ്പും കൂടെ പോഴീനു വരും.

ഗോപി: പിന്നെന്തു ഡീ എന്നും കാര്യത്തിൽ ഇന്ത്യൻ?

രാഖവൻ: സാനും ഓപ്പുനും ഒരുപൊലുഡാ?

ഗോപി: ഇം? എന്താ വ്യത്യാസം?

രാഖവൻ: തേക്കതടിക്കം തെമ്മാടിക്കം ദ്രവിഡങ്ങം കുടക്കാം ചേട്ടാ. ഞാനാനാരാറുത്തടിയാ. പക്ഷേ... ചേട്ടം.

ഗോപി: (ചുപ്പട്ടുനും ആ യാമാർത്തമ്പും ഉള്ളിൽത്തട്ടി) ഇത്രാ! അതു ശരിയാണ്. നീ സ്പതാന്ത്രി! നിന്നന്നതട

യാൻ അത്തമില്ലോ. ഒരു ചന്ദ്രലയും നിന്മൻറ കാലുകളെ പൂട്ടിയിടാനില്ലോ.

രാഘവൻ: അതിനനാശക്കു ഭാഗ്യം ചപ്പുരണം ചേട്ടോ.

ഗോപി: (നിന്മാത്രപത്തിൽ ചീരിച്ചു്) എത്തിനു്? ചന്ദ്ര ലജ്ജിട്ടെപ്പടാനോ? ഇഷ്ടംപോലെ ചലിക്കാൻ, നേരം വസ്ത്രമാനു നിശ്ചപസിക്കാൻ....അതൊന്നും കഴിയാതെ ജീവിക്കാനോ? അതിനാണോ രാഘവാ ഭാഗ്യം വേണ്ടതു്?

രാഘവൻ: എന്നൻ കൊതിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടോ. അതരെക്കില്ലോ എന്ന നിമിഞ്ഞിക്കാണണഡായെകിൽ എന്നോ!

ഗോപി: അതു് അക്കരെപ്പുച്ച!

രാഘവൻ: എനിക്കു പിടിപ്പില്ല ചേട്ടോ. എക്കില്ലോ ഒരു സംശയം.

ഗോപി: ഓ! എന്നാ?

രാഘവൻ: ഇന്നലെവരെ നമ്മളെ ചുന്നന്തു് ആ ചന്ദ്രലയാണൊക്കിലേ ഇനിക്കൊരുചുകാലം ഇഷ്ടത്തോടെ നമ്മുക്കു് ആ ചന്ദ്രലയെ ചുമന്നതുടേ?

(ഈക്കരുതു് സമോദരിയുടെ കമ്മിറ്റീകിയിള്ള ചുമ. ഇടൻോ, “രാധേ...രാ...ധേ!...അമാളേ! കരച്ചു വെള്ളം കൊണ്ടുവാ!...” എന്നു് കൂടി ശ്രദ്ധിച്ചില്ലെങ്കിലും വിളിയും. രാഘവനും ഗോപിയും അതു ശ്രദ്ധിച്ചില്ലെന്നും. രണ്ടുപേരിലും ദ്രോവമുണ്ടോ. രാധ അടുക്കളും നാഗരണ്ണനിനും കടനു് സമോദരി കിടക്കുന്ന മുറിയിലേക്കു പോകുന്നു.)

ഗോപി: ശരിയാണോ; കൊടുക്കാറിൽപ്പെട്ട ഒരു കാട്ടിലായിതന്നു ശ്രാം. പൊണ്ടിയും താഴുന്നും ഓൺഡേന ലക്ഷ്യംകെട്ടു് അലത്തതു. അരനുന്നു നേർവ്വഴിക്കുയ്ക്കു, നിയന്ത്രിച്ച ചന്ദ്രല...അതൊരു ഭാരമല്ലോ രാഘവാ... ഭാരമല്ലോ.

രാഘവൻ: എനിക്കുന്തെ പറയാതോള്ളു. തോന്ത്രപം വലി ചുറിയാവുന്ന ഭാരമാണും ചേട്ടൻ എററിയിട്ടില്ല.

ഗോപി: പക്ഷേ, എനിക്കുല ഞാൻ? എനിക്കുന്നും തിനും കടിച്ചും, തിരിയും പോറിയും പണമെല്ലാം കൊടുത്തും രസീറു മേടിച്ചും കഴിഞ്ഞതാൽ പോരാ രാഘവാ. പാടാൻ കഴിയാഞ്ഞതാൽ എനിക്ക ശ്രോസംമുട്ടും.

രാഘവൻ: പാടാൻനടന്നാൻ ഉള്ളു കണ്ണതിയിൽക്കൂടി പാറാ വീഴ്മമെന്ന വന്നാലോ?

ഗോപി: ഒരു? എന്താ നീ പറഞ്ഞത്തു്?

രാഘവൻ: വക്കു വേണോ, കല വേണോ? എത്തെങ്കിലും നേര്. ഏഴുപ്പും പറയണും എന്നവനാൽ ചേട്ടെന്നേരോ ചെയ്യും?

ഗോപി: അങ്ങനെ വരുമോ?

രാഘവൻ: വരും ചേട്ടാ. നന്നാടരെയാക്കു കാഞ്ഞുതുണിൽ അങ്ങനെയല്ലാതെ വരുമ്പു.

ഗോപി: ഓ! നീനിന്റെ കമ വച്ചു പറയുകയാണ്. പക്ഷേ, രാഘവാ! നീ അതിനാ പഴിക്കേണ്ടതു വിധിക്കയ അണ്ടു?

രാഘവൻ: എൻ്റെ കാഞ്ഞും കള ചേട്ടാ. എനിക്കുന്നേൻ്റെ വലത്തുകൈ പോയി. അതോടെ സപ്രസ്തുതജും കെട്ടിവച്ചു. വഞ്ചിന്റെമുന്നിൽ പലേ കുന്നാവുകളും ചുട്ടേരിച്ചു ചാവലുക്കേണ്ടിവരുന്നാിക്കു. അഞ്ചിൻ്റെ ചാരം, കരണ്ണ കരണ്ണുകൊണ്ട് ഞാൻ കടലിലെലാഴ്ക്കി. ഇന്ന നിക്ക മനഃപ്രയാസമേ ഇല്ല.

ഗോപി: പക്ഷേ, എൻ്റെ കാഞ്ഞുതുണിൽ?

രാഘവൻ: ചേട്ടേൻ്റെ നില എന്നേക്കാൾ ഉങ്ഗിട്ടുണ്ടോ? അപ്പും എൻ്റെതിനേക്കാൾ വളുന്ന സപ്രസ്തുതജും കാണം.

ഗ്രാഫി: എന്നാലും ഇങ്ങനെന്നും ചോദ്യം എന്നിക്കു
നേരിട്ടേണ്ടിവരുമോ രാഖവാ?

രാഖവൻ: വന്നകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചെട്ടാ.

ഗ്രാഫി: മനസ്സിലായില്ല.

രാഖവൻ: അതുകൂടി പറയാനാ തൊനിന്നേം വന്നതു്?

ഗ്രാഫി: എന്നോന്നു് രാഖവാ?

രാഖവൻ: മാനോജത്തിന്റെ കാണണ്ണമന്ന പറത്തു.

ഗ്രാഫി: എന്നുംനോ?

രാഖവൻ: ഓ.

ഗ്രാഫി: എപ്പോൾ?

രാഖവൻ: ഈ ബാക്കി വരുമ്പോൾ.

ഗ്രാഫി: പറഞ്ഞതു്?

രാഖവൻ: ഈന്നലെ ചെട്ടൻ പോന്നോപ്പിനെ.

ഗ്രാഫി: എന്തിനെന്നറിയാമോ രാഖവാ?

രാഖവൻ: അ! കരച്ചുടംതിരിഞ്ഞെടുത്തുണ്ട്. ചെടുന്ന
രണ്ടിയ ഒരു ആഹീസിനുകളും വന്നു. എന്നിട്ട് ചോ
ദിച്ചു എവിടെനു്? നല്ല സുവർത്തിലായിരുന്നില്ല.

ഗ്രാഫി: അതിനു്? ആഹീസുസ്ഥം കഴിഞ്ഞാണെല്ലാ
തൊനിന്നേംനും.

രാഖവൻ: എബിടെ? എന്ന് എഭോം ചോദിച്ചു. എന്നു
പറത്തു കലാപരിപാടിക്കു പോയെന്നു്.

ഗ്രാഫി: (മറഹസിച്ചു്) അയാൾക്കുതു് അങ്ങാടിനോ
പച്ചയോ?

രാഖവൻ: എന്തോ! അക്കറിയാം. പക്ഷേ, ഒരു പിടി
ചുണ്ടില്ല. ഒന്നിത്തും മൂളി. എന്നിട്ടാ കാണണ്ണമന്ന പ
റത്തതു്.

(ക്ലാക്കു് ഒരു വള്ളാത്ത ശംഖുംതിൽ കണ്ടപത്ര അടിക്കുന്നു.)

രാഖവൻ: അ, എന്നു പോട്ടു. സമയമൊരുപാടായി.

അല്ലെങ്കിൽ അയാളിനി തോളേക്കേരാൻ നിൽക്കും. എന്ന്
ഹും! (തന്റെ ഇല്ലാത്ത കൈയിലേക്കു പോകി) ഈ
കൈ ഇല്ലാണതിട്ടാ. അല്ലെങ്കിൽ ഇവരുടെ താറും അ
ടീം കൊള്ളുന്ന രാഘവനു കിട്ടില്ലായിരുന്നു... അപ്പുമേ
ചേട്ടുന്ന മറക്കല്ലു?

ഗോപി: ഇല്ല.

(രാഘവൻ സമേദാനി കിംഗുന മുറിക്കുകിലേക്കു നിന്നുന്നു.)

ദേ? നീ പോകുന്നില്ല?

രാഘവൻ: ഞാൻ അമ്മച്ചുരിയെത്തുടരാനു കണ്ണോട്ടു. ഏ
നെങ്കിലും വേണ്ടാക്കിലോ? പിന്നെ ഒരു നെട്ടോട്ടമോ
ടാം. (അക്കേതക്കു പോകുന്നു.)

(ഗോപി തവച്ചിവുക തുണ്ടിയ പണികൾ തിരെ നിരക്കേഷ്യമായും
ആയാസത്താടയാളം ചെയ്യുന്നു. രാധ അടുക്കളുടെ ഭാഗത്തുനിന്നും
നിരക്കേഷ്യ ധാരാ പ്രവേശിക്കുകയാണും. അവളുടെ ക്ലൗകളിലെ കാ
ല്ലശ്യം മാണയിട്ടില്ല. അവർ വന്നുവന്നാറിട്ടിട്ടും അതു കാണാതെ
ചുവരിനോടന്നുപോലെ ഗോപി സംസാരിക്കുന്നു.)

ഗോപി: എനിശ്ചേ ആഫീസിൽ പോകാൻ നേരമായ
ഛോ ഇംഗ്രേസ്!

രാധ: (മറസപരത്തിൽ തന്നോടന്നവള്ളും) ഇപ്പുഴത്തെ
യിറുത്തി!

ഗോപി: (പെട്ടുന്ന ശ്രദ്ധി എഴുത്തു്) എന്താ പഠിത്ത
തു്?

രാധ: ഓന്നക്കില്ല.

ഗോപി: ഇന്ന നീ എന്തോന്നിനാ ഭാവിച്ചിരിക്കുന്നതു്?

രാധ: ഞാനോ? ... (അത്മഗർഭമായിച്ചുരിക്കുന്നു.)

ഗോപി: നീ...നീ...രാധേ! എന്താ ഇതിന്റെ അത്മം?
നിനക്കിനൊള്ളപററി?

രാധ: ഓന്നക്കില്ല.

ഗോപി: കേട്ടില്ലേ താൻ പരഞ്ഞത്തു്. എന്നിക്കേ പോകാ രാധി.

രാധ: ധിരുതി കാണാം.

ഗോപി: ഓ! അതാണ കാര്യം. വീട്ടിൽ അതിമികൾ വ ക്ഷേമാർ പടിയടച്ചിരഞ്ഞാൻ താൻ പഠിച്ചിട്ടില്ല.

രാധ: (സാവജ്ഞത്വം) അതിമികൾ!

ഗോപി: പിന്നെ?

രാധ: അതിമികൾ മാത്രമായിട്ടുംസാനിരച്ചുകൂൽ!

ഗോപി: നീ എന്താടി ഇപ്പറയുന്നതു്?

രാധ: (പക്ഷതി ഗദ്ദഗദത്തിൽ) അറിഞ്ഞുകൂടോ?

ഗോപി: കുറെ കടന്നപോകാൻ.

രാധ: താനോ?

ഗോപി: നിന്നക്കിഷ്ടമില്ലാത്തവരായും ഇവിടെ വന്ന പോകുത്തു്. അല്ലോ? അപ്പോൾത്തുടങ്ങും മുവമിറക്കി കൈട്ടല്ലോ ഫാത്രാ പൊട്ടിക്കാലും മറ്റൊ.

രാധ: ഇഷ്ടമില്ലാത്ത തൃപ്പി തൊട്ടെത്തല്ലാം കുറം.

ഗോപി: അല്ലല്ലോ. താനിനി ആരോച്ചം മിണ്ണാതിരുന്നേ കിാം. കൂടുകാരെക്കണ്ണാൽ കൂപ്പത്തും കമ്പിട്ടിന്തു പോ രാം. അതാണ നിന്നക്കു മോഹമെക്കിൽ....അതു തെററി പ്ലായി. ആ കുറരിയിൽ കൈട്ടാൻ എന്ന കിട്ടില്ല.

രാധ: (സംഗദ്ദഗദം) അതിനൊക്കെ താൻ ആതു്? അ നേങ്കരിയാം കാൽക്കാശിന പോകില്ലാത്തവളാണു താനെന്നും. അനേങ്കെട നല്ലപ്പുഖ്യമിയാണെന്നു പോ റൂനതെന്നു്! അനേങ്കാളുന്ന പരഞ്ഞതാൽ അനേഡാട്ടു്, ഇന്നേഡാട്ടുണ്ണപരഞ്ഞതാൽ ഇന്നേഡാട്ടു്—വിരൽ ചുണ്ട നീട്ടേഞ്ഞല്ലോ പോകാനേ എന്നിക്കേ കഴിയു എന്നു്. അതു കൊണ്ടല്ലേ ഇതു പരയുന്നതു്... (കരയുന്ന.)

ഗോപി: ഇതാ...ഇതാണ് അവസാനത്തെ വിദ്യ. വേണ്ട ഗ്രാമംവേജാത്തത്തും എല്ലാം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാൻ നിന്മാനു കരണ്ണേതക്കു. ഇഷ്ടപ്രദാ! വലശ്ശയും തൊണ്ടും. രാധ: എന്നുക്കൈത്തു ആരും ദ്രവ്യങ്ങൾ. തൊനിനി ഉരീയാടാതിരുന്നേക്കാം. പക്ഷേ, എനിക്കുറിയാം...എനിക്കുറിയാം ഇതിനു കാരണമെന്താജാന്ന്....

ഗോപി: നിന്മിൽ അറിവു്...നിന്മിൽ അറിവു്! നിശ്ചലക്കണ്ട വാവിട്ടു വിളിക്കുന്നതാണ് നിന്മിൽ അറിവു്.
(പുറത്തുനിന്നുള്ള വാതിലിക്കുന്നം മധു ബാടിക്കിതച്ചുവരന്ന—കൈകൊച്ചുകളിക്കുന്ന്.)

മധു: (ബാടിച്ചുന്നു് മാമെന കെട്ടിപ്പിടിക്കാൻ ശുമിച്ചുകൊണ്ടു്) ഇന്നു തൊം സ്ത്രീളിപ്പാടാൻ പോണ പാടുകേക്കുന്നോ മാമാ!...മാമാ! (ഗോപി ഒന്നം മിണ്ടുന്നില്ല. അതു്, ആ കുട്ടിക്കു സംബന്ധിച്ചിട്ടേതാളും പുതിയ ഒരു സംഗതിയാണ്). ആ ബാലൻ പരയുപ്പരയു ഗോപിയുടെ മുഖത്തെതക്കു നോക്കുന്നു. പിനെ, കണ്ണുനീരോപ്പുനു മാമിയുടെ മുഖത്തെയ്ക്കും. തന്നതാനറിയാതെ അവൻ അക്ക നാമാദ്ദനം. പഴയഞ്ചുഹവായ്യാടുകയല്ല; അല്ലം ഭയസമിഗ്രമായ ഭാവാതിൽ മധു വീണ്ടും) മാമാ!

ഗോപി: നാശാ! പോടാ കുംഭ!

മധു: (ശ്രൂതശ്രൂതാർധത്തേതാട) മാമാ!

ഗോപി: ശല്യം! പോകാൻ എൻ്റെട്ടുള്ളു്.

(മധു വാവിട്ടു നിലവിളിക്കുന്നു.)

രാധ: പാവം കണ്ണത്തറ്റു പഴിച്ചു. (മധുവിനെ തന്മിറ സമീപം പിടിച്ചു നിറുത്താൻ തുടങ്ങുന്നു.)

ഗോപി: ആരും ഒന്നം പിഴച്ചില്ല.

(മധു ഏഴൊമ്പതുക്കരഘ്യം.)

രാധ: (പത്രക്കു) ചേച്ചു ഇതു കേട്ടാൽ!

ഗോപി: (ഉറക്കെ) കേട്ടാലെന്താ? എന്നിക്കല്ലേമക്കില്ലോ സൈപരംബോളോ?

(അക്കദായായി, സഫോററി കീടക്കന മറീയിൽനിന്ന് സഫോററി ഫുട്ട് ശബ്ദം: “രാഘവാ, കണ്ണിരെ ഇന്തു വിളിക്കു...പാവം...അം നീയൻ...അവരെന ഭാരതചുപ്പിക്കും. നീഞ്ഞനില്ലെന ചുത.

ഗോപിയുടെ മുഖത്തു് അസഹ്യതയും മുഖവും ഏല്ലാംചേറ്റ് ആവം. രാഘവൻ കടന്നുവന്ന മധുവിരെ പാടിക്കുന്നു. എന്നീടു് ഗോപിയും രാധയയ്യും ദന്തങ്ങൾ, അവനു് സംഗതി മനസ്സിലായി. കരണ്ണുടെകാണിരിക്കുന്ന മധുവിരെ അക്കത്തെയ്യു തള്ളിപിടിന്നു.)

രാഘവൻ: (ഗോപിയോട്) എന്തോന്തു ചേട്ടാണ്ടെല്ലാം?

ഗോപി: രാഘവനില്ലോ എന്നോടൊന്തു പറയത്തതു്.

രാഘവൻ: എന്നു...

ഗോപി: അതതു്! തൊനെനെങ്കില്ലും പറഞ്ഞുപോകും. നാക്കീനു വീണാതു തിരിച്ചെടുക്കുന്നു പറ്റാതെപോകും.

രാഘവൻ: തൊനൊനും പറയുന്നില്ലും. എങ്കിലും ഒരുന്നു ക്കാർ പഠിപ്പും വിവരവുമുള്ള ചേട്ടു്...

ഗോപി: എന്നറ പൊന്ന രാഘവാ! നീയൊന്നു പോ.

രാഘവൻ: ആഴമറിഞ്ഞു നീന്താവു ചേട്ടാ. അതു മാറ്റും തൊൻ പറയും. തോഗമറിഞ്ഞെ മയനു കല്പിക്കാവു. അല്ലെങ്കിരഞ്ഞാലിപ്പൂരത്തിട്ടും ചൊറിയാം.

ഗോപി: (സഹിക്കും മുഖവും അമർഷവും) രാഘവാ!

രാഘവൻ: (പ്രദയത്തിൽത്തട്ടി) എണ്ണം പോണ്ണ. ഇപ്പും രാഘവൻ പറയുന്നതൊന്തു ചേട്ടുറിയുല്ലു. മാനോജര ക്കാണാം. തേവക്കേന്നുംവരെ ചിന്തിക്കും. ചേട്ടു് പിടിക്കിട്ടും. (മുന്നോട്ടു നടക്കുന്നു.)

(രാധയിൽനിന്നും ദീർഘനിശ്ചാസം.)

(അക്കത്തു് മധു അഭ്യാസം എന്നുന്നുനു.

മധു: അദ്ദേ...മാകൻ...[കരയുന്ന]

സംഹാരതി: കരയാതെ...കരയാതെ മോനെ! നാം മാമരനാൽ കാരി മാ... (ചുമ)ഭാരമാ മോനെ! ചാവയ്ക്കുമില്ല...കട്ടിലെഡാഴിയയ്ക്കുമില്ല... [ചുമ...ചുമ...])

രാധ: (അക്കരത സംഭാഷണംകെട്ട് അടക്കാൻ വയ്യാതെ പൊട്ടിക്കരയുന്ന) പാവം ചേച്ചു! പാവം!

ഗോപി: (പൊറുതിമുട്ടിയ മട്ടിന് നടക്കുകയാക്കിതന്നു. നിൽക്കുന്ന. സഹിക്കുക ഭാവം.) എവിടെയെങ്കിലും പോയി മരിക്കുകയേ ശത്രിയുള്ളീ.

(പൊട്ടിന് പൂരത്തു വാതിലിന്തുക്കുവേണ്ട നടക്കുന്ന. മായ തിട്ടക ചപ്പട്ട പിന്നാലെ ചെല്ലുന്ന.)

രാധ: അദ്ദേ! ഒന്ന നിൽക്കുണ്ണോ!

ഗോപി: നാശം! ഇന്നുപോധാബന്നായ പൂരക വിളിപ്പ്.

രാധ: മധു! മധു!

(മധു അക്കയ്ക്കിനും വരുന്ന. ക്ലീരിംഗൻറു നനവു" ആ ക്ലീക്കളിൽ നിന്നും മാറിയിട്ടില്ല.)

മധു! മാകൻ...

ഗോപി: എത്തിനാ എന്ന വിളിച്ചതു?

രാധ: കരച്ചു കണ്ണതികടിച്ചിട്ട്...

ഗോപി: (പരക്കൻ സ്വരംതിൽ) വേണ്ട. (നടക്കാനായും. നാം മധു വഴിചെറുതു നിൽക്കുന്ന. മാമരന പ്രേരിപ്പിക്കാൻ രാധ അവനോടാംഗ്രാം കാട്ടുന്ന.)

മധു: മാമാ! കണ്ണതികടിച്ചു് മാമാ! വാ... (കൈയായിൽ കയറിപ്പിടിക്കുന്ന.)

ഗോപി: മാറിൻ വഴിയിൽനിന്ന്. കണ്ണതിയും കാടിയും.

(രക്കയ് കുടഞ്ഞുകളയുന്ന. നീം കാലടികൾ വച്ചു നടന്നപോകിനു.)

(ഇത് മധ്യവിന് താഴ്വാവുന്നകായിരുന്നീല്ല. അവൻ കരയാൻ തുട ശ്രദ്ധനും. ഒക്കർമ്മകാണ്ടു കല്പിച്ചപായ്ക്കിക്കരസുകയാണ്. റായ മുട്ടുക തീരിക്കിരുന്ന് മധ്യവിനെ ഒരുപീടിച്ചു കരയുന്ന. ഓക്കു് സംഘാ ദരിയുടെ കഹമിളകിൽ ചുമകേക്കാം.)

കർത്ത്വൻ

അംഗം റണ്ട്

“എരിയും സ്നേഹാർദ്ദനമാ—
മെൻറ ജീവിതത്തിൻറെ
തിരിയിൽ ജപലിക്കേട്
ഭിവ്യമാം മുഖജ്ഞാല

എൻചപിതയിക്കൽത്തന്നെ—
യാണോ എന്നൊലേതോ
പുഞ്ചിരിത്തിള്ളക്കൈത്ത,
പമിക്കൻ ദർശിക്കുന്ന.”

—ജീ.

[കൗമക്കത്തിൽനിന്ന് സ്രൂഷ്ടമെ ചെവജാത്യം പുലത്തുന്ന ഒരു ദിക്കുകൾ തിലാണ് രണ്ടാമക്കത്തിൽ കർട്ടൻ ഉയരുന്നതു്. മേറിനിയും വിജയ നം താമസിക്കുന്ന ഫോട്ടോലിൽ മേറിനിയുടെ ദുരിയാണ് നംഗം. അതു റംഭിക്കുന്ന ദിതിയും നോമക്കത്തിന്റെ ശാന്ത്യത്തില്ലെങ്കിൽ അന്തരീക്ഷ ത്വിൽനിന്നും സ്രൂഷ്ടമെ വിഭേദം.

കൈ പരിപ്പുത്തഫോട്ടുകളിലൂടെ എല്ലാ സജീവരണങ്ങളും ഉണ്ടു്. ഒലെ റോൾ, ഫാൻ തുടങ്ങിയ സംക്രംഞ്ഞങ്ങളല്ലോ. അക്കദേശക്കു് ദയ കതക ത്രിത്രു് ചവറിയാൽ ദുരിയിലേക്കാണ് നയിക്കുക. പുറത്തുകളും കുതകിലൂടെ കാമിഡോരിക്സ് രഹംശം കാണാൻ കഴിയും. അതു് പുറ കുവശ്രൂഷാണു്. സമയം അതേദിവസം തന്നെ, സന്ധ്യ.

കർട്ടന യത്തുപോൻ മേറിനി ടെപ്പു് രക്കാർധരിന്തുമതിക്കുന്നു. ശോപി യും വിജയനും കുറച്ചു മാറി ക്രൈസ്തവകളിൽ. എത്യാനും ഷൂറൂകളിൽ ചീവ ക്ഷേദ്യസാധനങ്ങളുമുള്ള കാണാം — അല്ലെങ്കിൽ അവിച്ചു നോക്കിക്കഴിഞ്ഞ നിലയിൽ. കർട്ടന യത്തുപോതുന്ന ശോപി തലെ നോർ പാടിയപാട്ടു് ടെപ്പു് രക്കാർധരിലൂടെ കേൾക്കുന്നു. പാട്ടിക്സ് അഞ്ചുംതൊട്ടുടർന്നിരാണു് കർട്ടന യത്തുമതു്.]

മേറിനി: ('രക്കാർധർ ഓഫ് ചെയ്യുകൊണ്ട്') എൻ ചാൻസ്റ്റിന്റെ!

വിജയൻ: സപത്തിന്റെ വികാരത്തീക്ഷ്ണാത! ശോപി! Look here. I am not flattering. നിങ്ങളുായ അത്തുടർന്നു മായിരിക്കും. അത്രുതം. ഒരു New find-നെ അവതരിപ്പിച്ച മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതു് കർട്ടന യത്തുമതു്.

മേറിനി: (തലകുന്നിച്ചു് മിണ്ടാതിരിക്കുന്ന ശോപിയെ നോക്കി) അതേദിവസം ഓഫ് മിണ്ടാത്തത്തു്? (ശോപി പഴയപടി മാനം.)

വിജയൻ: ഗോപി പണ്ടും ഇങ്ങനെയാ. കോളേജിൽ വച്ചും, തെങ്ങൾ ഇയാളെ കളിയാതി'ഹാംലറ്റ്'എന്ന വിളിക്കമായിരുന്നു. എപ്പോഴും ഒരു സന്ദേഹമാണ്: വേണ്ടോ വേണ്ടായോ!

മേദിനി: അതൊന്നുമല്ല; അങ്ങേവക്കെതിരിയാം? എന്തോ 'ചിത്രശല്യമാണ്'.

വിജയൻ: ആണോ ഗോപി? (പത്രക്കു കൂടുക്കിവിളിച്ച്) എയ്! തന്നോടാ.

(ഗോപി കന്നു മിഞ്ചനാില്ല; തവ ഉധത്തി രണ്ടുപ്രശ്നയും നോക്കുന്നു. മുഖം വേദനാനീശഭരം.)

വിജയൻ: ഇയാൾ ആർ ആകെ മാറിയിട്ടിട്ടുണ്ടോ.

ഗോപി: അതു ശരിയാണ്.

മേദിനി: കാലം നബ്ലൂസ് ശൈലിയാണ്.

ഗോപി: എനിക്കുമാത്രമേ മാറരുവനുള്ള അബ്ദു?

വിജയൻ: എനിക്കു വന്നതു് സ്നാൻ സമതിക്കുന്നു. തോൻ പണ്ഡി ഒരു നാരാധമായിരുന്നുണ്ടോ. ഇവിടെ കാതി യാൽ കൊച്ചിയിൽ ചെന്നു് മുള്ളുന മാതിരി. പക്ഷേ, നിങ്ങൾ...

ഗോപി: അതു ശരിയാണ്. സ്നാനിവിടെ ചെക്കുകാളുണ്ടു് ടെക്കുട്ട് ഒരേ അകലത്തിൽ, ഒരേ അളവിൽ, കരണ്ടിയ ടിക്കകയല്ലോ? മട്ടത്ര!

മേദിനി: ഈ നിരാശത്തെല്ലാണു കാരണം?

ഗോപി: (നിന്നാഗംകമാണി പുണ്ണിരിച്ച്) കാരണമോ? ഈ നീന്തൽ വീട്ടിൽ വന്നില്ലോ? എന്നിട്ടും മനസ്സിലാക്കി ല്ലേ എന്താ കാരണമെന്നോ? എങ്കിൽ...

വിജയൻ: എങ്കിൽ?

ഗോപി: എൻ്തെ ഓഫീസിൽ വരു. ആ രേഖരീക്ഷം കൂടിയരിഞ്ഞാൽ പീനീടിയും പറയില്ല.

വിജയൻഃ വലിച്ചുറിത്തുകളും ഗോപി! എന്നിട്ട് വങ്ങ അത്തരമുള്ള ശ്രദ്ധ. ഒരു പുതിയ ജീവിതം നന്ദി സ്ഥാപിക്കാം.

ഗോപി: എന്ന പ്രലോഭിപ്പിക്കുതെ! ദയവുചെയ്യു് എന്ന പ്രലോഭിപ്പിക്കുതെ! (കൈക്കുപ്പുണ്ണ.)

മേദനി: (ശാസനാത്മപത്തിൽ വിജയനോട്) കരിച്ചുകൊണ്ടും സമയം കൊടുത്തും. ഇന്നുനെ ഭ്രാതന്ത്രപ്പിച്ചുഡാലോ?

വിജയൻഃ ശരിയപ്പോ! ഞാനിതാ പിന്നാറി.

മേദനി: (വിഷയം ഒന്ന് മാററി മറുക്കം ഒന്ന് കരിയ്യാൻ) ഇപ്പോൾ വയമെന്നു കത്തിയതേ ഇല്ല.

വിജയൻഃ അതെന്നാ? രാവിലെ സമയിച്ചുതല്ലോ?

മേദനി: എങ്കിലും എന്നിക്കുന്നേനെ തോന്നി.

വിജയൻഃ ഗോപി വാഴപാലിക്കുന്ന ആളാണോ.

ഗോപി: അതുകൊണ്ടു മാത്രമാണു വന്നതു്.

മേദനി: ഇല്ലെങ്കിൽ? പോതുവോൾ വരാമെന്നു് സന്ന തിപ്പിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ?

ഗോപി: ഞാൻ വരുത്തായിതുന്നു...

മേദനി: അതെന്നാ അങ്ങുനെ പറയുന്നതു്?

ഗോപി: ഈ അന്തരീക്ഷം എനിക്കു വിലക്കിയിട്ടുള്ളതാണോ. എന്നപ്പോലുള്ളവർ ഇവിടെ അധികപ്പറവുകയുണ്ടോ.

മേദനി: അങ്ങു് എന്താക്കേയോ പറയുന്നോ!

ഗോപി: അതു മനസ്സിലാവുകയില്ല. അതാണു് നാം തന്മുള്ളുള്ള അന്തരീക്ഷത്തിന്റെ വ്യത്യാസം.

വിജയൻഃ ഈ ഫിലോസഫിക്കു് ഒരേ ഒരു മതനേന്നുള്ളൂ.

ഗോപി: മരിക്കാനുള്ള മതനു്.

വിജയൻഃ അല്ല; ജീവിക്കാനുള്ളതു്. നല്ല ചുട്ടചുടാനു്

തെക്കപ്പു കാമീ! നല്ല ശടശടാനു് ഒരു യാത്ര—ബൈ
ചുപ്പിലേക്ക്. രണ്ടിനും തൊന്തേപ്പും ചെയ്യുകളിയാം.
ഗോപി: (തട്ടക്കാനാഞ്ഞു്) വേണ്ട, വേണ്ട; വേണു വിജ
യൻ....

വിജയൻ: ഈ തന്റെ തെരരേതെൽപ്പിനു വിട്ടിട്ടില്ല. പ
റയുന്നതനുസരിച്ചുണ്ട്. (കുത്തിമ ശാരവദ്ധത്തോടെ
പോകുന്നു.)

മേദിനി: ശരിക്കാണദ്ദേഹം പറത്തെത്തു്. തെല്പാസയാത്ര
ഈ വേദന മാറും.

ഗോപി: (പഴയ മട്ടിൽത്തെന്ന ചിരിച്ചു്) ഉല്പാസയാത്ര
യോ? എനിക്കോ? ഈ അവസരത്തിലോ? നന്നായി!

മേദിനി: (ആത്മാത്മായ വേദനയോടെ) എന്താണ ഈ
ഞങ്ങനെയാക്കപ്പെറയുന്നതു്? എനിക്കൊന്നും മനസ്സി
ലാക്കുന്നില്ല.

ഗോപി: എൻ്റെ അട്ടപ്പിലെ കന്തകോരി എന്തിനും താൻ
നിങ്ങളുടെ പുരപ്പറയ്തിട്ടുണ്ടോ?

/മേദിനി: ആ തീ കെട്ടഞ്ഞാനമുള്ള തണ്ണപ്പു് പുരയ്ക്കണം
കും? ആഴമേറിയ ദൃശ്യവാദം അററംകാണാത്ത സ്വന്തതു്
തന്ത്താൻ വച്ചുനബ്ബിക്കേതു്. പകിട്ടു കൊടുക്കണം.
അല്ലെങ്കിൽ എന്തു ചെയ്യണമെന്നറിഡാതെ ഭ്രാതരുടു
തുപോകാം.

ഗോപി: എനിക്കീനി അരതൊനേ ബാക്കിയുള്ളതു്. ഭ്രാന്തു്!
(ഉക്കാദിരേഖപ്പാലെ പുണ്യിരിക്കുന്നു.)

മേദിനി: (പ്രഭയത്തിൽത്തട്ടി) ഗോപി!

ഗോപി: (സ്വരഭേദം ഗ്രഹിച്ചു്) ഓ? എന്താ?

മേദിനി: ഈനി മേലാൽ ഈങ്ങനെ സംസാരിക്കേതു്. പറ
യു, ഇല്ലെന്നു്.

ഗോപി: മനഃപൂർണ്ണമല്ല സഹോദരി! തകന് കമ്പികളിൽ

തട്ടി വച്ചന കാരു് അപനാപരമുണ്ടാക്കം. ഞാവന്തു ചെയ്യുട്ടേ?

മേറിനി: ആ കമ്പികൾ മുറുക്കാൻ ഞാവന്തു പറഞ്ഞു. ആ കമ്പികൾ സ്വരപ്പുത്തി ചീടുചെയ്യാൻ. എന്നി ടു് അതിൽനിന്നുമുയങ്ങുന്ന നാദങ്ങൾ....

ഗോപി: പക്ഷേ,...മുറുക്കുന്നോൻ മറ്റു പലതും പൊട്ടി മുപ്പായുണ്ടും വയം.

മേറിനി: ചന്ദലകൾ പൊട്ടുവന്നാക്കിൽ പൊട്ടുട്ടേ. തുടർന്നു ബന്ധപ്പെട്ടു തക്കമണം?

ഗോപി: പക്ഷേ, ആ ചന്ദലകളാണ് ഇതുവരെ എന്നു താഴെയെത്തുക്കിൽ?

മേറിനി: എനിക്കൊന്നും തുടർന്നു. അങ്ങു് എന്തിനേ ഹോപററി സംസാരിക്കുന്നു.

ഗോപി: ഇതിൽക്കൂടുതൽ അറിയാതിരിക്കാൻ നിന്നും കുറവാരുട്ടേ.

മേറിനി: ഞാനം സപ്ലിക്കരണം ചെയ്യാൻ ജനിച്ചുവള്ളാനുമല്ല ഗോപി.

ഗോപി: ഓ? (അതു് ആലോചിച്ചിരുന്നതല്ല.)

മേറിനി: നമ്മൾ തുടങ്ങിയതു് രീടിയ്ക്കുന്നതനും നാണ്. പക്ഷേ, വഴികൾ വെള്ളേരു. ഗോപി ചില നാ ലീവലകളിൽ വന്നു് അരച്ചുനില്ക്കുന്നു. ഞാൻ തിരിയാനോ പിരിയാനോ പോയില്ല. ഒരു വഴികളാണ്. അതിലേ പോയി. അങ്ങനെ ഇവിടെന്തെനി.

ഗോപി: നിങ്ങൾക്കുതീന കഴിഞ്ഞതിരിക്കം. ഭാഗ്യവതി! ഒരു ചന്ദലയും ‘നിൽക്കു്’ എന്നു പറഞ്ഞു പിടിച്ചു വലിക്കാൻണ്ടാവില്ല.

മേറിനി: അബൈലും. ചന്ദലയില്ലാത്തതല്ല. പക്ഷേ, ഏ നിക്കതു് വെറും വാഴനാരാധിതനും; വാഴനാരം.

ഗോപി: വിശദമായി പറയു...
മേദിനി: പറയാം.

(‘പുരത്തെ കാമിദ്യോറിക്കിനിനും ഒരു വാക്കിന് സ്ഥിക്കിരുത്തു അറബിയിൽ നിണ്ടവരുന്നു. അതു തുറന്തകിടക്കുന്ന കതകിൽ തുടക്കയാണ്.’)

മേദിനി: ആരാത്രു്? കടന്നവരാം.

(ബാകൾ പ്രവേശിക്കുന്നു. ചരാജ്ഞാനബാഹ്യ. സിൽക്കമയം. സപർണ്ണക്കു സ്ഥിട്ട. മലയാളം ഒരു വിള്ളത്തമായ ഉച്ചാരണരീതിയിലാണ്. മുവാഡ വാ പ്രസന്നമല്ല. ഗോപിയുടെനേക്കും തീക്കുംണ്മായ നോട്ടുമയ്യുന്നു.)

ബാകൾ: (മേദിനിയോടു്) മാധ്യം! എസ്ക്യൂസ് മീ!

മേദിനി: മനസ്സിലായില്ല. (ഗോപിയെ നോക്കുന്നു.)

ഗോപി: (മനസ്സു ചെറുപ്പോടെ എക്കില്ലും ആചാരഭാവത്തിൽ എണ്ണാരുന്നുണ്ടു്) തണ്ണേള്ളടെ ബോധു്. ബാക് പ്രോത്സാഹപ്പറാൻ.

മേദിനി: (സന്ദേശാഭിനയം) കണ്ണതു വളരെ നന്നു്. ഈ രിക്കണം. എത്തെങ്കിലും അല്ലും കടക്കാൻ...

ബാകൾ: (സർപ്പാധിജ്ഞാനംതുടരെ ഇന്തനിട്ടു്) വളരെ നൃതി. വളരെ നൃതി. വേണ്ടാം.

മേദിനി: ഇന്തോടു വന്നതു്...?

ബാകൾ: ചുമ്മാ...വെറും ചുമ്മാ...

മേദിനി: മീ. വിജയനക്കാണാനാവും?

ബാകൾ: ആരാ ആർ? എനിക്കുറിയില്ലല്ലോ. കൈപറ്റ് സ്ടേജേഞ്ചു്!

ഗോപി: ഇവയുടെ ധന്യരക്തർ.

ബാകൾ: (അവജ്ഞയും കോപവും കലവർ ഗോപിയെ നോക്കുന്ന—നിബന്ധന അഭിപ്രായം ആർ ആവശ്യപ്പെട്ടു എന്ന മട്ടിനു്) ഹാം! മാധ്യം! Please excuse me.

മേദിനി: കാര്യാ?

ബാക്കർ: ഞാൻ വെറും ഒരു ടീ—അതെ, വെറും ടീ—എത്തിനായി വന്നതാ.

മേഡിനി: ഇവിടെ? ഈ മുറിയിൽ!

ബാക്കർ: (ചിരിച്ച്) My God! അല്ലോ, ഈ ഫോട്ടോലിൽ...
താഴെ. താഴെ. ഫോട്ടോലിലേ.

മേഡിനി: അതു രേതി. പിന്നെ ഈ മുറിയിൽ വിശ്വേഷിച്ച്?

ബാക്കർ: അപ്പുഴറിഞ്ഞു (ഗോപിയെ ചുണ്ടി) ഈക്കാൾ ഈ വിട്ടുണ്ടെന്ന്. എന്നാൽ കണ്ണുകളും ഏന്നും കയ്യതി.

Sorry to disturb you.

മേഡിനി: ഒന്നമില്ല. അപ്പോൾ സന്തേഷക മി. ഗോപിയുമായി സംസാരിക്കണം. അല്ല?

ബാക്കർ: വിതോധമില്ലെങ്കിൽ... Something serious.
വെറും ബിസിനസ്സ് മായം. വെറും ബിസിനസ്സ്.

മേഡിനി: ശരി; ഞാനിതാ പോകുന്ന. ഗോപി, വിജയൻ വരുന്നൊഴുക്കും ഞാൻ മുറ്റുചെയ്യുകളും. (ബാക്കരെ നോക്കി) സംസാരിച്ചാട്ട. (അക്കത്തെ മുരിയിലേക്കു പോകുന്ന.)

(ബാക്കർ സാവജ്ഞം അഭ്യന്താട്ടു നോക്കിയിട്ടു് ഗോപിയെ നേരിട്ടാൻ തീരിയുന്ന.)

ബാക്കർ: രാഖവൻ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല?

ഗോപി: (കത്തറായ ഭാഗത്തെക്കു നോക്കി) പറഞ്ഞു.

ബാക്കർ: ഏതു പറഞ്ഞു?

ഗോപി: സാറിനെ കാണണമെന്ന പറഞ്ഞു.

ബാക്കർ: എന്നിട്ട്?

ഗോപി: ബാക്കസമയത്ത് ഞാൻ രജ്ജുപ്പാവണ്ണം വന്നു.

ബാക്കർ: (ങ്ങൾ കരവാളിയോടു ചോദ്യംചെയ്യു് അവനെ

കൊണ്ട് ഓരോനു സമ്മതിപ്പിക്കേണ്ടും ചോലീസു
കാരൻബാകുന്ന സന്തോഷത്തോടെ) ഒറന്നിട്ടു്?

ഗ്രാഫി: (അവജ്ഞാപ്പാർപ്പം) എന്നിച്ചേരും! സാറിനു
കാണാൻ പറവിയില്ല.

ബാക്കി: ശരി ശരി; അപ്പുഴേന്നു വേണ്ടതു്?

ഗ്രാഫി: നാളെ കാണാമെന്നു കൃതതി.

ബാക്കി: അതാണോ ശരി?

ഗ്രാഫി: അന്നേദക്കെന്ന കാണാനായിതനു ആവശ്യം

ബാക്കി: എൻ്റെ വീട്ടിൽ വരാമായിതന്നെല്ലാ!

ഗ്രാഫി: ആവശ്യം അതുവും തുടിയിതനെങ്കിൽ വിളി
ക്കമായിതനു എന്നു കരതി.

ബാക്കി: കണ്ണാകണ്ണാ. Impertinence! ഞാൻ ഈ മു
മെ കുത്തിയും—some two or three months back.

ഗ്രാഫി: എന്താണ് എൻ്റെ പേരിൽ?

ബാക്കി: മരുന്നുമല്ല; ശാന്തനായി കേൾക്കേണം. ഗ്രാ
പിയെ ഞാൻ എടുക്കേണ്ടും എത്രപേരും വേരെ apply
ചെയ്യിത്തുന്നതായോ? ഇങ്ങപ്പത്തിയഞ്ചു്—twenty
five (വികാരാമക്കന്നകാകാൻ പാഴ്ഞ്ഞമം ചെയ്യു്) ഫ
ക്ഷേ,...ഞാൻ നിങ്ങളെ എടുത്തു.

ഗ്രാഫി: ഈതാക്കേ...ഈപ്പോൾ ഈവിടെവച്ചു പറയുന്ന
തു്?

ബാക്കി: ഈവിടെവച്ചു പറയുന്നതു്—നിങ്ങളെ ഈവിടെ,
ഈഞ്ഞെന, കണ്ടതുകൊണ്ടു്.

ഗ്രാഫി: എന്നവച്ചാൽ?

ബാക്കി: എന്നവച്ചാൽ? എന്നവച്ചാൽ? എന്താ, ഞാൻ
പറയേണ്ടോ?

ഗ്രാഫി: ഞാനുന്നത പ്രത്യേകതയും കാണുന്നില്ല.

ബാക്കി: അതു് പ്രായം! Quite natural.

ഗോപി: അങ്ങു് എന്തോ തെറ്റില്ലരിച്ചു സംസാരിക്കുന്നു. ബാക്കർ: ഈ കുഞ്ഞത. ഈ മുറിയുടെ അടക്കർഷണം നി നക്ക നന്നല്ല. അതാ കാര്യം. ഈവിച്ചിട്ടെങ്കുന്നറിഞ്ഞു. ഈ നി പരാധാൻ അമാന്തിച്ചുകൂട്ടുന്നും കയ്ക്കുന്നും കയ്ക്കുന്നും കയ്ക്കുന്നും കയ്ക്കുന്നും കയ്ക്കുന്നും കയ്ക്കുന്നും കയ്ക്കുന്നും കയ്ക്കുന്നും.

ഗോപി: (സാവജ്ഞത്വം) നന്നയോ!...നന്ന! ശരീ. എന്താ അഭ്യന്തരങ്ങൾ പറയാനുള്ളതു്?

ബാക്കർ: Wait. എന്നാൻ എന്താ നിങ്ങളെ എടുത്തതു്? പറയു. നിങ്ങളുടെ merit കണ്ടിട്ടാണോ? No...No...അല്ലോ...അല്ലോ.

ഗോപി: പിന്നെ?

ബാക്കർ: ഗോപിയുടെ father എൻ്റെ പഴയ ഒരു ഫെറ്റ്. നല്ല മനസ്സുണ്ട്! മരിച്ചുപോയി! ആ കുടുംബത്തിൽ നാ ദാനായിട്ടും നന്നചെയ്യുന്നുമെന്നു കയ്ക്കുന്നു.

ഗോപി: അങ്ങു് എന്നില്ലപ്പീച്ചു വിശ്വാസം താൻ ന ശൈലീച്ചില്ല എന്നാണ്. എൻ്റെ ധാരണ.

ബാക്കർ: Stop! Stop! താനിതൊക്കെ പറഞ്ഞതെത്തെന്നു വച്ചുണ്ടാണു...ഈന്നതെത്തുക്കാലം. ജോലികിട്ടാൻഉള്ളപ്രധാനം...എന്നതുകൂടുതലുകളാണ് applications—നമാറ്റം.പ്രൈൻ പണിക്കവുരു ഡിഗ്രിക്കാരണണ്ട്. അപ്പോൾ കൈകയിലുള്ളതുകളുണ്ടാണു...അല്ല; താനിതൊക്കെപ്പറയുന്നതു് ഹാബറിഡ്സ് ഒരു friend എന്ന നിലയിലാ.

ഗോപി: കൈകയില്ലള്ളതു കളയുകയോ? താൻ ആലോച്ചിച്ചിട്ടുള്ളില്ല അക്കാദമി.

ബാക്കർ: ശരിയായിരിക്കാം. പക്ഷേ, രണ്ടുംകൂടുതു നന്നിച്ചു പററുപ്പെല്ലാ!

ഗോപി: രണ്ടോ? എറ്റു രണ്ട്?

ബാകർ: ബാക്കപ്പനിക്കാൻ വേരെ; സംഗീതം, നാടകം അമ്മാതിരി ബിസിനഗ്രം വേരെ.

ഗോപി: റണ്ടുംതുടി തുട്ടിക്കഴച്ചുാലല്ലെ കഴപ്പും?

ബാകർ: അല്ലോ.

ഗോപി: (ആത്മാദിമാന തതിനു ക്ഷതം തട്ടി) ബാക്കജോ ലിക്കിട്ടും ഞാൻ പാടിയാൽ, ആഹീസമയത്തു ഞാൻ നാടകംകളിച്ചാൽ അതു തെററുത്തെന. പ ക്ഷേ... .

ബാകർ: ക്ഷമിക്കണം മി. ഗോപി! നിങ്ങൾ വെള്ളിയിൽ അറിയപ്പെടുന്നതു് എത്രു് അയ്യുംിൽ?

ഗോപി: രണ്ടുവിധത്തിലും; എന്ന ഞാനായും നിങ്ങളുടെ പണിക്കാരനായും.

ബാകർ: പക്ഷേ, തുട്ടതൽ അറിയപ്പെടുന്നതു്?

ഗോപി: രണ്ടാമത്തെ നിലയിലാണെന്നവരാം.

ബാകർ: വരാമെന്നല്ലോ; ആണോ.

ഗോപി: അതെന്നേനെ അങ്ങേക്കു പറയാൻ കഴിയും?

ബാകർ: ഇതാ, ഇപ്പോത്തെനെ. ഞാൻ താഴവെന്ന ചോ ദിച്ചു. ഗോപീനു പറത്തപ്പുഴും എൻ്റെ ബാക്കിലെ അക്കാഡമിന്റു് എന്ന പറത്തപ്പുഴാ വേലക്കാരൻ വഴി ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതനു്. നാളെ എൻ്റെ ബാക്കിലെ പ ണിക്കാരൻ ഒരു സിനിമാനടിയുമായി സക്കിട്ടിയുണ്ടെ നു കേട്ടാൽ അതിന്റെ കരച്ചിൽ ആക്കു്? ആക്കു് ഗോ പി? പറയു.

ഗോപി: ഇതിനു ഞാനായ്തു മുപടി പറയും?

ബാകർ: അതാ പറത്തത്തു്. കാണാത്തില്ലോ. എൻ്റെ ബാ ക്കിലെ ഉത്തരവാദപ്പെട്ടു രഹി... .

ഗോപി: അതുകൊണ്ടു്?

ബാകർ: അതെ. കഴുപ്പിൽക്കണ്ട അവന്മവള്ളമായി നടന്ന് ആട്ടവും പാട്ടും നടത്തുന്നതാനും ഏനിക്കിശ്ശേ മീലു.

ഗോപി: പത്രക്കൈപ്പറയണം. ആ സ്കീ അക്കരുണ്ടു്.

ബാകർ: കേട്ടാലും ഏനിക്കാനാമീലു.

ഗോപി: ഇതവരുടെ മുറിയാണ്.

ബാകർ: അതിനെന്നാ? എൻ്റെ ഒരു സിൽബന്തി സ്വന്തം മുവയ്ക്കു കരിവാരിതേക്കുന്നതും നോക്കി ഞാൻ മിണ്ടാതിരിക്കുന്നോ? വേണ്ടാണോ?

ഗോപി: ആതം വാരിതേക്കുന്നിലു. വികൃതമാക്കുന്നതായിതോന്നുന്നുകുംിൽക്കുന്നതും അതിനവരായമല്ല കുറഞ്ഞാണ്.

ബാകർ: ചീലക്ക് ചെള്ളി ഒരുക്കാരമാണ്.

ഗോപി: പക്ഷേ, ഇതെല്ലാറിനാം എന്തിനും ഇവിടെവരുച്ചു തക്കിക്കൊന്നു? അവക്കും തുണ്ട് വിഷയവുമായുള്ള ബന്ധം?

ബാകർ: കേൾക്കുന്നകും കേൾക്കുട്ട്. ഏനിക്കിനി ഈ താമസിപ്പിക്കാൻ വയു. എൻ്റെ ബാക്കു് സ്ഥലത്തെ കൊള്ളാറുന്നവരുടെ ഒരു സ്ഥാപനമാണ്. ജന്മിക്കുമെന്നമായിട്ടാണ് അതിനിവാച്ച്. മനസ്സിലായോ?

ഗോപി: ഇതിനാം എൻ്റെ പാട്ടിനം തക്കിൽ എന്താണീ ശ്രദ്ധ ബന്ധം?

ബാകർ: തീർച്ചയായുമുണ്ട്. ബാക്കിന്റെ ഭദ്രക്കയ്യു തടസ്സമാണ് അയുംപ്പില്ലാത്തവരുത്തമായുള്ള ഇത്തരം ബന്ധങ്ങൾ. ആലോച്ചിച്ചു നോക്കു. (എന്നീറൂ്) നാളെ രാവിലെ ഉത്തരം തരണം. പക്ഷേ, രണ്ടിൽ ഒന്നമാത്രം കേട്ടോ? അതു തീർച്ച. ഉം. ഞാൻ പോകുന്നു.

(ഗൗമവഷ്ടിക്ക് തുരങ്ങിപ്പോകുന്നു. എതിരേവകന ഫോട്ടോ ബോധ് [അതു മല്ലവയസ് കൻ] യൂട്ട ഒക്ക തിലിറിക്കുന്ന കള്ളുകൾനിരഞ്ഞ ദേ തട്ടി ശമ്പളമാക്കിപ്പോണ്ടു പോകത്തക്കവിയം ഗൗമവഷ്ടിക്ക്. വേലക്കാരൻ ദേ മെഡ്പുറത്തു വയ്ക്കുന്നു. ഗോപി കൊച്ചുകയുംകുണ്ടീ തലകനിച്ചിരിക്കുന്നയാണ്.)

വേലക്കാരൻ: (കയ്യിലിരിക്കുന്ന കാഫി എടുത്തു നീട്ടി) കാഫി സാർ!

ഗോപി: (ആകെ പരിശ്രാന്തനായിരാക്കുന്നു. ഒക്ക നീട്ടി കള്ളു വാങ്ങുന്നു. വിറയ്ക്കുന്നണ്ട്). മുണ്ടിലും ഷർട്ടിലുമെല്ലാം കാഫി വീഴുന്നു. പരിശ്രമത്തിനിടയിൽ) ഓ! സാ രമില്ല.

വേലക്കാരൻ: കള്ളിലുള്ളതെല്ലാം തുവിപ്പോയി.

ഗോപി: യോഗമില്ലാത്തവയുടെ കാഞ്ഞം ഇതുക്കുന്നു.

വേലക്കാരൻ: സാരെ... എനിക്കു... എന്താൻ... അതുകാഞ്ഞം.

ഗോപി: എന്താ വേണ്ടതു്? എന്താക്കുണ്ട്?

വേലക്കാരൻ: പറ്റണ്ടാ സാറു് മഹരിനാനും വിചാരിക്കുത്തു്.

ഗോപി: ഇല്ലോ. പക്ഷേ, എന്നെന്നെക്കാണ്ടു എന്താകാനാണു് നിണ്ണൽക്കു്. കിറ്റുള്ളവയുടെ കയ്യേ എന്താൻറെ വയരേ എന്നു കഴിയുന്ന താൻ.

വേലക്കാരൻ: സാറും ബ്യാക്കരണങ്ങളുമായി അംഗീര കോളിലില്ല, അലോദ്ധാ?

ഗോപി: (കിട്ടക്കെത്തിൽ) എന്താതു്?

വേലക്കാരൻ: അല്ലോ; കഴിവെന്തായദിവസം... ഏവാവധ്യം പ്രധാനിച്ചു കണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ അതു് ശരിയാണെന്നും തോന്തി.

ഗോപി: എന്താ അയാൾ പറഞ്ഞതു്?

വേലക്കാരൻ: സാറു് ഇം പാടാനും കള്ളിക്കാനും ഒന്നും പോണ്ടിനെപ്പറ്റാറി മുപ്പുക്കുത്തു പിട്ടതമില്ല.

ഗോപി: ഉം...പിന്നു?

വേലക്കാരൻ: അപ്പോ സാരനോ നിയമിച്ചു?

ഗോപി: എന്താ നിങ്ങൾ പറയുന്നതു?

വേലക്കാരൻ: ജോലിയുടെ കാര്യം. രണ്ടിൽ ഒന്നനും പറഞ്ഞല്ലോ തുറന്നീപ്പോയതു.

ഗോപി: അതു കേട്ടോ?

വേലക്കാരൻ: പിന്നോ! അക്കമാക്കം കേർക്കത്തെക്കു ഒച്ച അഡിലല്ലോ പറഞ്ഞതു. അപ്പോഴല്ലോ താനിന്നോടു വന്നതു.

ഗോപി: എല്ലാ പേരും കേർക്കണമെന്നായിരിക്കും അയാ ഇത്തോണിച്ചതു. (മേഖിനി കടന്നപോയ വാതിലിലേക്കു നോക്കിയിട്ട്) എല്ലാ പേരും കേർക്കാൻ.

വേലക്കാരൻ: സാരെ, സാറു മരുന്നും വിചാരിക്കും. ഈ ജോലി കളയാനാണ് നിയമിക്കുന്നതെങ്കിലേ... ഈ വേലപ്പുള്ളിയുടെ മരനുകളയരുതേ...ഞാറിയി കണ്ണാം.

ഗോപി: എന്തിനു? നിങ്ങൾക്കു?

വേലക്കാരൻ: എനിക്കുതിനുള്ള പഠിപ്പും പാസ്സുകൊണ്ടു സാരെ. എൻ്റെ മോൺ പയ്യൻ. കയ്യിലിരിക്കു ണ്ണതും കഴുതേതുകടക്കണ്ണതും എല്ലാം വിറ്റു ഏകാളം കോരി പഠിപ്പിച്ചതാ. ഈപ്പും തേരാപ്പാരാ നടക്കണാം. അവകനാൽ മെത്രുതിക്കൊത്തവിധായി. സാരിനു ഹേ തവുകില്ല; അവകനാൽ ഭാഗ്യവുമായി...എങ്ങ് പറയണാം?

(ഗോപിക്കായ മറുപടി കൊച്ചുക്കാൻ ഇടക്കിട്ടുന്നതിനുമുമ്പിൽ മേരി നി വാതിലിൽ പ്രത്യക്ഷിക്കുട്ടിനു. വേലക്കാരൻ വായാടിയും നിറു കു വെയ്തുബാധു " പൊക്കൻ. മേഖിനി പുതിയ വേഷങ്ങിലാ ണു—പുരഞ്ഞക്കിരഞ്ഞാളും വേഷത്തിൻ.)

മേദിനി: (കാപ്പിവീണ നിറംപുരം ഗോപിയുടെ ഷർ ക്രിലും മുഖിലും റോക്കിയിട്ട്) ഓഹാ! ഈ മുഖം ഷർ കുമാണ് കാപ്പികടിച്ചതെന്ന തോന്നുന്നല്ലോ!

ഗോപി: (താനമന്തിരം ചീറ്റയിൽനിന്നും തെല്ലും സാന്ത്) Between the cup and the lip എന്ന കേട്ടിട്ടില്ലോ? എന്നെൻ്തെല്ലും, ഇടത്തരക്കാരെ സംബന്ധിച്ചിട്ടേന്നോ ഒരു അതു വളരെ ശരിയാണ്.

മേദിനി: എന്തായിൽനാം ഇവിടത്തെ മേളം?

ഗോപി: കേട്ടിരുല്ലോ?

മേദിനി: ചില ഭാഗങ്ങൾമാത്രം. ക്ഷാഭംകാണ്ട് താന റിയാതെ ഉയൻപോയ ചില ഭാഗങ്ങൾമാത്രം.

ഗോപി: പറയാതനാനമില്ല. ഒരു ചണ്ണലയുടെ കിലുക്കം. അന്ത്യശാസനം തന്നിട്ടാണ പോയിരിക്കുന്നത്.

മേദിനി: ഓട്ടന വഞ്ചിക്കൊരുത്തുംകൂടിയായി! അന്നേ ഒരു മന്ത്രിനും വേദന കൂട്ടി.

ഗോപി: തീർച്ചയായും.

മേദിനി: എന്തിനാ അന്തു നനാത്തുനനാത്തു് ഈ ചണ്ണല യും പേരി നടക്കുന്നതു്?

ഗോപി: ഉം? (അത്മം ഗ്രഹിക്കാതെ ഒരു ശിശ്രവിശൻറെ മാതിരി നോക്കുന്നു.)

മേദിനി: അതെ. എത്തുകൊണ്ട് അന്നേയ്ക്കിൽ വലിച്ചു മുരച്ചതറവിഞ്ഞുകൂടാ?

ഗോപി: ഏഴിപ്പും പറയാം.

മേദിനി: പ്രവർത്തിക്കാനാം കഴിയണം. ഇന്നേനെ ഉമിയി ലിട്ട് കനലുപോരുണ്ടും എദ്ദേഹത്തിനിട്ട് മെല്ലുമെല്ല നീറുന്നും?

ഗോപി: ചിലക്ക് നീറാനാണ് ഫോഗം.

മേദിനി: വിധിയെ പഴിപ്പിപരിഞ്ഞിട്ട് കാഞ്ഞമില്ല. വഅ,

ഇന്നീ ഒന്നം ആലോച്ചിക്കേണ്ടതായിട്ടില്ല. രാജി വയ്ക്കി. എന്നിട്ട് എന്നാലോടൊപ്പം വരു.

ഗോപി: സാധിക്കാതെ മോഹൻശ്രീ മോഹിപ്പിക്കാതിരിക്കി. സഹോദരി.

മേദിനി: എന്താണിതു അസാധ്യം?

ഗോപി: ഞാൻ രാജിവച്ചാൽ... ഞാൻ കൈയിലുള്ളതു വലിച്ചുറിഞ്ഞാൽ... അനേകക്കായിരു പേര് കൊതിച്ചു കൊതിച്ചു നിൽക്കുകയാണ് ആ സ്ഥാനത്തിന്. ആ വെററർ അക്കമു പറയുകയായിരുന്നു. ഈ മേദിനി... ഈ സുരക്ഷിതപ്രശ്നം എന്നിക്കുവിടെ കിട്ടില്ല.

മേദിനി: ഒന്ന് ശ്രമിച്ചു നോക്കിക്കൂടോ?

ഗോപി: പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്താവുന്നതല്ല പൂര്ണരു ജീവിതം. അതിനുള്ള സ്വന്തരുദ്ധം എന്നിക്കില്ല സിസ്യൂർ. എത്തോടു കൂടാങ്ങുകയാണിപ്പോരാ! ഈ ജീവിതം!

മേദിനി: ആ ക്രയക്കെൽ അഴിക്കാനാണ് എന്നും കൈ നീട്ടുന്നതു.

ഗോപി: കുഴും! പക്ഷേ, നിങ്ങളുടെക്കാണ്ടതിന് കഴിയുമോ? ആക്കമോ?

മേദിനി: എന്തുകൊണ്ടില്ല?

ഗോപി: എന്തോ! എനിക്കു തോന്തരാണില്ല. ശപിക്കുമ്പു ത്വന്തരാണം സഹോദരി ഞാൻ.

(വിജയൻ പ്രവേശിക്കുന്ന—പതിവുപോലെതന്നെ സന്ദേശചിന്തന.)

വിജയൻ: എന്താണോരു മഴക്കോളു്?

മേദിനി: മഴക്കോളോ?

വിജയൻ: ഓ.

മേദിനി: എവിടെ?

വിജയൻ: നിങ്ങളുടെയൊക്കെ മുവത്തു്. സാരകില്ല, മാറ്റി

കൊള്ളും. ഈനി താമസിക്കണം. കാർ റഡി. എന്നാ തിരിക്കുകയല്ലോ?

മേദിനി: എനിക്കെ താമസമില്ല. (ഗോപിയെ നോക്കുന്നു.) വിജയൻ: മേദിനി! ഒരു grand idea! നമ്മൾ ഗോപിയെ ഒരു പാട്ടിടി രെക്കാർഡുചെയ്യാലെന്താ?

മേദിനി: അതിനിനിയും സമക്കമില്ലോ?

വിജയൻ: “ആശ്വാസ്യരീല്ലോ.”

മേദിനി: പോരുക്കിൽ നാം കടക്കുന്നതുക്കാണ പോകുന്നതു്.

വിജയൻ: ഈതുകാലവും സർറുഡിയോഫൂള്ളിൽ കഴി ഞ്ചിട്ടും അറിഞ്ഞുത്തുടേ? കാറും ബഹാലവും നിരഞ്ഞി ട്രാവച്ചുണ്ടാ പാട്ട് രെക്കാർഡുചെയ്യുന്നതു്?

മേദിനി: ഞാൻ പാട്ടകാരന്മാരും നോക്കുന്നതു്.

വിജയൻ: (അല്ലെങ്കാൽ സുചനകലത്തി) അതു ശരീ. പാശ്ച, ഗോപിയെ നാം കൊണ്ടപോകുന്നതു് കടക്കുന്നതിനും പാടാനും പ്രകൃതിസ്വഭവത്തും കണ്ണ രസിക്കാനമല്ല. സർറുഡിയോയിലാണെങ്കിൽ സർറുഡിയോ കുഞ്ഞു, മറ്റു വല്ലയിടത്തുമാണെങ്കിൽ അവിടെ—പാടാൻ പറയുന്നോൽ പാടാനല്ലോ?

(നില്ലെപ്പുന്നായി കമിണ്ടിക്കുന്ന ശോപി മുവം ഉങ്ങ്കി സഹാധവം വിജയനെ നോക്കുന്നു.)

വിജയൻ: അതിന്മുകളിൽ ഒരു പരീക്ഷണവും കൂടിയാക്കു.

മേദിനി: ഈപ്പോൾ പാടാൻ പറ്റിയ നിലയിലല്ല ശോപി.

വിജയൻ: (അല്ലോ ശ്രദ്ധിയെടുത്തു്) എന്തിനാ മേദിനി, ഈദൈന തുലിയില്ലാത്ത വക്കാലത്തു് പിടിക്കുന്നതു്?

ശോപി: എല്ലാം എന്തുകുണ്ടാണോ അനുഠി?

മേദിനി: ശരീ; ശോപി പറയുക്കു.

വിജയൻ: മെറിനിക്ക് ശ്രാവിടു പാട്ടുകേൾക്കാൻ ഇഷ്ടം മില്ലു. അതുതന.

മെറിനി: ആറുപദ്ധതിലുണ്ടോ! എനിക്കോ? പക്ഷേ, ഒരു ക്കയിലിനെ കാത്തിനോവിച്ചു പാടിക്കാൻ എനിക്കാ ഗ്രഹമില്ല.

വിജയൻ: വേദഗയിൽനിന്നുയെന്ന സംഗീതത്തിന്റെ സുവമരിഞ്ഞുള്ളട. അതാ.

മെറിനി: പാട്ടമാത്രം ഗണിച്ചാപ്പോര; പാട്ടുനവും കയ്യതണം.

വിജയൻ: കത്തരുന്നണം; കത്തരുന്നണ്ട്.

(സുചന അടഞ്ഞായിരുന്നതു് മെറിനി മനസ്സിലാക്കുന്നു. പക്ഷേ, ഒരു നിക്കുന്നില്ല.)

ഗോപി: (രണ്ടുപേരും തമിലുള്ള വാദഗതി സഹിക്കാനാവാതെ ചാടിയെന്നാണിൽക്കുന്നു. തലയിൽ കൈക്കുത ണ്ട ചെത്തുന്നാണകൊണ്ട് അക്ഷമനായി ചോദിക്കുന്നു) നിറുത്തിൻം! നിറുത്തിൻം! ഞാൻ എന്തുവേണം? അതു പറയു.

വിജയൻ: That is a good boy. ഒരു പാട്ടു പാടണം. വളരെ emotional അനുയ ഒരു പാട്ട്. കേൾക്കുന്നവും കരുളിക്കുന്ന ഒരു പാട്ട്. ഞാനതു രെക്കാർഡു ചെയ്യാം.

മെറിനി: മുണ്ടുനോത നിർമ്മപ്പുന്നയുമുണ്ടോ?

വിജയൻ: മെറിനി!

ഗോപി: (സഹിക്കുന്നു) തക്കം വേണ്ടുന്ന പറഞ്ഞി ലേ? ഞാൻ പാടാം. പക്ഷേ...

വിജയൻ: പക്ഷേ?

ഗോപി: (അക്കുതെ മുറി ചുണ്ടി) ഞാൻ അവിടു ഇരുന്ന പാടാം. ഇവിടു...ഇവിടു... (മെറിനിയെ നോക്കി)

എനിക്കെ വയ്ക്കുമ്പോൾ ഇവിടീൽനു പാടാൻ എനിക്കെ വയ്ക്കുമ്പോൾ.

വിജയൻ: അതിനെന്തു്? ശരീ. ഞാൻ ഈ രക്കാർധൻ അക്കത്തു് കൊണ്ടപോയി arrange ചെയ്യുട്ടു. വിളിക്കാം. ഗോപി തശാർ എടുക്കും.(രക്കാർധൻ വലിച്ചു കുത്തു് അക്കത്തെയ്ക്കു പോകുന്ന.)

മേദിനി: (സ്വരം താഴ്ത്തി) കി. ഗോപി!

ഗോപി: (ശ്രദ്ധയിൽ കല്ലു നട്ടു്) ഉം.

മേദിനി: എന്നാ എൻ്റെ മുന്നിലിത്തനു പാടിയാൽ?

ഗോപി: ഞാൻ ദുർബ്യുലനാണ്.

മേദിനി: അതുകൊണ്ടു്?

ഗോപി: ഞാൻ കരഞ്ഞപോകം സഹോദരീ!

മേദിനി: അതിനെന്താ?

ഗോപി: എൻ്റെ കല്ലുനീറ അതും കാണുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് അതും ചോദനിക്കുന്നതു്.

മേദിനി: ഈഡരാ!

വിജയൻ: (അക്കത്തുനിന്ന്) ഗോപി!

(ഗോപി ഒരു തുട്ടേപ്പൂബല അക്കത്തെയ്ക്കു നടന്നപോകുന്നു. അല്ലോക്കിണ്ണു് വിജയൻ കണ്ണവഞ്ചനു—വിജയ തിരുവാവാം.)

ഇവമ്മാരല്ലോം ഒരത്തുപ്പെഷ്ടിതനു. ലോകത്തിലും ഒരു പൂത്രമയ്യാക്കേയെന്നു്. പക്ഷേ, എന്തുചെയ്യാം? പൊതുജനങ്ങളുടെ തൃപ്തിപ്പെട്ടതുണ്ടോ? കൂത്രക്കാലും ചിടിക്കണം.

മേദിനി: ശോ-ശോ-ശോ.

(അണിയരയിൽ ഗോപി പാടിത്തുന്നുനു. പാടു് അരാംബിച്ചുയുടൻ തന്നു അതു് ആദ്യം ഗോ-ഗദഞ്ചിലും പിന്നെ മുഖ്യമായ ഇംഗ്ലീഷിലും അവസന്നിക്കുന്നു—അമർത്തിപ്പീടിച്ചു ഒരു പൊത്രക്കാരച്ചിലായി അതുമാറുന്നു. വിജയൻ ഉറക്ക വിളിക്കുന്നു. അക്കത്തെക്കോടുനു.)

വിജയൻ: ഗോപി! ഗോപി! (രോടിപ്പോയി ഗോപിയേ
യും പിടിച്ചുകൊണ്ട് മടങ്ങിവയന്ന. കൈകളിൽ മുവ
മമത്തി കരയുകയാണും.) എത്തുപറി?

മേദിനി: എന്നും അപ്പുഴേ പറഞ്ഞു.

(വിജയൻ മറുപടിശായി ഓവലെ നേര തുറിച്ചുനോക്കുമാറും
ചയ്യുന്ന.)

ഗോപി: എന്നെന്ന വിച്ച. എന്നെന്ന വിച്ച വിജയാ. എന്നിങ്ങ
ശ്രോസം മുട്ടുന്ന.

വിജയൻ: ഏതാം സംഗതി?

ഗോപി: ഒന്നമില്ല, ഒന്നമില്ല, വിഭ്രംക്കി.

വിജയൻ: ഈ ഈ തുട്ടുമുറിയിൽ കയറി അടച്ചുപുട്ടി ഈ
നീതിഞ്ചേരി മലമാണിതു്.

മേദിനി: എന്നും എപ്പുഴേ തയ്യാറായിരിക്കുകയാണു് ബീ
ച്ചിലേക്കു പോകാൻ. വിജയനല്ലെ ക്ഷമപ്പും വരുത്തി
യതു്.

വിജയൻ: എന്നറിഞ്ഞെന്നു ഇതിപ്പോൾ ഇന്നുനെന്നയാണു
നു്. കെരി. ഇനി താമസിക്കണം. ഇന്നേംാം.

മേദിനി: (ഗോപിയോട്) വരുന്നില്ലോ?

ഗോപി: (ഉറക്കേത്തിൽനിന്നും ഉണ്ണന്നപോലെ) എവിടെ?

വിജയൻ: ബീച്ചിലേക്കു്.

മേദിനി: അതെന്താ? നല്ല സുന്ധാ. നോന്തരം നീലാ
വു്. വയ്ക്കു്.

ഗോപി: ക്ഷമിക്കു. എത്തേരു സന്ധ്യകൾക്കു് ഈ പ്രകാശ
മില്ല.

വിജയൻ: അപ്പറഞ്ഞതു കവിത.

മേദിനി: ഈഞ്ചു സന്ധ്യകൾക്കു് തുടിപ്പു കൊടുക്കുന്നവ
രാഖു് തന്ത്രം—സിനിമാനടികൾ.

ഗോപി: പക്ഷേ, ആ വെളിച്ചും ശാസ്രതമല്ലോ! വിജയൻ: ഒരുാ! ടണ്ട്രം തുടരുന്ന കവിതയിലാണെല്ലാ. ഈ സ്നേഹം ഹേ ഇന്നോട്ടു്.

ഗോപി: ഞാൻ വത്തനില്ല. (എന്നീൽക്കുന്ന.)

മേദിനി: (ദ്വാരാ വിജയായി) എന്തുവററി ഗോപി! പറയു.

ഗോപി: ഒന്നമില്ല. ഞാൻ...ഞാൻ...പോകുന്ന.

മേദിനി: എന്നേതും വത്തനു.

ഗോപി: വേണ്ട. എന്നിക്കു ലക്ഷ്യമില്ല. ചെല്ലുന്നിടത്തു ചെല്ലിം.

വിജയൻ: എഴു! ഗോപി!

ഗോപി: (നടന്നകാണ്ടു്) വിജയൻ ക്ഷുമിഞ്ഞു. എന്നി കൊന്നം തുപ്പമില്ല. ഒന്നം തുപ്പമില്ല. ഞാൻ പിന്നീടു കണ്ടുകൊള്ളാം. (പോകുന്ന.)

വിജയൻ: ശരി...നാമുക്കു പോകാം?

മേദിനി: എന്തിനാ?

വിജയൻ: നല്ല ചോദ്യം!

മേദിനി: ഇന്നേവന കലാശിച്ചില്ല? ഇനി ചോക്കെന്നു വയ്ക്കാം. അതാ നല്ലതു്.

വിജയൻ: (ഇഷ്ടക്കേടോടു) എന്നാണോ മേദിനി പറയുന്നതു്?

മേദിനി: അതെ. ഞാൻ വത്തനില്ല.

വിജയൻ: പെണ്ണബുദ്ധി പെണ്ണബുദ്ധിനു് വെറുതെയല്ല പറയുന്നതു്. ഓരോരിക്കൽ ഓരോനു്. ശരി. ഞാനോ നംവരായുന്നില്ല. വേണ്ടെങ്കിൽ വേണ്ട; അന്തരുന്ന. (ക്രൈസ്തവിൽ ഇരിക്കുന്ന.)

(തെള്ളിട അസ്പാസ്യജനകമായ നീറ്റിബുദ്ധത.)

വിജയൻ: കമ്മയറിയാതെയാണു് ചിലർ ആട്ടം കാണുന്നതു്!

(മേഖിനി നീറ്റിപ്പ്)

അവരെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കാൻ പോയാലോ മുഖം
തിരിച്ചുണ്ടു നില്പംമാവും.

മേഖിനി: എന്താണീതു്? എന്നോടാണോ ഇപ്പറയുന്തു്?
വിജയൻ: എന്തെന തോന്നേന അഞ്ചെന.

മേഖിനി: ഇങ്ങെന വളർവ്വും കുനിപ്പും കുത്തും സുചനയു
രൂമാനമില്ലാതെ കാര്യം പറഞ്ഞുക്കുടേ?

വിജയൻ: ക്രതോ? കുനിപ്പോ?

മേഖിനി: അതു. അങ്ങു വിചാരിച്ചും എൻ്റെ തലയ്ക്ക
ഈ കളിക്ക്രമാശാന്തം? ഗോപിയുമായി സംസാരിച്ച
പ്രോഫഷൻ ചീല സുചനകൾ കാം ശ്രദ്ധിച്ചു.

വിജയൻ: ഓ്-ഹ്! ശ്രദ്ധിച്ചു? നന്നായി. അതിനാൽ
നന്നാണ പറഞ്ഞതു്.

മേഖിനി: (തിക്കണ്ണ ഗൗമവസ്പമന്ത്രിൽ) മീ. വിജയൻ,
അങ്ങേല്ല വളരെ തെററിപ്പോയി.

വിജയൻ: (സപരഭേദത്തിൽ അടയ്ക്കത്തെപ്പറ്റി) മേഖിനി, ഈ
തു്...ഈ സംസാരിച്ചതു്...നീ...നീ തന്നെയോ?

മേഖിനി: എന്താ സംശയം?

വിജയൻ: ആ സ്വരം നീന്തേതെന്നയാണേന്നാ?

മേഖിനി: മാറേണ്ടിവന്നാൽ മാറ്റാക്കാക്കമോ?

വിജയൻ: ഉം. മാറിയസ്ഥിതിക്കു് എന്നിക്കും കരിച്ചു പറ
യാനണ്ട്.

മേഖിനി: പറഞ്ഞതാളു്.

വിജയൻ: മേഖിനി, നീൻ്റെ ഈ പെയ്മാറ്റം...സംസാ
രം എന്ന എത്തു വെദനിപ്പിക്കേണ. അതു നീനക്കരീ
യാമോ?

മേഖിനി: അങ്ങേടെ വത്തമാനം എന്ന സുവിപ്പിക്കുക
യായിരിക്കും!

വിജയൻ്: ഒന്നക്കിൽ നീ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നില്ല. അതിലും കുറിയിരിക്കും...

മേദിനി: അതു രേറിയാണ്. നാട്ടുഴവൻ പാട്ടായ കാര്യ മാണം ഈ പറയുന്നതു്. ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നില്ലതേ! കുശ്യം! കൊടലെടുത്തു് കാണിച്ചാലും ചിലക്ക്കു വാഴ നാരാണം.

വിജയൻ്: എങ്കിൽപ്പുണ്ടെന്ന എന്താ എന്തിക്കുണ്ടെന്നെന്ന ദുർഘടങ്ങളാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്?

മേദിനി: ദുർഘടമോ? ഞാനോ? എന്തിക്കൊന്നും മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല.

വിജയൻ്: ഞാൻ അധ്യാത്മിക ഒരു പാത്രക്കില്ലും ചുള്ളവിന തട്ടിക്കൊണ്ടു പോകാമെന്നു കയ്തി. ഉടനെ മേദിനി ഈ ട്രിപ്പും ചാടിവീണ. ഈപ്പോൾ വേണ്ടാ വേണ്ടാനും പറത്തു്.

മേദിനി: ആകെ തകർന്നിരിക്കുകയായിരുന്ന ഗ്രാഫി! ഞാനുണ്ടായ സഹാരങ്കിക്കാണിച്ചു. അതാണോ കിട്ടും?

വിജയൻ്: അങ്ങനെന്ന കാത്തിരിക്കുന്ന് നേരുണ്ടോ, നൂക്കു?

മേദിനി: നാലോ അഞ്ചോ ദിവസത്തെ താമസമില്ലെ ശ്രവിടു?

വിജയൻ്: ഈല്ല.

മേദിനി: ഓ? (അത്തുപ്പെടുന്നു.)

വിജയൻ്: എൻ്റെ കാരണതു് അതാ ഞാൻ പറഞ്ഞതു് നീ കമ്മയറിയാതെയാണ് ആട്ടും കാണുന്നതെന്നു്.

മേദിനി: പറഞ്ഞു, ഏതു സംഭവിച്ചു?

വിജയൻ: സംഭവിച്ചതാനുമില്ല. (പാസ്റ്ററിച്ചൻറ പോക്കരാറിൽ ഒക്കയിട്ട് ഒരു തെലവിഗ്രാം വലിച്ചുടക്കുന്നകാണ്ട്) ഈതാ നോക്കു.

മേദിനി: (കൈയിലെടുത്ത വായിച്ചുകൊണ്ട്) ഈന്നതുനന്ന തിരിക്കണമെന്നോ?

വിജയൻ: നോക്കിക്കൂടോ?

മേദിനി: അയാൾക്കുന്നാ, മോന്താ?

വിജയൻ: അതിലെബാട്ടം കാണത്തല്ലാത്ത ഏന്തോ ആണ്. എപ്പാധ്യസ്വാംപ്രാണാനു! എപ്പാധ്യസർ.

മേദിനി: നമ്മളിവിടെ സുവവാസത്തിനു വന്നിരിക്കുന്നു പുള്ളിക്കാരൻറെ തോന്ത്രം.

വിജയൻ: ഏന്നല്ല, മേദിനിയെ സാൻ കേരിയഞ്ചു പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യുംലോ? നാട്ടകാർ മുഴവൻ പറയുന്ന കാര്യമല്ല?

മേദിനി: അതിനയാൾക്കുന്നാ നഷ്ടം?

വിജയൻ: പിന്നെ, നഷ്ടമില്ലോ? പട്ടമെടുക്കാണാളുള്ള കാര്യക്കാണ്ട് പിക്കനിക് നടത്തിയാൽ? ആരെകുണ്ടിലും സ്വന്തം പണം പുള്ളിപ്പ്രേരിക്കടിക്കാൻ കളയുമോ?

മേദിനി: ആരാ ഈവിടെ പുള്ളിപ്പ്രേരിക്കടിക്കാൻനടന്നതു്? അയാളുടെ കാര്യക്കാണ്ട് അന്നാവശ്യമായ ഒരു സുവിഖ്യം നാം വില്ലെങ്ങാണിച്ചില്ല.

വിജയൻ: ഏന്നല്ലല്ലോ അയാൾ ഭാവം!

മേദിനി: അതിനിപ്പും നമ്മളുള്ളവേണ്ടം?

വിജയൻ: വേണ്ടതു മരറാനുമല്ല, പെട്ടിയും കെട്ടിയെടുത്തു് അട്ടത്തവണ്ടിക്കു സ്ഥലംവിട്ടും.

(മേദിനി നിറ്റിപ്പും)

എതാ മേദിനി നേം പറയാത്തതു്?

മേദിനി: പറയേണ്ടതെന്തെന്നു് ആപമില്ല.

വിജയൻ: അതെന്താ? ആലോച്ചിക്കാനെന്തിരിക്കുന്നു?
നാം അധികാർഡിക്കുന്ന കുടപ്പുട്ടവർ. ഒന്നംതന്നെ ചിന്തിക്കേ
ണ്ടതായിട്ടില്ല.

മേറിനി: പിന്നെന്താ നേരെത്തു പറയാതിരുത്തു്? ഗോ
പിള്ളടി ഇതുന്നുപോൾ?

വിജയൻ: ഇത്യാൾ കേൾക്കേണ്ട കാര്യമല്ല; അതുതന്നെ.
എന്നതനുംല്ല, മരറാതു കാര്യംകൂടിയിണ്ടായിരുന്നു.

മേറിനി: ഉം?

വിജയൻ: നേരെത്തു പറഞ്ഞതാൽ അധികാർഡിയില്ല
നാവയം. എന്ന തോനി.

മേറിനി: എനിക്കു തോനാനില്ല.

വിജയൻ: തോനാത്തതു കുറുമല്ല.

മേറിനി: (എഴുത്തടിച്ചപോലെ) എന്ന പറഞ്ഞതു്?

വിജയൻ: (അല്ലെങ്കാനു ചക്കിതനായി) തോനാ ശത്രു കൂടു
മല്ലെന്ന്. ഒരു ദിവസം മേറിനി എൻ്റെ interest
നെക്കാർഡി തുടരുതു അധികാർഡി interest നോക്കി.

മേറിനി: അതൊന്നുമല്ല കാര്യം. നിങ്ങൾ പ്രശ്ന തുട്ടുകാ
രാക്കിരിക്കാം. പക്ഷേ, ഈ ചൂത്തൊഴിയ കാലംകൊണ്ട്
തന്നെ ഗോപിയെ മനസ്സിലാക്കി. അതാ.

വിജയൻ: എന്തോ ആകട്ടു. ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി ത
ക്കിക്കുന്നില്ല.

മേറിനി: അപ്പോൾ പോകാൻ തീർച്ചപ്പെട്ടതീ?

വിജയൻ: പിന്നീ! മരറാനു പോംവഴി? അധികാർഡി
വിരോധം സമ്പാദിച്ചു്—ഉള്ള കണ്ണതീയിൽക്കൂടി പാ
റ്റായിട്ടാമോ? നമ്മുടെ വരവുനിലച്ചുാൽ എല്ലാ സ്വർഗ്ഗ
വും അതോടൊപ്പം തകരകയില്ല?

മേറിനി: അപ്പോൾ ഗോപിയുടെ കാര്യം?

വിജയൻ: അധികാർഡി വരുത്തില്ല.

മേദിനി!: (ശ്രദ്ധിയെക്കൽത്ത്) എന്നെന്നയറിയാം?

വിജയൻ: അതിന്റെ ഉത്തരം മേദിനിതന്നെ അല്ലോടുപുരാണത്തിൽ

പറഞ്ഞു.

മേദിനി!: തൊനോ?

വിജയൻ: അതെ. പറഞ്ഞതില്ലോ? തന്നെൽ പഴയ കളി
തേതാഴരാണെന്നോ.

മേദിനി!: അതുകൊണ്ട്?

വിജയൻ: എന്നിക്കെയാളുടെ പ്രകൃതമറിയാം.

മേദിനി!: എന്നിക്കേ വിശ്വാസം തോന്നുന്നില്ല.

വിജയൻ: അതിനിപ്പം തൊന്നെന്തുചെയ്യും?

മേദിനി!: പൊക്കമുന്നു് എന്നിക്കേ ഗോപിയെക്കാണുണ്ടാം.

വിജയൻ: എന്തിനാ?

മേദിനി!: ഒരു വാക്കെന്തുടി പറയാത്തനും പോകാനോ?

വിജയൻ: തിട്ടക്കമായിരുന്നു, കാണാനോനാത്തില്ല, എന്നു
കത്തെഴുതാം. ആലോച്ചിച്ചു നമ്മുടെ ഓഫർ സ്പീ
ക്കരിക്കേന്നുകൂടി വരാൻ എഴുതാം. എതായാലും ഈനു
ലെ രേക്കാർഡുചെയ്യു പാട്ടിലേണ്ടു; അതു ലാഭമായി;
നോക്കിക്കൊള്ളു മേദിനി! തൊന്നെത്തന്നെന ഉപയോഗ
പ്രപ്രത്യുഥനുന്നോ.

മേദിനി!: (പൂച്ചിസ്പർശനിൽ) ഓ ഫോ ഫോ! മിട്ടക്ക്. മി
ട്ടക്കിനെപ്പറ്റി പറയാതിരിക്കുന്നതാ മാനം. ചതിയ
യുഹാക്കപററിയ ഉത്തരം മിട്ടക്കേ തന്നുയാണോ എ
നോട്ടും കാണിക്കുന്നതു്? ഈ നേരുപറവും പുണ്ണിരിയും
എല്ലാം ഇതുപോലെ എന്തെങ്കിലും ചുള്ളവിൽ തട്ടിയെ
ടുക്കാൻ വേണ്ടിട്ടാണോ? വണ്ണു...

വിജയൻ: (ഈതുപ്രതീക്ഷിച്ചില്ല; ആത്മാത്മായ വേദ
നയ്യാടു) മേദിനി! അഞ്ചോ! ആ വാക്കെ തുരിക്കാതെ...

മേദിനി!: പിരുന്ന, തൊൻ എന്നാണു പറയുണ്ടതു്?

വിജയൻ: (കെ അനന്തരജ്ഞന്തീനു തയാറായ മട്ടിൽ) ശരീ; മേദിനിക്കീപ്പോൾ എത്തു വേണം? അതു ചരയു. മേദിനി: മരറാതു മഹാകാര്യവും വേണ്ട. പോകുന്നതു നു മുമ്പിൽ ഗോപിയെക്കാണണം. ഒന്നമില്ലെങ്കിലും പോവുകയാണ് എന്നാൽ വാത്ത് പറയണം.

വിജയൻ: (നല്ല പ്രസാദത്തോടെയല്ലെങ്കിലും) ശരീ. മേദിനി: എന്നാനുള്ളിട്ടി അപേക്ഷിക്കും. ഗോപിയുടെ മനസ്സും മാറാൻ. രണ്ടും കല്പിച്ചു് ഈ വഴിയിലേ ക്രൂണിനുണ്ടാൻ.

(വിജയൻ പരിഹാസം മുന്നിട്ടുനിക്കുന്ന കെച്ചിരി ചീരിക്കും.) എന്നൊ ചീരിക്കുന്നതു്? പിടിച്ചില്ലായിരിക്കും?

വിജയൻ: എൻ്റെ ധാർമ്മികമായ സർവ്വ പിന്തുണായും. നടക്കുട്ട.

മേദിനി: നടക്കുകില്ലെന്നായിരിക്കും?

വിജയൻ: കേട്ടാലുറിയാത്തവർ കണക്കാലുറിയും; കണക്കാൽ അറിയാത്തവരോ? (ചീരിച്ചുകൊണ്ട്) അവർ കൊണ്ട അറിയു."

മേദിനി: സാരമില്ല. ആ നാണക്കേട്ടും മാനനഷ്ടവും എന്നും സഹിച്ചു. അതു അഭിമാനക്ഷയമാണെങ്കിൽ ആരും എൻ്റെരുത്തുടെ വരണ്ട. അതുതന്നെ.

വിജയൻ: വരകില്ലെന്നാരാം പറഞ്ഞെന്താ?

മേദിനി: എന്നിക്കാൽ കാര്യംമാറ്റം അറിയാം. എന്നു പോവുകയാണ്—ഗോപിയെക്കാണാൻ; ധാതുപര യാൻ. വരക്കുമെന്നാണെങ്കിൽ തുട്ട വിളിക്കാൻ. വരാ മെന്നുള്ളവർ വന്നാൽ മതി. ഇഷ്ടമില്ലാത്തവർ എന്നിക്കുവേണ്ടി ഒന്നം ചെയ്യണ്ട.

വിജയൻ: അതിനു എന്നും പറഞ്ഞെന്താ വരാനൊക്കില്ല നോ? പാഞ്ച...

മേദിനി: ഉം?

വിജയൻ: പക്ഷേ, തുലിയില്ലാത്ത വേലയ്യാണ് പോകുന്നതു്.

മേദിനി: തീർച്ചയെന്നം പറയണം.

വിജയൻ: എന്ന സംബന്ധിച്ചിട്ടേന്തൊളും തീർച്ചയെന്ന യാ. പക്ഷേ, ഇതുവും പാശ്ചാത്യമിതികൾു് എന്ന് തന്ത്യനാലും. പോയി നോക്കു. എന്നം വരാം. അധികാരിയും അധികാരിയും ചുറുപാടിനേയും സ്വഭാവങ്ങളും എല്ലാം അറിയാം. അതുകൊണ്ടാണ് ഈദിനെ പറയുന്നതു്.

മേദിനി: അപ്പോൾ ആദ്യംക്ഷണിച്ചതു് വെറുതെ ആയിരുന്നോ?

വിജയൻ: അതുമാത്മ്യത്വാട്ടുടിന്തനെ ക്ഷണിച്ചതു്. പക്ഷേ, പലത്തുപുറി സംശയമുണ്ടാകിത്തനും. സാരമില്ല, ഒരു പരീക്ഷണംകൂടിയാകട്ടു.

മേദിനി: എത്ര വണ്ടിക്കാ നിലയിൽ പോകുന്നതു്?

വിജയൻ: പത്രാട്ടമണി വണ്ടികൾു്. രാത്രി. അതാണു് മരാട ദ്രംബം. എപ്പുഴാ സമയം അധികളും പോയെന്നു കാണാൻ?

മേദിനി: സ്നേഹിയിൽ പോകുന്ന വഴിക്കു്.

വിജയൻ: അല്ലെങ്കിൽ?

മേദിനി: സമയമൊന്നം എന്നിക്കാൽ പ്രസ്തുതി.

വിജയൻ: ഉറങ്ങിക്കഴിത്താൽ?

മേദിനി: വിളിച്ചണ്ടം; അതുതനെ.

വിജയൻ: (മുദ്രവായി ചീരിച്ചു്) ടാണിന്റെ ഒരു കഴിത്തെ കോൺഡിൽ, അർബുദരാത്രി, സുപ്രസിദ്ധയായ ഒരു സിനിമാനടി ഒരു ബാഷ്പസ്ഥാക്കിഡിസ്ട്രി അടഞ്ഞു കതകിൽ തന്ത്രി...

മേറിനി!: മുർഖടങ്ങൾ വള്ളിക്കുകയാണോ മീ. വിജയൻ?

വിജയൻ: (സ്വരം ഗഹിച്ച്) വേണ്ട; വേണ്ട; ഞാനാനം പറഞ്ഞതില്ല!

മേറിനി: എന്തിന് ത്രിട്ടൽ പറയണം? നടയും ഗായകനം എല്ലാം ഒരേ അന്തര്ഭ്യും ആടിജാത്യവുമുള്ളവർ തന്നെ; കേട്ടോ? ബാക്കുള്ളാക്ക് ഗൊപിയെക്കാണാന് ലി പോകുന്നത്. അനഘ്രഹിതനായ ഒരു ഗായകനെ. അതല്ല; മരിച്ചായാലും പേടിയെന്നമില്ല.

വിജയൻ: ശരീര ശരീരി. അപ്പോൾ അണ്ടതെന്നെന്നു.

മേറിനി: കണ്ണഭാളു. നിങ്ങൾ തോററിടത്തു് ഞാൻ വിജയിക്കാൻ പോവുകയാണ്.

വിജയൻ: വളരെ സന്തോഷം. എന്നാൽ എൻ്റെ സ്ഥാനംതന്നെ ആദ്യം. പക്ഷേ...മേറിനി! ...

മേറിനി: ഒരു പക്ഷേയുമില്ല.

വിജയൻ: അതല്ല; ഗൊപി അണ്ടെനെ എഴിപ്പും വഴിയുന്ന ഒരു ജാതിയല്ല. അയാളെ ചുററിയിരിക്കുന്നതു് വെറും വാഴനാരോഗ്യംല്ല; നല്ല ഉറപ്പുള്ള ചന്ദലയാണ്.

മേറിനി: നമ്മക്കേന്നും.

(രാഘവൻ കാരിയോറിലുടെ നടന്നു് മുറിക്കുത്തു കയറുന്ന— ഡിറ്റീയിൽ)

മേറിനി: എന്താ?...എന്താ രാഘവാ?

രാഘവൻ: ഗൊപിച്ചേട്ടുടൻ ഇന്തിര വന്നോ?

വിജയൻ: കുറച്ചു മുൻപു്.

രാഘവൻ: എന്നിട്ടുനേരാട്ട പോയി?

വിജയൻ: ആ! കരേ എരിനേരമായി പോയിട്ടു്.

രാഘവൻ: എവിടെയെന്നറിഞ്ഞുകൂടും?

വിജയൻ: (തികച്ചും വികാരരഹിതനായി) ഇല്ലല്ലാ!

മെറിനി: എന്താ രാഖവാ കാര്യം?

രാഖവൻ: അമ്മച്ചിക്കേ സുവമില്ല.

മെറിനി: (സോദ്ദേഗം) ഓ? ആക്ക്? ഗോപീരെ സു രേഖാദരിക്കോ?

രാഖവൻ: ഓ.

മെറിനി: എന്താ രാഖവാ അവക്ക്? വള്ളരെ കൂടുതലാ സോ?

(വിജയനിൽ ‘ഇതൊക്കെ എന്തിയും?’ എന്ന ഒരു ഭാവം.)

രാഖവൻ: പറഞ്ഞുനിൽക്കാൻ നേരമില്ല. കൂടുതലാ. ഒരു വരുത്ത ഓത്തു പറയു. എവിടെ ഗോപിച്ചുട്ടുണ്ട്?

വിജയൻ: ഞാൻ പറഞ്ഞതില്ലോ? (പഴയ സ്വർത്തനിൽ തന്നെ.)

മെറിനി: കുറച്ചുമുമ്പിവിരെ ഉണ്ടായിരുന്ന രാഖവാ. ഈ റണ്ടിപ്പോയി. മനസ്സിന സുവമില്ലാതെയാണീറന്തി പ്പോയതു്.

രാഖവൻ: (പോകാൻ തിരിഞ്ഞെക്കാണ്ട്) എങ്ങനെന്ന സുവം വരും? ഇല്ലാത്തതും പൊല്ലാത്തതും ചീനിച്ചു് തല പുണ്ണാക്കാനിതന്നാ? കൊടുക്കേണ്ടിനുണ്ടോ കഴി കാവുന്ന് എത്ര തവണ പറഞ്ഞതിട്ടാണ്ട്. ഞാൻ പോ ണ്ണ്. എൻ്റെ ജീവൻ എൻ്റെ കയ്യിലാ. (ധി രൂതിയിൽ നടന്നപോകുന്നു.)

വിജയൻ: തുടക്കമെ ആയുള്ളജ്ഞ. (മെറിനിയെ നോക്കി അ ത്മവത്തായി ചീരിക്കുന്നു.)

മെറിനി: ഒട്ടക്കംവരേയും ഒരു രേക്ക നോക്കാനാണ ഭാവം!

വിജയൻ: ചീരിയോ! മംഗളമുണ്ടാക്കട്ടു.

മേദിനി: ഞാൻ ഇവിടത്തെ പണിയൊക്കെ എഴുപ്പും തീക്കുട്ട്. (അരക്കറേതുക്കു പോകുന്ന.)

(വിജയൻ തെള്ളിട അവർ പോയ വഴി നോക്കിനിൽക്കുന്ന. പിന്നീടു് താൻ നേരത്തെ രേക്കാർഡും ചെളി tape പത്രങ്കു സ്പിച്ചു് ബാണം ചെയ്യുന്നു. ഗോപിയുടെ വികാരാമക്കമായ സ്വരം നേരത്തെ മുഖ്യമുന്നുനു—അവസാനത്തെ ആ വിജയിലപ്പാട്ടു ഉൾക്കൊള്ളുന്നു; പെട്ടെന്നു് തീപ്പുാളിലേറ്റപോലെ ഒന്തു ആത്മു് സ്പിച്ചു് ബാഹ്മു് ചെയ്യുകയുന്നു.)

കർണ്ണൻ

അരക്കാ മുന്ന്

“കാട്ടാളൻ കണയെയെല്ലാതു ദൂപങ്കിളി! കാതരമായി പിടയുംപോൽ
പിടയാറില്ലെന്നീൽ ഹതചേതന
പിടിക്കിട്ടാതെതാതു വേദനയിൽ?
വണ്ണം നിശ്ചല വെള്ളിച്ചും നാദം
വന്നെത്താഞ്ഞെതാതു തവ ലോകം
ആട്ടിയില്ലട്ടിയില്ലിതളിതളിനേൻ
കടപിടിച്ചും പാതാളം!
ഇല്ലാതു തെരജസകീം കൂടിയു—
മെല്ലാമിതളാണിതർമ്മാത്രം.

വേദന വേദന ലഹരിപിടിക്കം
വേദന—ഞാനിതിൽ മുഴക്കെട്ട്
മുഴക്കെട്ട് മമ ജീവനിൽനിന്നൊന്നാതു
മുരളിമുദ്രവമൊഴക്കെട്ട്.”

—ചന്ദ്രബുദ്ധ

[അതേ ദിവസം രംഗം കനാക്കൻമുവൽ തന്നെ ഞാത്രി. ചുവരിലെ ദ്രോക്ക് പതിനൊന്നിന്നട്ടു സമയം കരിക്കുന്നു. പുറകിലെത്തെ ഒരു തീരയാട്ടത്തു് ചരിത യാൽ നിബവിള്ളുകെള്ളുന്നതിവച്ചുമിക്കുന്നു. അതു് അണാഞ്ഞാണ്ണിമല്ലുന്നമട്ടിൽ കത്തിരക്കാണ്ണിമീക്കുക യാണു്. പുറുക്കണ്ണള്ളും മറ്റുള്ളിള്ളുവട്ടമേശയുടെ പുറത്തു് ഒരു റാന്തൽവിള്ളുകം. കൾട്ടന് ഉയരത്തേപ്പാർ ഇനാല്ലുട്ടത്തുള്ളു കണ്ണരയിൽ മധ്യ കീടക്കുന്നു. ഏ താണ്ടു് തുറക്കംപിടിക്കാറായ ഭാവം. പുറത്തു് പ്രസ്തിക്കുന്ന നിലവാവുള്ളിച്ചും തുറന്നിട്ട് ജനലിക്കൂട്ടി കാണാം. ചപ്പറികയുടെ ഏതാനും ഓഗം അക്കേഷക വിശോ് മധ്യവിശ്രദ്ധ മുവത്തിനു് കരത്യസാധാരണമായ കോമളത്തും കൊട്ടക്കുന്നു. പുറകിലെത്തെ ചുവത്തം ചാരി വിചാരം നായായി നിൽക്കുകയാണു് രാധ. സഹാദതിസുവമില്ലാതെ കുപ്പക്കു മുറിയുടെ അടച്ച വാതിലിനിടയിലുടെ ഒരു ദിവസവേ രംഗത്തെ കുവിഴ്ന്നാണു്. അതിനകത്തുനിന്നും ഇട്ടലിട്ടു കുള്ള പറിക്കുന്നതരം തീങ്കു ചുമലും കേർക്കാനാണു്. അതു് നിലാജ്ഞേപ്പാർ ‘ദ്രോക്കിക്കുന്ന കുടിക്കു ധനിമാത്രം.]

മധ്യഃ (അല്ലെസമയം ജനലിലുടെ പുറത്തേക്കു നോക്കിയിൽക്കൊന്നിട്ടു്)

അമ്പിളിയമാവാ! കിരിഞ്ഞുനീ—

നമ്പിനോടൊന്നു ചൊല്ലു

എന്തുപോകുന്നിവണ്ണും ഫനിച്ചു നീ

അണ്ണു എന്നും വരച്ചോ?

മാനമാകും സഫുദ്രം മനോഹരര—

മീനനക്ഷത്രജാലം

.... മനോഹര

മീനനക്ഷത്രജാലം (വീണയും വീണ്ടും ആവത്തിക്കനു.

എന്നിട്ട് പെട്ടുന്ന്) മാമീ! മാ...മീ!

രാധ: (അശ്രൂദഭ്യോടു) ഉം?

മധു: മാമനെ ഇതേവരേയും കണ്ടില്ലപ്പോ.

രാധ: (അവളും അതുതനെന്നായിരിക്കുന്നതു ചിന്തിക്കുന്നതു).

അതിനാൽ താനറിയാതെ ഒരു ദീർഘനിശ്ചാസം അവളിൽനിന്നുമ്പോക്കനു. അവളുടെ കഴുകൾ ചുവരിലിരിക്കുന്ന ദ്രോക്കിൽ ഒരു നിമിഷം തന്നുനു. അതേസമയംതന്നെ മണി പതിനൊന്നടിക്കനു. രാധാ ഒത്തട്ടിപ്പോകുന്നു. അവൻ ധാന്ത്രികമായി പറയുന്നു) മണി പതിനൊന്നാണീ.

(അക്കാൻ "ഉത്തരിയസ്വരത്തിൽ ഇടവീയകച്ചയിൽ: "എ...എ...മധു...രാധേ!..." [നെഞ്ചിൽ കമാ കെട്ടിയ ചുമ]

രാധ ഒത്തടിപ്പിടച്ചു് അക്കത്തേക്ക പോകുന്നു.

മധു വീണയും ആദ്യത്തെ ഹാട്ടിലെ എത്താനം വരികൾ ഉറക്കപ്പിച്ചു കലവൻ സ്വരത്തിൽ ആവത്തിക്കുന്നു. രാധവൻ പുറമെയുള്ള വാതിലിലും പ്രവേശിക്കുന്നു. കൈയായിൽ ഒരു കപ്പി മരുന്ന്. നടന്നലഞ്ച കാവം.)

രാധവൻ: മധു, മാമൻ വന്നോ?

(മധു ഇത്തരം പറയുന്നില്ല. നിശ്ചയാത്മതയിൽ തല കല്പകനു. അക്കാൻ രാധ കടന്നവരുണ്ടും.)

രാധ: (ആകാംക്ഷയോടു) കണ്ണോ?

രാധവൻ: (വികാരരഹിതമായ സ്വരത്തിൽ) ഇപ്പും.

(സഹോദരിയുടെ മറിക്കൈയേക്ക പോകുന്നു.)

മധു: മാമീ!

(രാധ പഴയപടി നില്പാരംഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു.)

രാധ: ഉം?

മധു: എന്താ മാമീ, മാമനിത്തുവരേം വരാത്തെ?

രാധാ: എന്നിക്കുന്നെന്ന അറിയാം?

മധു: എന്നാ താനിവിടക്കെടുത്താരുന്നിക്കോട്ടേ. മാർക്ക് വത്സം വിളിച്ചുമതി.

രാധാ: കണ്ണതിന് മാർക്ക് പാ വിരിച്ചുതരാം. എന്തു്?

മധു: ഒക്കെല്ലം, വേണ്ട.

രാധാ: അതെന്നൊ? കണ്ണതു കിടന്നരുന്നിക്കോ.

മധു: മാർക്ക് പാടാതെയോ?

രാധാ: എന്നം പാടിയേ ഉറന്നുവോ?

മധു: മാർക്ക് പാടണം. അപ്പും താൻ ദന്തത്താളിലു്.

രാധാ: മനി എന്തുകഴിശ്രദ്ധാ!

മധു: മാർക്ക്! താനൊരുന്നിപ്പോക്കന്നകിലേ...മാർക്ക് വത്സം വിളിക്കണം. (തന്നോടുന്നവോല) എന്നിക്കു സമ്മാനം കീഴിയ കാഞ്ഞം പരയാമെന്ന വിചാരിച്ചു്... കടന്നത്തുട്ടപോലായിരുന്ന് മാർക്ക് താൻ പാടാൻ തൊട്ടായപ്പും. ഓഹു! എന്നിട്ട് പാടുന്നോട്ട് പാടിയില്ലോ. (സ്വപ്നത്തിലെന്നവയ്ക്കും പുണ്ണിരിച്ചു്) സൂചി വീണാ കേക്കാം. പാടുതീന്നപ്പുള്ളു് ദന്താംസാറു വന്ന ഏകപിടിച്ചു കല്പക്കി. എന്നിട്ട് നാലിലെ മാധ്യം പാളിക്കാറിനോട്ട് പറഞ്ഞു് “അമ്മാവനപ്പോലെ തന്ന ചേഫക്കാരനും.” (കരച്ചുകഴിഞ്ഞു്) മാർക്ക് താനിവിടക്കീടുന്നുന്നിക്കോട്ടേ.

രാധാ: കണ്ണതാരുന്നിക്കോ. താനെന്നപ്പും പറഞ്ഞു്.

മധു: മാർക്ക് വത്സം വിളിച്ചുണ്ടാതെനോ. ഒന്നത്തുമോ?

രാധാ: ഉണ്ടാൽത്താം.

മധു: തീർച്ച?

രാധാ: തീർച്ച.

മധു: (പാടുന്നു)

“അപിളിഅമ്മാവാ തിരിഞ്ഞുനി...”

(പാട്ട് മെല്ലേമെല്ല അവധിക്കത്തായി മധു ഉറക്കത്തിൽ ലയിക്കുന്നു.
സഹാദരി കിടക്കുന്ന മുരിച്ചുടെ വാക്കിൽ തുരക്കുന്നു. രാഘവൻ കുട്ടിയും.)

രാധാ: ചേച്ചു എന്നെന്തുങ്കളും?

രാഘവൻ: അല്പുമൊന്നു മയ്യുകയാണോ.

രാധാ: കുടിക്കാനെന്നു കൊടുക്കണമോ?

രാഘവൻ: അതോടു ഒരു കൊടുത്തു. ശല്യചല്ലുടുത്ത
ഞം. മയ്യു ചെന്താൻ ചെറുതായിട്ടോനു മയ്യുമെ
നോ ദ്രോഖ്യമുണ്ട് പറഞ്ഞു.

രാധാ: മരറാനോ...പരഞ്ഞില്ലോ? സുവക്കേടു?

രാഘവൻ: പെട്ടുവന്നാനോ മാറ്റാനോക്കത്തില്ലെന്നു പ
റഞ്ഞു. അതുവന്നു ഒന്തുക്കില്ലോ ചുഡിച്ചുപുശാ. പഴ
കിയ ദിനാമല്ലോ? ഓ! സാരകില്ല. അംഗീച്ചീരാ ആയുസ്സു്
എവിടെയെങ്കിലും പോയി എന്നു വാദിക്കാണ്ടു
വരും....ഞാൻ...പോകട്ടു. (ഭടകങ്ങാൻ തുടങ്ങുന്നു.)

രാധാ: പിന്നോ!...

രാഘവൻ: ഉം? (നിൽക്കുന്നു.)

രാധാ: കണ്ണാം എവിടെക്കിലും?

രാഘവൻ: അതുരെ? ഗോപിച്ചുട്ടുനേയോ? ഇല്ല.

രാധാ: എല്ലായിടത്തും നോക്കിയോ? എവിടെപ്പോമോ
ഈംഗ്രേഷ്യ!

രാഘവൻ: പതിവായി പോകുന്നേടെന്താക്കു നോക്കി.
അതു സിനിമാക്കാതുടെ മുരിലുബണ്ണും കേട്ടു. അംബി
ടെക്കേറി.

രാധാ: (ഉദ്ദേശ്യം ശ്രദ്ധിക്കുന്നതു) ഓ? ഇന്നു രാവിലെ ഇവിടെ
വന്നുവരുടെ അവിടെ?

രാഘവൻ: ഓ! അവിടെ ചെന്നിക്കുന്നതു. ഒന്നേ പോയി,
മനസ്സിന് സുവക്കില്ലാതെയാ പോയതു് — എന്നാക്കു

അതു പെറ്റുന്നോതു പറഞ്ഞതു. അതുക്കാണ സുക്കേട്ട്, എന്താ സുക്കേട്ട് എന്നൊക്കെ ഒരു നൃസ്ഥിക്കും ചോദ്യം ചോദിച്ചു. മറുപടി പറയാൻനിൽക്കാൻ നേരമുണ്ടോ എന്നീ ക്ക്. എന്താന്നു ധിരുതിയിൽ യോക്കുതുടർത്ത് അട്ടേതെല്ലാട്ടി. രാധാ: (നെടുവീൾപ്പോടെ) ഇംഗ്രേഷ്! മനസ്സീന് സുവർമ്മില്ല. ഇംഗ്രേഷിനെക്കും അന്തരാ...
രാധവൻ: ഇലപ്പോ അതു കൂടിതേതെങ്കാളുള്ളൂ.

രാധാ: ഉം? അതെന്താ?

രാധവൻ: ഒക്കുലിയുള്ളതു കൂളിത്തുകളിക്കാണത്താൽമണി.

രാധാ: ഒന്നു തെളിച്ചുപറയണം ചേട്ടോ.

രാധവൻ: മാനേജർ അതു കോളിലല്ല. ഇന്നാലുത്തനു കാണാനിതനാതാ. എന്നു പറഞ്ഞയുള്ള. രാവിലെ ഞാൻ ചേട്ടോടു പറഞ്ഞിട്ടോണ്ട്. സംസാരിച്ചുകാണം.

രാധാ: ദൈവമേ! ഒരു നട്ടത്തുണ്ടാള്ളതുംതുടി ഒടിഞ്ഞു വീഴ്മോ ഇന്തി? നല്ലം ഇല്ലം കെട്ട് എന്നോട്ടോടാണോ! ഭഗവാനോ!

(ചാരിയിൽനാണ പുരാതനകളുംവാതിൽ, ശക്തിയുപയോഗിച്ചു തുരക്കപ്പെട്ടു. ശോചി കടന്നവരുണ്ടു. രണ്ടാമക്കുറ്റിൽ കണ്ടതിനേക്കാൾ വിവശം. രാധവനുക്കുണ്ട് എന്നാണു സംഗതിചയന്നറിയാതെ പരിഞ്ഞുകുന്നു.)

ശോചി: (മാലബന്നോട്ട് അതു ഉന്നേഷപ്രദമല്ലാത്ത റീതിയിൽ) ഒം?
(രാധവൻ നില്ക്കും)

രാധാ: ചേച്ചുകു സുവർമ്മില്ല. കൂടുതലാ.

ശോചി: ഓ? (ധിരുതിയിൽക്കാലടിവച്ചു സഹോദരിക്കുടക്കുന്ന മറീയിലേക്കു പോകാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.)

രാഘവൻ: (കതകിന്ത്യത്തെചന്ന് തടഞ്ഞേകാണ്ട്) ഈ പ്രോഫസോറും പോകണം.

ഗോപി: (സാത്മകം) എന്ദെ?

രാഘവൻ: അതെ; അണ്ണോറും പോകണം; അമ്മച്ചും ഉറന്തു കയാണ്ട്.

ഗോപി: അതിനു? എണ്ണം പോവുകയല്ല.

രാഘവൻ: മനസ്സും മേലും എന്നതു, വശംകരിക്കാൻ കഴിയ്ക്കുതാ. അതിനാളുടെ സഹിതിയുണ്ട്.

ഗോപി: (രോഷണതാട്ട്) രാഘവ! എന്നാ നിലപാതാ ക്കൊത്തരുന്നതു?

രാഘവൻ: ആക്ക് ചേട്ടാ? എന്നിക്കോ? (നീറാസ്യം റിത് മായ ഒരു പുണ്ണിരി) എന്നിക്കാണോ നിലത്തരുന്നതു!

ഗോപി: മാറ്റ് വഴിയിൽനിന്ന്, എന്നിക്കൊൻറെ ചേച്ചു ചു കാണണം.

രാധ: (സാപേക്ഷം) ചേട്ടാ!

രാഘവൻ: ചേച്ചുണ്ടോ? രാവിലെ വീട്ടിനിറങ്ങിയ ആൾ അഡ്സാറ്റിയാ ചേച്ചുണ്ടെന്നു കാണാൻ വനിരിങ്കുന്നതു!

ഗോപി: (സ്വഭാവനാം കോപാട്ടഹാസന്തോഷം) എന്നി കീഴുകുള്ളപ്പും വരും. ആരാ ചോദിക്കാൻ? എന്നു ഒരു ചേച്ചുണ്ടെന്നു കാണണ്നെത്തപ്പേഴ്സ് ചോദിക്കാൻ ആക്കാ അവകാശം? അധികാരം?

രാഘവൻ: (ഈ ചോദ്യത്തിൽ തള്ളംപോകുന്നു. ആ പാരവര്യം മുഖത്തു ഉണ്ടാക്കുന്നു) കുറച്ചു നേരഞ്ഞെങ്കും ഉത്തരമാനം പറയുന്നില്ല. കണ്ണുകൾ നീറയുന്നു. വിഞ്ചിപ്പോട്ടിപ്പോക്കാണില്ലെങ്കിലും അതുകൊൻ പാട്ടപെട്ടു. വഴിത്തണ്ണു നീട്ടിപ്പീഡിച്ചിരുന്നു ഇടത്തുകെക്കുന്നു.

മെല്ലെ താഴ്ന്ന. വഴിമാറിനിന്നകാണ്ട് സർഗ്ഗ്‌ഗദാ) ശരിയാണ്. ഞാനാൽ? എനിക്കിവിടെ എത്ര കാര്യം? ചായഃ (ഈ റംഗം കണ്ട് കുറച്ചുനേരും തരിച്ചു നിന്നിട്ട് പെട്ടുന്ന്) എന്നെന്ന് ഭേദവാദേ!

(ശോപിയും താൻ പറയാൻ വയ്യാത്തതെന്നോ പറഞ്ഞുപോയി എ നാറിയുന്നണ്ട്. എക്കിലും കോപംമുഴുവൻ വാൻഡപോയിട്ടില്ലാത്തതീ നാൽ തന്നെ കരാറും സഹ്യതിക്കാൻ തയാറില്ലാതെ നില്ലുന്ന. മധുവി നേയും അക്കരയു മറിയിരെ സഫോറിസ്യൂയും ഈ കോപാട്ടമാസം ഉണ്ടത്തി. മധു ആദ്യം ഒയന്ന് ആ കുസുരയിൽത്തന്നെ കിടക്കുകയാണ്. അക്കരയു മറിയിൽ ചീല ചലനങ്ങളിലും നേരിയ ചുമയും കേൾക്കാം.)

രാഘവൻ: മാപ്പ്; ശോപിച്ചുട്ടാ, മാപ്പ്. ചേട്ടെൻ്റെ നാ വിൽനിന്ന് ഈ സ്പരം കേൾക്കേണ്ടിവരുമെന്ന് കുത്തിയില്ല. (പുറത്തെ കതകി.നതകിലേക്കെ നടക്കുന്ന.) (മധു എന്നീറു് പുറത്തെ കതകിനടക്കുമ്പെച്ചന്ന് രാഘവനും തടഞ്ഞകാണ്ട് കാർക്കാൻ കെട്ടിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്ന.)

മാറു മധു. തളളാനും കൊളളാനും അധികാരമുള്ളവർ പറഞ്ഞു. വിളിക്കാതെ വന്നവൻ ഉണ്ണാതെത്തന്നെ പോണാം.

മധു: ഓക്‌വു്. ഇല്ല; ഞാൻ മാമനെ പിടത്തില്ല.

(രാഘവൻ ക്ലൂക്കൾ വിണ്ടും നിരഞ്ഞു. അക്കത്തുനിന്ന് സഫോറ റിഫൈറ്റ് ദീനമായ ശ്രദ്ധപ്പും.

സഫോറി:രാഘവാ!...രാ...എ...വാ!...)

(രാഘവൻ പെട്ടുന്ന് ശ്രദ്ധാലുവാകുന്ന. ഇത്തന്നുകൈ ഉള്ളത്തി ക്ലൂക്ക നീതു തുട്ടുന്ന. ശോപി നിയേലനായി നിൽക്കുകയാണ്. രാഘവൻ റംഗസ്ഥിതരിൽ ആരെയും നോക്കാതെ നേരെ അക്കരേക്കു പോകുന്ന. മധു ഒത്തല്ലാനുരച്ചു നിന്നിട്ട് രാഘവനു പിന്തുടക്കുന്ന. അ സ്പാസ്റ്റിജനകമായ നിറ്റുപ്പുത. ശോപി പ്രതിമപോലാണ് നില. രാധ അധികം മുഖ്യമായും ദയനിയതയും മുഖ്യമായും ദ്രോതിപ്പിക്കുന്ന ക്ലൂക്കളോടെ ഉറരുന്നാക്കിരിക്കുന്ന.)

ഗോപി: (പെട്ടേന് ക്ഷീണമായ ശ്രദ്ധത്തിൽ ആരോടു നില്പാതെ) എന്നിക്കു കടക്കാനെന്തെങ്കിലും വേണം. രാധാ: (പെട്ടേന്തെന അക്രോതക്കു പോയി ഒരപാത്രം കണ്ണതിവെള്ളുവുമായി മട്ടണ്ടി വന്നിട്ട്) ഉള്ളംഖണ്ഡ? (പാത്രം ഗോപി വാണ്ണനാ.)

ഗോപി: വേണ്ട. (ദാഹാത്തനെപ്പോലെ ഉറുട്ടിക്കടടിക്കണ. നിന്നനിലയ്ക്കുതന്നെ ജീബ്യ വലിച്ചുരി അയക്കോലിലേ കൈറിയുന്നു. അതു ശരിക്കും അവിടെ വീണോ ഇല്ല ദോ എന്നതനെ നോക്കാൻ നില്കുന്നില്ല. കണ്ണരുഹിൽ ഇരിക്കുന്നു. ഒരു പത്രം എടുത്തു് സപ്രയം വീശ്രൂഷാ.)

(അക്രൂർ)

രാധവൻ: അയ്യച്ചും ഉറഞ്ഞിക്കോളും. തൊന്തന്നിറ്റു പോവില്ല. സഹോദരി: [ക്ഷീണസപ്രദ] എല്ലായോളം...അവരുന്നു...പ്രാതനുച്ചപ്പീ ക്കെല്ലു...അമാനേ...തൊം...തൊം...ക്കുന്ന അവരുന്നായ ഭാമമാ. [ചുമ]) (രാധയിൽനിന്നും ഒരു തന്ത്രവിർദ്ധ്യ യാനും. ഗോപി ചുമ കേൾക്കുന്നും കണ്ണരുഹിയിൽനിന്നും പകരി എന്നിൽക്കുന്നു. പക്ഷേ, രാധവൻ അടുത്ത സംഭാഷണം അയാളെ ഇരുത്തിക്കൊള്ളുന്നു.)

(അക്രൂർ)

രാധവൻ: ഭാരമാണുകു വലിച്ചു് വല്ല ആററിലുമൊരുയട്ട; പുതുനും, അപ്പുപ്പുംതാടിര യപ്പോലെ ഉല്ലാസമായിട്ടു് പറന്ന നടക്കാമല്ലോ.

സഹോദരി: ഒന്നു നാക്കുവിവരയ്ക്കുന്ന രാധവാ!...ഈരും...ഈരും...എല്ലായോളം...ഒന്നു്...എല്ലായോളം...ഒന്നു്...

രാധവൻ: അയ്യച്ചും ചുമാതിഴിം..ഈയ്യച്ചുംകും തൊന്തന്നണ്ടു്.)

(കോപകാപണങ്ങിക്കാണ്ടു ഗോപി വിഞ്ഞും വിക്ഷുണ്ടുനാക്കുമോ എന്ന രാധ സന്ദേഹിക്കുന്നു. അവൻ പത്രക്കു നടന്നുംചുന്ന സഹോദരിയും ഒരു ദിവ്യാലേക്കളും വാതിൽക്കു മല്ലെ ചാതുനു. അവിടെന്നുംളും ശ്രദ്ധം നടക്കും അനുറാവുമായിത്തീരുന്നു.)

രാധാ: (എന്തെങ്കിലും ഒരു വിഷയം ഉണ്ടാക്കാൻവേണ്ടി) ചേച്ചുംകു വളരെ ക്രൂരതലായിരുന്നു.

ഗോപി: ഉം.

രാധ: ഞാനഞ്ചു പേടിച്ചുപോയി.

ഗോപി: ഉം.

രാധ: ഒട്ടവിൽ ഡോക്ടർ വിളിച്ചുകാണിച്ചു.

ഗോപി: ഉം.

രാധ: ഈ താമസിച്ചതെന്തു?

ഗോപി: (എടുത്തടിച്ചുമട്ടിൽ) എനിക്കു കരിച്ചു ശ്രദ്ധവായും സ്വന്നിക്കണമായിരുന്നു. കരിച്ചു കാരും ചവളിച്ചുവും വേണമായിരുന്നു. അംഗ്തിനു ഞാൻ കടപ്പറത്തുപോയി.

രാധ: ഒവകിട്ടം അവിടെപ്പോയി, അല്ലെന്നീ? അവരെക്കണ്ടു.

ഗോപി: ഈനിത്തുടങ്ങു്, നീൻറെ കുഞ്ഞുവിന്റൊരും.

രാധ: ഞാനെന്തു വിന്റുരിക്കാൻ!

ഗോപി: പിനെന്നു? നീൻറെ ഈ ചോദ്യം?

രാധ: ആ ആട്ടക്കാരിപ്പണ്ണു ക്ഷണിച്ചുകാണം.

ഗോപി: (സക്കാപം) രാധേ! ചെറി! അസംബന്ധം പറയുന്നോ?

രാധ: ഇല്ല; ഗാണ്ഡിൽ കൈവെച്ചുകാണ്ടു പറയാമോ ഈന്തു അസംബന്ധമാണോ?

ഗോപി: ഹോ! എൻ്റെ മനസ്സു മഴവൻ നീ പിടിച്ച കിക്കഴിവത്തിരിക്കുകയല്ലോ?

രാധ: (ഗദ്ദ്‌ഗദ്ദത്തിൽ) ഏന്നു് ഞാനഹക്കരിച്ചിരുന്നു.

ഗോപി: നീനകവരോടു പകയുണ്ടു്. അതാണ തൊട്ടുകി നും പിടിച്ചതിനും എല്ലാം ഈ സംശയം. നീ കുറ്റപ്പു ക്കേതണ്ടതു മറ്റാരേയുമല്ല. നീൻറെ മനസ്സിനെത്തന്നെന്നയാ.

രാധാ: എനിക്കറിയാം. കുറമെന്നുതായിരിക്കം. പക്ഷേ...
(സ്വീകരിക്കുന്നതുകാണ്ട്) അങ്ങു് സ്വന്തം നാശം
കൊണ്ടിരുന്നു പറയുമെന്ന്...

ഗ്രാഫി: തുപ്പന്തിനം തുമ്മന്തിനമാനം ഇങ്ങനെ ക
രഞ്ഞാൽപ്പോകാ. മേരിനി നിന്നോടെത്തുചെയ്യു? ഒരു
നടിയായിപ്പോയതാണോ അവർ ചെയ്തു കുറം?

രാധാ: അഭിന്നയിക്കാൻ സ്ഥലമുണ്ട്. അവിടെ തീക്കണം.
പാടേവിധി എന്നപറഞ്ഞു കഴിയണ കുടംബങ്ങളെ
കലക്കാൻ വരത്തു്. അതാ വേണ്ടതു്.

ഗ്രാഫി: അവിടാണ് നിന്നു പററിയ തെററു്.

രാധാ: എനിക്കു തെററു പററിയില്ല. പററിയക്കിൽ എ
നാവർ ആളുഹിച്ചുകാണം. എന്തിനവർ ഈ വി
ടിൽ വലിഞ്ഞുകയറി? ആരോഗ്യമില്ലാത്ത എൻ്റെയും
ചെച്ചും ഗതി നശിപ്പിക്കാൻ!

ഗ്രാഫി: ഇതെന്നാണു പറയുന്നതു്? അവർ വന്നതു് എ
ന്തിനന്നം എപ്പോഴുമോ, നിന്നു തെരുത്തും? എ
ല്ലാം അറിഞ്ഞിരുന്നുകാണ്ട് നീ എന്തിനിങ്ങളും കു
റപ്പുട്ടുന്നു?

രാധാ: ഞാൻ ഉള്ളതു പറഞ്ഞു.

ഗ്രാഫി: ഉള്ളതു്! ഉള്ളതു്!

രാധാ: അതുകൊന്നു സമയം കിട്ടാതെപോയതു്.

ഗ്രാഫി: അതെ; ഞാൻ പോയി. അവരുടെക്കണ്ണ; സംസാ
രിച്ചു. അതുകൊണ്ടു നേരത്തെ വരാൻ പററിയില്ല. തീ
ന്നാലും.

രാധാ: സഹാദരിയെ മറന്നു.

ഗ്രാഫി: വായിൽ പടച്ചതെല്ലാം പറയു്.

രാധാ: ഞാൻ പറയുന്നതാൽ കേൾക്കാൻ! എനിക്കു പണ്ടു
ണ്ടാ? പണ്ടമുണ്ടാ? പുറംപുച്ചുണ്ടാ? ധാടിയുണ്ടാ?

ഗോപി: ഇതാ...ഇതാ...ഞാൻ പറഞ്ഞെതക്കാരം... ഈ കി
ത്തവാക്കുകളുണ്ട് എൻ്റെ മുമ്പിൽ വേണ്ട കേട്ടോ!
വാ മുട്ട് ...

രാധ: ഞാൻ വാ മുടിക്കുട്ടാം. പക്ഷേ...

ഗോപി: ഉം? പക്ഷേ?

രാധ: പക്ഷേ...എൻ്റെ മനസ്സു മുടിക്കുട്ടാൻ അനുകൂലം പാ
രുണ്ട്.

ഗോപി: അഞ്ചു മുടിക്കുട്ടിക്കു് ഇവിടാക്കുമൊന്നം നേടാൻ
മില്ലെട്ടീ.

(കതകിൽനിന്നുന്ന ശബ്ദം. രണ്ടുപേരുടെ സംസാരവും നിവയ്ക്കുന്ന-
രണ്ടും ആയുമുറുപ്പും.)

(വിളിച്ചുചോദിക്കുന്ന) അതരതു്?

(പുറ്റു്)

മെറിനി: ഞാനാണ്; മെറിനി.)

ഗോപി: (സാത്തുതം) അയ്യു്? മെറിനി! (കതകിനുത്തേ
ക്കു നടക്കുന്നു.)

രാധ: (അത്യംവശത്തായ സ്വന്തത്തിൽ) എന്തുത്തുതം!

(ഗോപി ആ സ്വന്തത്തിലുള്ള സുചന ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. പക്ഷേ, നേനും മു³
ണ്ണാതെ ചെന്നു് കതക തുറക്കുന്നു. മെറിനി ധാത്രയ്ക്കു വൈഷ്ണവിക്ക്
പ്രാവശ്യിക്കുന്നു. അങ്ങംക്കുന്ന ഉറങ്ങിപ്പുന്നകളു് അതുതുമുപ്പു
ടുന്നു.)

ഗോപി: മെറിനി...ഇപ്പോൾ...?

മെറിനി: എന്നും പോവുകയാണു്.

ഗോപി: ഒന്നു? രണ്ടുപേരും?

രാധ: നല്ല ചോദ്യം!

ഗോപി: (വിണ്ടും അതവഗണിച്ചു്) എന്താ ഇതു തി
ച്ചക്കം?

മെറിനി: സൗരൂധിയോവിൽനിന്നും കമ്പിവന്ന. (രാധ
യോച്ച്) ചോദ്യിക്കേണ്ടെന്നുമെന്തിരിക്കുന്ന?

രാധ: (സർപ്പകോപവും അടക്കിക്കാണ്ട് ഗ്രാഫിയെ സു
ചിപ്പിച്ച്) അഞ്ജങ്കാട്ടു ചോദ്യിച്ചാൽ മതി.

മെറിനി: Sorry. ഉത്തമധ്യായ, അനന്തരാഖ്യാലിവയായ ഭാ
ം, ഭന്താവിഭോട്ടാണല്ലോ ചോദ്യിക്കേണ്ടത്? (ഗ്രാ
ഫിയെ ദോക്കിച്ചിരിക്കുന്ന.)

(രാധയിൽ കലിക്കേറുകയാണ്.)

രാധ: അരക്കാക്കു പൂർത്തരിയായിരിക്കും. ഈല്ലോ?

ഗ്രാഫി: (രാധ അതിതക്കന്നേക്കുമെന്നു കത്തി അതൊഴി
വാക്കാൻബോണ്ടി) വിജയമെന്നവിടെ?

മെറിനി: ഈപ്പും വരും. തൊൻ ഇത്തിരിക്കുന്നേ
ഈസു നട
നു. അനുമാത്രം.

രാധ: എന്തിനാ നേരത്തെ പോന്നത്?

ഗ്രാഫി: (സക്കാപം, താക്കിതിരിക്കുന്ന സ്വരത്തിൽ) രാധേ!

രാധ: (അടക്കിയ സ്വരത്തിൽ) ദേഹ്യം വരും!

ഗ്രാഫി: നിന്നോട്ടു മിണ്ണാതിമിക്കാനാ പറഞ്ഞത്തു്.

രാധ: ഈതാക്കു കണ്ണം കേട്ടിക്കാണോ?

ഗ്രാഫി: എവതാക്കു? എവതാക്കുയാടീ? കാരേ ത്രി
പ്രോണം. ഓഹോ! ആളു നിൽക്കുന്നാല്ലോ.

രാധ: ആളു നിക്കുന്നതു ത്രിട്ടാക്കണ്ട; അവക്കിത്താക്കു പ
ശ്വാസത്തമായിരിക്കും.

ഗ്രാഫി: അനാവശ്യം പറഞ്ഞതാലുള്ള അനഭ്യവമറിയാ
മോ?

രാധ: അനാവശ്യം ചെയ്യാലോ?

(ഗ്രാഫി വികാരാവേശംകാണ്ട് അനിയന്ത്രിതനായി മുന്നോട്ടു
ഞ്ഞു കാധയുടെ ചക്രിക്കി ആശങ്കാരംഡിയമിക്കുന്ന.)

മെറിനി: (ഉറക്കു) മീ. ഗ്രാഫി!

(രാധ അടക്കിപ്പിടിച്ച രബ്ബുത്തിൽ തെന്നേനു. കവിളിൽ ഒക്കേപേര് തു്, ഒരൊക്ക മാറിനിനു കയ്യുനു. ഗോപി പരിസരപ്രജനല്ല. സ ഫോറമിയുടെ മുറിയുടെ കതകകൾ തുരക്കേപ്പുട്ടുനു. അകതു് രാധ വചന്നു ഉദ്ദേശജനകമായ രബ്ബും

രാധവൻ: അയ്യോ!...അമുച്ചീ! നക്കാതെ. (യിറുതിയില്ലെങ്കു കാല ചീകൾ.)

ഗോപി: (പെട്ടുനാണോട്ടു നോക്കി) ചേച്ചു! അയ്യോ! എൻ്റെ ചേച്ചു! (യിറുതിയിൽ ഉള്ളിലേക്കോടിക്കേ രുനു.)

(അകതു് ആരോ മരിഞ്ഞുവീഴുന്ന തച്ചു. രാധവചസ്തീ കോപതാപങ്ങു ഭൂമദ്ധ്യഭൂമി ഭർത്തുനും ഉ യൻറോക്കൾക്കുനു

രാധവൻ: തൊടക്കത്തെന്നു അമുച്ചിയെ. പോയി ആ ഒക്കയും ഏ ദയവും കൂക്കിയിട്ടു വരു ഗോപിയേച്ചുട്ടു. പിന്നെന്നുണ്ടാം.

സഫോററി: രാധവാ...വൈ...വേണം...ഗോപി! അനിയാ, നീ... നീ...എന്നാണീരുച്ചുതു്? ഓ?...എടു കണ്ണെ! നീനക്കു്...നീന കു്...അയ്യോ! അയ്യോ!...ഇഷപരാ!...[രബ്ബും ഇടറിപ്പോകുന്നു.]

ഗോപി: ചേച്ചു! എന്നീൽക്കു്. തോൻ പിടിച്ചു കിടത്താം.

സഫോററി: അനിയാ...പാവം...അവർ എത്തു പിഴച്ചു? രാവകലി ലിംഗതെ...

രാധവൻ സഫോററി കിടക്കുന്ന അറയുടെ കതക ചാതനു.)

(അകതു് ഈ സംഭാഷണം നടക്കുന്നോൻ്തുനു പുറതു് രാധയും മേഖിനിയും തന്ത്തിൽ അക്കരെ സംഭാഷണം സംഗ്രഹിച്ചിരുന്നീക്കാ തന്തരംതിൽ)

രാധ: തുള്ളിയായില്ല നിന്തുന്നുക്കു്?

മേഖിനി: എത്താണീതു്? എന്നിക്കൊന്നും മനസ്സുംലാക്ക നീലു.

രാധ: (സപരിഡാസം) അയ്യോ! പച്ചവെള്ളം ചവച്ചു ടിക്കുനു പഞ്ചപാരം!

മേഖിനി: പറയു, എൻ്റെ തെരെരേതാണാണു്?

രാധ: പറയണംപോല്ലും! പറയണം!

മേറിനി: അല്ലാതെ പീരുന്ന? ഞാനുണ്ടുനെന അറിയും?
രാധ: അതെല്ലക്കറക്കാൻ ഈ വേഷ്യും പൊടിയും അണി
തന്ത്രാടക്കണ്ണത്രംപോരാ...

മേറിനി: (സംഗതി ഗ്രഹിച്ച്) ഓഹഹ! അതാണോ
കാര്യം!

രാധ: ഓ! നിഫും!

മേറിനി: (ചീരിച്ച്) ഞാൻ മനഷ്യനെ ഏറ്റുത്തിട്ട പ
ന്താളനവളില്ല?

രാധ: സംശയമെന്തു്?

മേറിനി: ശാന്തം പാപം!

രാധ: തന്ത്രം പാവങ്ങൾതന്ന.

മേറിനി: തന്ത്രഭോ?

രാധ: (സപരിഹാസം) ഓ! വീടാക്കിയായി താമസിക്ക
നാവർ.

മേറിനി: ഓ! ശരീ. സാധുക്കളായതുകൊണ്ട്?

രാധ: അതാണല്ലോ നിങ്ങളുടെ വിജയം.

മേറിനി: എന്നറബ്ദാൽ തന്ത്രം സിനിമാടകികളുടെ—
അപദിവാ വേദ്യകളുടെ, അല്ല? (പൂർണ്ണത്വാട) ത
ന്ത്രളും നിങ്ങളും!

രാധ: ഇതൊന്നം പരയാൻ തുച്ഛംകാണ്ടാല്ല... (അപേക്ഷാ
സ്പര്ശത്തിൽ) ദയവുചെയ്യു്...എന്തു് ഭത്താവിനെ എ
നിക്കെ വിച്ചതത്രു...ദയവുചെയ്യു്.

മേറിനി: നിങ്ങളുടെ ഭത്താവിനെ എന്നിക്കെ വേണ്ട ശ്രീമ
തി. നിങ്ങളുടെ സ്പർശപദ്ധതിക്കാണജ്ഞ മോഹവും എ
നിക്കില്ല.

രാധ: പിന്ന എന്തിനാ ഇതു്? ഈ വരവും ഈ തുടിക്കാ
ഴ്യും എല്ലാം?

മേദിനി!: അതേ...അതു...അദ്ദേഹത്തിൻറെ കൈയാണ് നല്ലോര നിധിയില്ലോ.

രാധ: അതാണ കാര്യം! അല്ലോ? എന്തെന്നു ഉംഗം പിച്ചും.

മേദിനി!: അതു നിങ്ങൾക്കു പ്രയോജനമുള്ളതല്ല.

രാധ: ഞാൻ വേണ്ട നിശ്ചയിക്കാൻ?

മേദിനി!: നിങ്ങൾക്കുന്നറിയാം?

രാധ: എന്നിക്കാനമരിഞ്ഞുള്ളടാ. എന്നിക്കാനമരിഞ്ഞുള്ളടാ. (ഗദ്ധദ്ധത്തിൽ) പക്ഷേ, എന്നിക്കാനമരിയാം.

എൻറെ കൊക്കിൽ ജീവനുള്ളിടത്തോളംകാലം ആ കൈയാണ് ഭന്നിയെന്നാരാലും പിടിക്കുന്നതു... ഞാൻ...അ ല്ലേക്കിൽ ഞാനിതൊക്കെ എന്തിനും പറയുന്നു! കാലം തന്റെയിക്കും, കാലം. (അവസാനമുത്തുനേബാൾ തന്ത്രിക്കരണത്തുപോകുന്നു. കരഞ്ഞുകൊണ്ടുതന്നു) അട്ടക്കളും ഒട ഭാഗത്തുക്കു പോകുന്നു.)

മേദിനി!: (അല്ലേന്നും അതുതന്നു നോക്കിനില്ലെന്നു. അ നക്കവും ഹാസവും നിറങ്കു ഒരു നോട്ടത്തോടെ തന്നോടുന്നവോലെ പറയുന്നു) ഒരു പുതിയ പ്രഭ്രംഖി!

(പിജയൻ പ്രവേശിക്കുന്ന—പുരംതര വാതിലില്ലെട)

വിജയൻ: (പ്രവേശിക്കുന്നവുംതന്നു) മേദിനി! നമ്മുൾ പൊയ്ക്കുടേ? (അട്ടത്തു) ഗോപി എവിടെ?

മേദിനി!: അക്കത്തുണ്ട്.

വിജയൻ: എന്നതാ, മേദിനിയുടെ മുവഞ്ഞായ വാട്ടം? കാരണം?

മേദിനി!: ഓ! നന്മില്ല.

വിജയൻ: എന്ന പരഞ്ഞാൽ സമ്മതിക്കാൻ വേറെ ആളുകാണും.

മേദിനി!: ഞാൻ ഗോപിയെപ്പറ്റി ചീന്തിക്കുകയായിരുന്നു.

വിജയൻ: (കസ്റ്റതിഞ്ചാട) യാതുപറയുകയാല്ലോ? Quite natural.

മേരിനി: മല്ലൂക്കു! കൊണ്ടുള്ള നിഞ്ഞളുടെ സൂചനകൾ. കേട്ടുകൊടുന്നിക്കു മനിയായി. രാശ് നിറുത്തിയപ്പോൾ മരറരാരാൾ എന്തു.

വിജയൻ: പിന്നുന്ന അധാരാളപ്പറ്റി ഇതു ചിന്തിക്കാൻ?

മേരിനി: അദ്ദേഹം പരിശത്ര ശരിയാണ്. നല്ല ഉറപ്പു ഒളി ഒരു ചണ്ണലയാണ് അദ്ദേഹത്തെ ചുററിയിട്ടുള്ള തു. പാവം!

വിജയൻ: അഞ്ചുനെ വത്തനു എന്നിക്കുള്ള സമ്മാനം.

മേരിനി: എദ്ദുക്കില്ലാത്ത മനഷ്യൻ!

വിജയൻ: അതിനെപ്പറ്റാർ പിന്ന തക്കിക്കാം. (വാച്ചു നോക്കു) സമയമാക്കാം. എപ്പിടെ അഥാൾ? നമ്മക്കു പോകാൻ ചെവകി. രണ്ടിലൊന്നാണെന്തു പോകാം. എയും! ഗോപീ! ഗോ...പീ!

(സമോദരി കിടക്കുന്ന മറിയുടെ കതക തുടക്കം—ഗോപി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

വിജയൻ: എന്തു തീർച്ചപ്പെട്ടുള്ളതി?

ഗോപി: ഓ? (ദീർഘനിശ്ചാരം)

വിജയൻ: എന്താ? തീരുമാനിച്ചിരുന്നു ഇനിയും?

മേരിനി: ഇഞ്ചുനെ ശ്രദ്ധാബം മുട്ടിച്ചാലോ?

വിജയൻ: ഇതിനൊന്നും അധികം സമയമെടുക്കണമെന്തു. എന്നെന്നു പലവതി അതാ.

മേരിനി: ഗോപി ഒന്നും മിണ്ടുന്നില്ലല്ലോ.

വിജയൻ: എന്താ ഗോപി, ഇതു? എന്നെങ്കിലും പറയു.

ഗോപി: വിജയാ...ഞാൻ...എന്നിക്കേ...

വിജയൻ: തെളിച്ചുപറയു.

ഗോപി: ഇപ്പോൾ എന്നിക്കാനും ചിന്ത കാണാം. വയ്ക്കു.

വിജയൻ: എന്നവച്ചുാൽ.

മെറിനി: ചങ്ങല! ചങ്ങല ഇറുക്കുന്ന എന്ന്! കാലു മാറ്റി ചവിട്ടാനെള്ളു സപാതത്ര്യമില്ലെന്ന്.

(അക്രൂർ)

രാഘവൻ: പോകുന്നവർ പോട്ടുമെച്ചു! ഉംഗിയാൽ തെറിച്ചുപോകുന്ന ബന്ധണങ്ങളും കടപ്പാടുകളും തെറിച്ചുപോകുന്നതാ നല്ലത്. അമ്മച്ചീകരണാദശം:

(ഡാവി അതു കേൾക്കുന്നു. ഓയാളിൽഅതു ഭാവത്തേറുംഡാക്കുന്നണ്ടു്.)

ഗോപി: എന്നിക്കുചിലു ബന്ധണങ്ങളുണ്ട് വിജയാ. മുരിച്ചു റിയാനാവാത്ത ബന്ധണങ്ങൾ! വേദനയോടെ ഞാൻ സഹിക്കേണ്ട ബന്ധണങ്ങൾ.

വിജയൻ: ഭീത.

ഗോപി: ആയിരിക്കാം.

(അക്രൂർ)

സഹോദരി: [ഭീർഘമായിനില്ലെന്ന ചുമ] അമേ!...അയ്യോ രാഘവ! വെള്ളം!

ഗോപി: അതാ...ക്കു കടപ്പാടിക്കുന്ന കടമാണതു്. അതു സാനിലുംതുിൽനിന്നും ഓട്ടുന്ന ഞാൻ ഭീതവാണു്.

മെറിനി: പ്രസിദ്ധമായ ഒരു കലാജീവിതം. ഇന്ത്യൻ ക്ഷേത്രത്തിനകത്തെ വിളക്കപ്പോലെ...ഞാക്കാൻ വയ്ക്കുന്നു.

ഗോപി: മുഴുമിക്കാത്ത — മുഴുമിക്കാനാവാത്ത — ഗാനമാണു സഹോദരി എന്നുന്ന കല. എന്നുന്നതുനല്ല. എന്നപ്പോലെ കൗൺട്ടറുകളിൽ, തൊഴിൽശാലകളിൽ ഒക്കെ തളംകെട്ടിനിന്നപോകുന്ന മറ്റു പലതുഫേയുംകല.

മെറിനി: (ഭീർഘനിശ്ചാസനത്താട) ഇം! കഷ്ടം! അം അങ്ങളും ദയയ്ക്കില്ല.

ഗോപി: ദയയ്ക്കില്ലാണതിട്ടില്ല, സ്നേഹവും കടമയും കൂടി കുണ്ടാണു്.

മേദിനി: ചില കെട്ടുകൾ പൊട്ടണം; ചില ചുമട്ടുകൾ വലിച്ചുറിയണം.

വിജയൻ: മേദിനി സ്പര്ശം കമ്മാണം പറയുന്നതു്.

മേദിനി: അതെ. എനിക്കെയരണമായിരുന്നു. എനിക്കു പ്രസ്തുതി വേണമായിരുന്നു.

ഗോപി: പക്ഷേ, ഈ വ്യഞ്ജനത്തോടെ എററിയ ചില ചുമട്ടുകൾ ഒഴിഞ്ഞു്. അററമെത്തിയേ അതിരുള്ളു. ഞാൻ അത്തര ക്ഷാരനാണു്. ക്ഷമിക്കും.

വിജയൻ: സംസാരിച്ചു നിന്നാൽ നേരം പോവും. ഗ്രന്ഥവും പൂജയും. വരു മേദിനി!

മേദിനി: അങ്ങു വീണ്ടും നേരുള്ളടി...

വിജയൻ: ഗ്രന്ഥമില്ലെന്നു വരു....

ഗോപി: വിജയൻ പറഞ്ഞതാണ ശരീ. അയാൾക്കെന്ന അറിയാം.

വിജയൻ: ശരീ; ഗ്രന്ഥം നേരം ഗോപി.

ഗോപി: ഗ്രന്ഥം നേരം.

മേദിനി: എഴുന്നു ക്ഷണം നിലപ്പാളില്ലെന്നു ഗോപി. ഗ്രന്ഥം നേരം.

(പുരണക്കളും വാതിലില്ലെട പോകുന്നു. തത്പൂക്കഴിഞ്ഞു് ഒരു കാർഷ്ണം ചെയ്തു അകന്നപോകുന്ന ശ്രൂപം. ഗോപി ക്ഷേരയിൽ തുരിക്കുന്നു. രണ്ടു നിമിഷത്തെ നില്ക്കുന്നു. ഒഴുക്കിരുന്ന ശ്രൂപംമാറ്റം കേൾക്കാം. അകത്തു സഹ്യാദരിയുടെ മുരിയിൽനിന്നും രാധവൻ പ്രവേശിക്കുന്നു. ഗോപിയെ നോക്കുന്നില്ല. പുരണത വാതിലിനടുക്കുക്കും ശവധാരാസ്യനായി നടന്നപോകുന്നു. ഗോപി വേദനാനിശ്ചരമായ മുഖത്തോടെ അതുകൊന്ന നോക്കിയിരിക്കുന്നു്.)

ഗോപി: (ഗദ്ദ്‌ഗദ്ദംകൊണ്ടെത്തെ സ്പരശത്തിൽ) രാധവാ!

രാധവൻ: (തിരിയുന്നില്ല. നിൽക്കുന്നു.) ഞാൻ പോവുകയാണു്.

ഗോപി: നീ തിരിഞ്ഞെനാക്കില്ലോ?

(രാഘവൻ മാറ്റം)

ഗോപി: നിന്നേൻ ഗോപിയെച്ചടക്കാ വിളിച്ചതു രാഘവാ!

രാഘവൻ: ആ ബന്ധവും ഉടമമും വേണ്ടല്ലോ ചേട്ടോ.

ഗോപി: രാഘവാ! ഏടാ... എന്നാൻ... എന്നാനാ വിളിച്ചതു്.

(രാഘവൻ മെല്ലെത്തിരിയുന്നു. ആ ക്ലൂക്കളിൽ ജലസ്ത്രങ്ങൾന്തു്. വികാരം അടക്കാൻ പാട്ടെച്ചടക്കം. സന്ദേഹാദാവത്തിനു രണ്ടുപേരും പരസ്യരം ബാധ്യാവിലംന്നതുായി അല്പനിമിഷം നോക്കിനീകുന്നു. രണ്ടുപേരും പ്രംതമനു അട്ടത്തു് ആലീംനും ചയ്യും.)

ഗോപി: രാഘവാ!

രാഘവൻ: ചേട്ടാ!

ഗോപി: ക്ഷമിച്ചുകളി രാഘവാ! ക്ഷമിച്ചുകളി! കോട്ടും കുട്ടിപ്പും എന്നെന്നരീതാക്കയോ പറഞ്ഞു.

രാഘവൻ: സാരമില്ല ഗോപിയെച്ചട്ടാ. എന്നാൻ വെറിക്കാണു വായ്യുവാ പറഞ്ഞരിപ്പാണ്ടു്. (അട്ടക്കളിയുടെ നേര ചൂണ്ടി) ആ പാവം പേണ്ടിക്കാച്ചിനെ വിളിച്ചു് ആശപ്രസിപ്പിക്കിനീ.

ഗോപി: (മുദ്രസ്വരത്തിൽ) രായേ! രായേ!

(രാധ മനപാദയായി അട്ടക്കളിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നും പ്രവേശിക്കുന്നു. രാഘവൻ ഗോപിയുടെ അട്ടത്തുനിന്നും മാറി ജനലിനരീകീലേക്കു പോയി പുറങ്ങുകെ നോക്കീ നിൽക്കുന്നു.)

ഗോപി: രായേ!

രാധ: ഏതു വേണ്ടം?

ഗോപി: നീനക്കു്... നീനക്കു നോറോ? ഇംബോ എന്നാൻ ഏതൊത്തുനു മറന്നപോയി.

രാധ: സാരമില്ല.

ഗോപി: നീ ക്ഷമിക്കു്. പാവം! നീ ഏതുപിഴച്ചു്?

രാധാ: എന്നിക്കെ നനാന്തില്ല. ആ അടിയേക്കാൾ പേടി
പൂശ്യത്രു്...

ഗ്രോപി: ഉം. പേടിപൂശ്യത്രു്?

രാധാ: അങ്ങു് കൈവിട്ടപോകമോ എന്ന വിചാരമാണു്.

ഗ്രോപി: മണഡിപ്പൂശ്യത്രു്!

(മുരെ എവിടെയോനിനു് ഒരു നാടൻപാട്ടിന്റെ ധനനി ഉയരനു്.)

ഗ്രോപി: (പെട്ടുനു്) ആ ജനാലടയ്ക്കു രാഘവാ. അടയ്ക്കു്.

രാഘവൻ: എന്തിനു ചേട്ടാ? പാലുപോലെത്തെ നിലാവു്.

നബ്ലൂസ് പ്യാട്ടം കേൾക്കുന്നു.

ഗ്രോപി: വേണ്ട. വേണ്ട. പാട്ടു നിക്കു കേൾക്കുണ്ട. എന്നി
ക്കെ വീണ്ടും ഭ്രാന്തിളക്കം.

രാഘവൻ: അതു നിർബ്ലൂഡ്യമാണെങ്കിൽ... (അടയ്ക്കുനു)
പക്ഷേ, ചേട്ടാ! അക്കത്തെ നോവിനു തൊലിപ്പൂറ
നെല്ലു മത്തൻ പബാരട്ടേണ്ടതു്.

ഗ്രോപി: എന്നവച്ചാൽ?

രാഘവൻ: ചേട്ടനന്തിനാ പാട്ട് വെറുക്കുന്നതു്? ഇന്നി
അപ്പും പാട്ടുകളാരിക്കം.

ഗ്രോപി: ഞാനോ? ഇന്നിയോ? എന്തിനു്?

രാഘവൻ: ഇതു വീരോധം വരാൻ കാരണം? അപ്പും; ഒറ്റ
നിക്കെ വിവരമില്ല. അതാ.

ഗ്രോപി: ഇന്നിയും നീകാരണം ചോദിക്കുന്നോ? എൻ്റെ
പാട്ടുകൊണ്ട് എത്തു നേടാനോക്കുമനിക്കു്?

രാഘവൻ: നോട്ടേ; നേടാനാനോ പാട്ടാൻതു്?

ഗ്രോപി: പിന്നെ? ആരെക്കില്ലോ കേൾക്കാനും ആസ്പദി
ക്കാനമില്ലെങ്കിൽ— അതിനവസരമില്ലെങ്കിൽ— വേ
ണ്ട രാഘവാ! എന്നിക്കെ വിധിച്ചിട്ടില്ലതു്. പണമെ
ണ്ണല്ലോ കണക്കിൽക്കുമേ എന്നിക്കെ പറഞ്ഞിരുത്താളുള്ളൂ.

രാധാ: ആ ജനലടച്ചാൻ ഇതിനകത്തെ ആവീം അന്ന
ക്ഷോം നിൽക്കം. ഞാഥനാനു തുരന്നിട്ടോടു?
ഗോപി: നിന്റെയുംപോലെ ചെയ്യു്.

(രാധാ ജനക വിശ്വാസം തുരന്നിട്ടു—എ പാട്ട് അംപ്ലാസ്റ്റം കേൾക്കാം.)
രാധവൻ: അതാ ചേട്ടാ! ആക്കു കേക്കാൻ വേണ്ടിയാണു്

ആ പാട്ടന്നതു്? അതു പറയു.

ഗോപി: അയാളോ? ... അയാൾ ...

രാധവൻ: ആക്കു വേണ്ടിട്ടല്ല. ചുമ്മാത്തങ്ങാന പാട്ടനു.
പാടില്ലെങ്കി അയാൾക്കു ശ്രദ്ധാസം മുട്ടും. ചെലപ്പും ആ
മടിലെഡാൽ കണ്ണതു് കൈയ്യും കാലുമിട്ടിച്ചു കരേണ്ണാ
ണ്ണനും വഞ്ചം. അതിനു ദാക്കാനാമിക്കം.

ഗോപി: നീ എന്തിനാ ഇതൊക്കെപുറയുന്നതു്?

രാധവൻ: ചേട്ടൻ പാട്ട് നിറുത്തുകയല്ല വേണ്ടതു്. ചേട്ട
കുറ പാട്ട് ഇന്നീം വേണം ഗോപിച്ചേട്ടാ. നമ്മുടെ
മധ്യവില്ല—മധ്യ? അവനോറന്നേണ്ടതു് ചേട്ടകുറാ
പാട്ടുകേട്ട വേണം.

രാധാ: അതു പറഞ്ഞില്ലല്ലോ. അവനു് ഇന്നു ഇളിലെ
സംഗീതമഠശരത്തിനു് സമ്മാനം കിട്ടി. ഒന്നാംസമ്മാ
നം. അതികുറ വിശ്വേഷം പറയാനിൽനാതാ.

രാധവൻ: (ചിരിയോട്) അപ്പുഴാ ഇവിടെ വെടിക്കേ
ട്ടും ബഹുജനവും നടന്നതു്. അല്ലോ. ഗോപിച്ചേട്ടാ, ചേ
ട്ടനിനിയും പാടണം.

ഗോപി: എല്ലാ കലാവാസനയും കരീഞ്ഞിട്ടിട്ടും നിനക്കു
ഈ പ്രസന്നതയാണു്!

രാധവൻ: പബ്ലിക്കിഡണ തരയാണു് ചേട്ടാ ആദ്യമാ
യി പഠിക്കേണ്ണെ സംഗതി. അതു തെറ്റിയോ, സർവ്വവും
തെറ്റി. ഞാൻ പോണു്. നേരം ഒന്തിരീം ആയി.
അമ്മ ചീഡിയും ഒരഞ്ഞി... ഗോപിച്ചേട്ടാ, ഞാൻ പോണു്.

ഗോപി: നെനക്കിനീനീ ശ്രവിച്ചെന്നോനും കൂടുന്നാ
പ്പോരോ?

രാജവൻ: തോകംതടിക്കണം തമ്മാടിക്കണം എവിടേം കെട
ക്കാം ചേട്ടാ. എനിക്ക് ലോ അവയ പറഞ്ഞതപ്പോ
ലൊന്നും പറയാനറിഞ്ഞുടാ. ഗ്രഡ്‌വൈ എന്ന്.
ഞാൻ പോണേ! (ധിരുതിയിൽ പോകുന്ന.)
(മായയും ഗോപിയും തെള്ളിട നിഴ്സ്റ്റ്.)

ഗോപി: മധു എവിടെ?

രാധ: ഉറങ്ങിയിട്ടില്ല.

ഗോപി: ഓ? ഇതുവും നേരമായിട്ടും?

രാധ: ഇല്ല; അമേട്ടുത്തുചുന്ന് പേടിച്ചു കിടക്കുകയാ.
മാമൻ പാടണം. എന്നാലേ ഉറങ്ങു.

ഗോപി: ഇങ്ങു വിളിക്കുവെനെ.

രാധ: അഞ്ചുതനെ വിളിക്കുണ്ടാം. പേടി തീരട്ടു.

ഗോപി: മധു! മധു!

(മധു കല്ലുകുക്കുക്കൊണ്ടു് സദ്ധാദരിയും മറിയുംനിന്നും കടന്ന
വരുന്നു.)

ഗോപി: എടാ! നിനക്കുറക്കുമെല്ലോ?

മധു: (പേടിച്ചു്) ഒ, ഒ...ഇല്ല.

ഗോപി: ശരീ. ബാ! മാമൻ പാടിയാൽ നീ ഉറങ്ങുമോ?
മധു: (പ്രസന്നനായി) ഉം-ം-ഉം... (ക്ഷേരയിൽ കയറി
കിടക്കുന്നു.)

രാധ: ഞാൻ ചോറുവിളുവെട്ടു. കുരച്ചുകുല്ലുണ്ടാം.
(അക്കരേതുമേ പോകുന്ന.)

മധു: മാമാ!

(ഗോപി ക്ഷേരനീക്കീ അവന്നുഭേദകീടു് അല്ലെന്നും ചീനാമന്ന
നായിട്ടിക്കുന്നു.)

മാമാ! പാടു്.

ഗോപി: ഉം, ശരീ. മാമൻറെ പാട്ട് നിഞ്ചാ ഉറക്കാൻ മാത്രമല്ലതാണിനി. നിര ന ഉറക്കാൻ മാത്രം. (പാട്ടും)

വേദന വേദന ലഹരിപിടിക്കം

വേദന—എന്താനതിൽ മുഴക്കട്ട—

മുഴക്കട്ട മമജീവനിൽനിബന്ധാത

മുരളിമുരുവമൊഴക്കട്ട. ....

[പാട്ട് നടന്നരകാണ്ഡിരിക്കവത്തന ദേയിൻവിസിൽ കേൾക്കുന്നു. വിജയനം മേറിനിയും പോകുന്ന വണ്ണിയാണ്. ഗോപിയുടെ ഗാനം ചെ ചുന്ന് പിടിച്ചുനീറുന്നിരുന്നപോലെ നിലച്ചുപോകുന്നു. വണ്ണിയുടെ ഗമനവുന്നിരേണ്ടിക്കരയ്ക്കപോലെ കെട്ടരകാണ്ഡിരിക്കകയാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ഗദ്ദഗദ്ദുകയയിൽ ഗോപി വിണ്ണം പാട്ടും. സമോദരിയുടെ മറിയിൽനിന്നും ഉയരന്ന ചുമ പാട്ടിരുന്ന രണ്ടാമത്രം തടങ്കുന്നു. ഗോപി എന്നിരും സമോദരി കുടക്കുന്ന മറിയുടെ കതകിന്തുരു പോയി ഒരുക്കേണ്ട നോക്കുന്നു. ഉറന്തുകയാണെന്നുകുണ്ടു്, പാട്ടിരു വരീകൾക്കുന്ന ഒരു ലവഹരിയാടെ ആവത്തിച്ചുക്കാണ്ടു് ദയ കുടക്കുന്ന കണ്ണുകളുകിൽ വരുന്നു. മുരക്കേഡ നാടോടിപ്പാട്ട് നിലച്ചുകഴി സെന്റു. പുരാതന നിലവാവുമാത്രം പുത്രിയി കത്തിച്ചുപോലെ നിന്നു ഒപ്പിക്കുന്നു. അതോടെ ഒരു ഗ്രാമിനാധാരകരിന്റെ കൂടക്കഴഞ്ഞാദം കേൾക്കാണ്ടു്. ഗോപി മല്ലവിരുന്ന നോക്കുന്നു. അവൻ ഉറന്തിരാഴിശെന്തു. തെല്ലുനേരം ഉറന്തുനോക്കി നീനീട്ടു് അവരുടെ മുർക്കാവിൽ കുന്നിണ്ടു ചുംബിക്കുന്നു. പുത്രപ്പുകൾ നേരെ പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. മേശയുകൾക്കിൽ വന്നു യാറുതീയിൽ റാനലിക്കുന്ന തീരി അല്ലെങ്കാൻ, ഒരു ദീർഘനിരപോസത്താടു ലെപ്പുകൾ തുടം തിരുക്കത്തിൽ എന്നോ ചില കണക്കൾ തുടിനോക്കുന്നു. അതു തുടന്നരകാണ്ഡിരിക്കു]

കർട്ടുൺ

വിലങ്ങും വീണയും

‘വിവാഹം സ്വർത്തനിൽ നടക്കുന്നു’, ‘എന്നു മറുതൻ’ എന്നീ നാടകങ്ങളെഴുതി പ്രശ്നപ്പി യാജഞ്ജിച്ചു ജി. ശക്രഹ്മിള്ള യുടെ മുന്നാമത്തെ നാടകമാണ് ‘വിലങ്ങും വീണയും’. വായിക്കാനും അഭിനയിക്കാനും ഒരുപോലെ കൊള്ളാവുന്ന ഒരു നാടകമാണിതു്. ആസ്റ്റ്രാക്കാനും ആലോച്ചിക്കാനും അതിൽ വളരെയുണ്ടു്.

“ഗാനചെച്ചതന്നും നിഃന്ത്രത്തുള്ളനുന്ന ഒരു വീണയാണു് ശ്രാവി. ഒരു ബാക്കിൽ കഥ കെക്ഷത്തും പണമെല്ലും മാണു് നിയതി അയാൾക്കു വിധിച്ചു ജോലി. അതുകൊണ്ടു് ആ വീണ പ്രായേണ മുകമാണു്. ആത്മാവിഷ്ണു രണ്ടത്തിനു് അതു.വൈനുന്നാണു്. പ്രക്ഷേ, അതിനുള്ള അവസരം സ്വർഗ്ഗലഭമാണു്, സ്വാതം ശ്രദ്ധം നാന്നുഡിയാണു്. ആ വൈവാദവരത്തെ വിമോച്ചിപ്പിച്ചു് വികസപരത്താഞ്ചുണ്ടെങ്കുകുളിൽ എന്നുഹബന്ധനങ്ങളുടെയും കടപ്പാടുകളുടെയും കനത്തെ വിലങ്ങുകളാണു്. ജീവിത ക്രമത്തിന്റെ ബാഹ്യമായ ശാന്തത്തും ദിവ്യതും ഏതുനിമിഷം ശതിലും പൊട്ടിയേക്കാട്ടണ്ണം അണിപ്പർവ്വതമുണ്ടുന്നും ഒറ്റ നോട്ടത്തിൽ ആകും സ്ത്രീയുകയില്ല. അപ്രതീക്ഷിതമായി ആതു പൊട്ടുന്ന സന്ദിമാണു് ഈ നടക്കം ആവിഷ്ണുരിക്കുന്നതു്.”

നാഷ്ടന്ത ബുക്ക്‌സൂറി
കൊട്ടയം തീരവന്നുപുരം എറണാകുളം തൃശ്ശൂർ